

29.08.2016

Kokousaika 29.08.2016 16:00 - 16:58

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Rauhamäki, Tatu
Pajamäki, Osku

kaupunginhallituksen puheenjohtaja
kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja

Kivekäs, Otso

Honkasalo, Veronika
Karhuvaara, Arja
Modig, Silvia
Männistö, Lasse
Peltokorpi, Terhi
Rantala, Marcus
Rissanen, Laura
Torsti, Pilvi
Vainikka, Mirka
Vesikansa, Sanna
Huru, Nina
Tuominen, Hannu

poissa: 730 §

varajäsen
varajäsen

Muut

Puoskari, Mari
Bogomoloff, Harry

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja

Paavolainen, Sara

kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja

Pajunen, Jussi
Sauri, Pekka
Viljanen, Ritva
Sinnemäki, Anni
Panhelainen, Pia
Malinen, Matti
Pohjaniemi, Marju
Saxholm, Tuula
Summanen, Juha
Sarvilinna, Sami
Peltonen, Antti

kaupunginjohtaja
apulaiskaupunginjohtaja
apulaiskaupunginjohtaja
apulaiskaupunginjohtaja
va. apulaiskaupunginjohtaja
vs. rahoitusjohtaja
henkilöstöjohtaja
va. kansliapäällikkö
hallintojohtaja
kaupunginlakimies
hallintopäällikkö

29.08.2016

	Teppo, Tiina	johtava asiantuntija poistui 16:17, poissa: 730 - 745 §:t
	Andersson, Victor	kaupunginsihteeri
	Hyttinen, Hannu	kaupunginsihteeri
	Härmälä, Timo	kaupunginsihteeri
	Matikainen, Kristiina	kaupunginsihteeri
	Mickwitz, Leena	kaupunginsihteeri
	Rautanen, Marja-Liisa	kaupunginsihteeri
	Tapiolinna, Hilikka	vs. kaupunginsihteeri
	Thodén, Annikki	vs. kaupunginsihteeri
	Vallittu, Anja	kaupunginsihteeri
	Lindén, Timo	vs. apulaiskaupunginsihteeri
	Menna, Lauri	hallintoasiantuntija
Puheenjohtaja		
	Tatu Rauhamäki	kaupunginhallituksen puheenjohtaja 720 - 745 §:t
Esittelijät		
	Jussi Pajunen	kaupunginjohtaja 720 - 723 ja 728 - 731 §:t
	Anni Sinnemäki	apulaiskaupunginjohtaja 724 - 726, 737 - 742 ja 745 §:t
	Pia Panhelainen	va. apulaiskaupunginjohtaja 727 ja 743 - 744 §:t
	Pekka Sauri	apulaiskaupunginjohtaja 732 - 733 §:t
	Ritva Viljanen	apulaiskaupunginjohtaja 734 - 736 §:t
Pöytäkirjanpitäjä		
	Lauri Menna	hallintoasiantuntija 720 - 745 §:t

29.08.2016

§	Asia	
720	Kj/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
721	Kj/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
722	Kj/1	V 14.9.2016, Käräjäoikeuden lautamiehen valinta
723	Kj/2	V 14.9.2016, Opetuslautakunnan ja sen suomenkielisen jaoston jäsenen valinta
724	Kaj/1	V 14.9.2016, Kampin tontin 80/36 ja puistoalueen asemakaavan muuttaminen (nro 12365, Kalevankatu 57)
725	Kaj/2	V 14.9.2016, Jätkäsaaren peruskoulun hankesuunnitelma
726	Kaj/3	V 14.9.2016, Kiinteistö Oy Myllypuron kampukselle vuokrattavan tontin vuokrausperusteet (Vartiokylä, Myllypuro, tontti 45165/3)
727	Stj/1	V 14.9.2016, Lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteutumisen seuranta
728	Kj/3	Lausunto valtiovarainministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta kuntalain muuttamiseksi; poikkeuksellisissa hallinnollisissa vaikeuksissa olevan kunnan selvitysmenettely
729	Kj/4	Määrärahan myöntäminen kiinteistövirastolle alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin Jätkäsaassa
730	Kj/5	Esitys valtioneuvostolle pääkaupunkiseudun erillisratkaisuksi sote- ja aluehallintouudistuksissa
731	Kj/6	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
732	Kj/7	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
733	Ryj/1	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
734	Sj/1	Valtuutettu Petra Malinin toivomusponsi katutaiteen pilottialueen löytämiseksi
735	Sj/2	Valtuutettu Sanna Vesikansan toivomusponsi nuorten kuulemisen parantamisesta
736	Sj/3	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
737	Kaj/1	Valtuutettu Maija Anttilan toivomusponsi ikääntyvien asumistarpeiden ottaminen huomioon AM-ohjelmassa

29.08.2016

738	Kaj/2	Valtuutettu Tuomas Rantasen toivomusponsi ikääntyneiden kotona-asumisen tukemisesta
739	Kaj/3	Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle kunnallisvalitusasiassa
740	Kaj/4	Lausunto ympäristöministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi rakennuksen esteettömyydestä
741	Kaj/5	Lausunto ympäristöministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi
742	Kaj/6	Valtuutettujen Pia Pakarisen, Pilvi Torstin ja Mari Holopaisen toivomusponnet peruskorjatun Hakaniemen hallin vuokranmääritykseen ja hallin yhteydessä toimivan ulkotorin aukioloaikoihin liittyen
743	Stj/1	Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle päivystyksen ja erikoissairaanhoidon rakenteiden uudistusta koskevasta laki- ja asetuserityksestä
744	Stj/2	Valtuutettu Tuomas Rantasen toivomusponsi aravavuokratalon rakentamisesta ikääntyneille
745	Kaj/7	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

29.08.2016

Kj/1

§ 720

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Pilvi Torstin ja Arja Karhuvaaran sekä varatarkastajiksi Marcus Rantalan ja Sanna Vesikansan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

29.08.2016

Kj/2

§ 721

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

29.08.2016

Kj/1

§ 722

V 14.9.2016, Käräjäoikeuden lautamiehen valinta

HEL 2016-002992 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

- myöntää Anne-Maria Tillille eron käräjäoikeuden lautamiehen luottamustoimesta ja
- valita Matti Kopran käräjäoikeuden lautamieheksi vuoden 2017 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Anne-Maria Tillin eronpyyntö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut
Helsingin käräjäoikeus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi 13.2.2013 (36 §) Anne-Maria Tillin käräjäoikeuden lautamieheksi vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

29.08.2016

Kj/1

Anne-Maria Tilli pyytää 3.8.2016 eroa käräjäoikeuden lautamiehen luottamustoimesta.

Käräjäoikeuslain (581/1993) mukaan valtuusto valitsee käräjäoikeuden lautamiehet valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Käräjäoikeuden lautamiehestä on soveltavin osin voimassa, mitä kunnan luottamushenkilöstä säädetään.

Kuntalain (365/1995) 38 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää se toimielin, jonka valittavana luottamushenkilö on.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valtuuston toimikautta on jatkettu kuntalain (410/2015) 147 §:llä vuoden 2017 toukokuun loppuun asti.

Käräjäoikeuden lautamieheksi valittavan tulee täyttää käräjäoikeuslain (581/1993) 6 §:n mukaiset kelpoisuusvaatimukset.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Anne-Maria Tillin eronpyyntö

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut
Helsingin käräjäoikeus

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 08.06.2016 § 160

HEL 2016-002992 T 00 01 06

Päätös

29.08.2016

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti

- myöntää Seppo Seppälälle eron käräjäoikeuden lautamiehen luottamustoimesta sekä
- valita Piippa Heikkisen käräjäoikeuden lautamieheksi vuoden 2017 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

11.05.2016 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 30.05.2016 § 526

HEL 2016-002992 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

- myöntää Seppo Seppälälle eron käräjäoikeuden lautamiehen luottamustoimesta sekä
- valita Piippa Heikkisen käräjäoikeuden lautamiehiksi vuoden 2017 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

25.04.2016 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

29.08.2016

Kj/2

§ 723

V 14.9.2016, Opetuslautakunnan ja sen suomenkielisen jaoston jäsenen valinta

HEL 2016-006745 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. myöntää Juha Leonille eron opetuslautakunnasta ja sen suomenkielisen jaoston jäsenen luottamustoimista sekä
2. valita _____ uudeksi jäseneksi opetuslautakuntaan ja sen suomenkieliseen jaostoon vuoden 2017 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää todeta, että uuden jäsenen henkilökohtainen varajäsen opetuslautakunnassa ja sen suomenkielisessä jaostossa on Hanna Mithiku.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Juha Leonin eronpyyntö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi 16.1.2013 (5 §) Juha Leonin (Vas.) jäseneksi opetuslautakuntaan ja sen suomenkieliseen jaostoon vuoden 2016

29.08.2016

Kj/2

lopussa päättyväksi toimikaudeksi. Juha Leoni pyytää 18.8.2016 eroa opetuslautakunnan jäsenen luottamustoimista.

Kuntalain (365/1995) 38 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää se toimielin, jonka valittavana luottamushenkilö on. Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö.

Opetustoimen johtosäännön mukaan lautakunnan suomenkieliset jäsenet muodostavat suomenkielisen jaoston. Valittavan henkilön tulee kuulua suomenkieliseen kieliryhmään ja oltava vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 33 ja 36 §:n (365/1995) mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Juha Leonin eronpyyntö

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Opetuslautakunta
Taloushallintopalvelut -liikelaitos

29.08.2016

Kaj/1

§ 724

V 14.9.2016, Kampin tontin 80/36 ja puistoalueen asemakaavan muuttaminen (nro 12365, Kalevankatu 57)

HEL 2011-003759 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 4. kaupunginosan (Kamppi) korttelin 80 tontin 36 ja puistoalueen asemakaavan muutosehdotuksen 3.11.2015 päivätyn piirustuksen nro 12365 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12365 kartta, päivätty 3.11.2015
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12365 selostus, päivätty 3.11.2015, täydennetty 5.4.2016, päivitetty Kslk:n 5.4.2016 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 3.11.2015, täydennetty 5.4.2016
- 4 Sijaintikartta
- 5 Havainnekuva 5.4.2016
- 6 Tilastotiedot
- 7 Osa päätöshistoriaa (internetiin)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 6

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Helen Sähköverkko Oy	Liite 7 Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Aurora Kaasunjakelu Oy	Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Hakija	Esitysteksti Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos mahdollistaa uusien asuntojen rakentamisen Kalevankatu 57:ssä sijaitsevan rakennuksen lisäkerrokseen ja sisäpihan puolelle puiston reunaan tulevaan uuteen nelikerroksiseen lisärakennukseen. Lisäksi muutoksen myötä kadunvarsirakennuksen maantasokerros osoitetaan suurelta osin liike-, myymälä- ja työtiläkäyttöön. Kerrosalan määrä tontilla kasvaa yhteensä 770 k-m². Puistoalue on merkitty puistoksi (VP), Köydenpunojanpuistikon nimi on lisätty asemakaavaan ja puistoa koskevia asemakaavamääräyksiä on päivitetty.

Tontti on yksityisomistuksessa. Kaupunki omistaa puistoalueen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaavaehdotuksen hyväksymistä. Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä ja siitä saatiin lausunnot ja yksi muistutus. Esitetyt huomautukset liittyivät lähinnä raitiovaunuliikenteestä aiheutuviin häiriöihin, puisto- ja katualueiden alaiseen kunnallistekniikkaan sekä kadunvarsirakennuksen korotusosaan. Kaavaehdotukseen ei tehty muutoksia.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Yleiskaava 2002:ssa alue on merkitty kerrostalovaltaiseksi asumisen ja toimitilojen alueeksi, joka on lisäksi kulttuurihistoriallisesti, rakennustai-
teellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävää.

Voimassa olevassa asemakaavassa vuodelta 1982 tontti 4/80/36 on merkitty asuinkerrostalojen korttelialueeksi. Kadun varteen on osoitettu rakennusala viisikerroksiselle rakennukselle, jonka enimmäiskerrosala on 2 180 k-m². Autopaikkoja on voimassa olevan asemakaavan mukaan rakennettava 1 ap/120 as.k-m². Tontilla olevan rakennuksen laajuus on rekisteritietojen mukaan 2 589 k-m².

Puistoalueella voimassa olevassa asemakaavassa vuodelta 1975 alue on merkitty istutettavaksi puistoalueeksi.

Tontti sijaitsee Köydenpunojanpuistona tai -puistikkona tunnetun puistoalueen vieressä Kalevankadun varressa. Tontilla sijaitsee 1960-luvun alussa rakennettu kuusikerroksinen asuintalo, jonka maantasokerroksessa sijaitsee varasto- ym. aputiloja sekä kaksi autotallia. Pihakannen alla sijaitsee autohalli.

Puistossa sijaitsee mm. leikkipaikka ja pelikenttä, eikä alueella ole tällä hetkellä virallista nimeä.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluajana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluajana saaduista kannanotoista, mielipiteistä, muistutuksesta ja lausunnoista sekä vastineet niihin.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaavaehdotuksen hyväksymistä 3.11.2015 ja sen jälkeen kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 20.11.–21.12.2015.

Muistutus

Kaavaehdotuksesta tehtiin yksi muistutus. Muistutus kohdistui kadunvarsirakennuksen sisäänvedettyyn kattokerrokseen, joka voidaan kaavaehdotuksen mukaan rakentaa nykyisen ullakon tilalle. Ratkaisun katsottiin tuhoavan kadunvarsirakennuksen ilmeen ja olevan mm. yleiskaavan vastainen. Lisäksi entistä ullakkoa hieman laajemman kattokerroksen rakentaminen ja sitä myötä myös entistä suurempi tontille osoitetun kerrosalan ylitys ei ole perusteltavissa, kun vertaa hanketta naapurien ullakkohankkeisiin.

Lausunnot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot seuraavilta tahoilta Aurora Kaasunjakelu Oy, Helen Sähköverkko Oy, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY), Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos (HKL), kiinteistölautakunta, pelastuslautakunta, yleisten töiden lautakunta ja ympäristökeskus.

Kiinteistövirasto on käynyt tontinomistajan kanssa maankäytösopimusneuvottelut. Neuvottelujen lopputuloksena kiinteistövirasto toteaa 1.6.2016 antamassa lausunnossaan, että tontinomistajalle ei koidu asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12365 kaupunginhallituksen päätöksen mukaista merkittävää hyötyä, joten kaavamutoksen käsittelyä voidaan jatkaa.

Liikennelaitos -liikelaitoksen lausunto kohdistui raitiovaunuliikenteestä aiheutuviin häiriöihin sekä rataliikenteen edellyttämiin ripustusratkaisuihin. Kaavaehdotusta ei tältä osin ole muutettu, koska ratkaisut huomioidaan rakennuslupavaiheessa. Aurora Kaasunjakelu Oy ja Helen Sähköverkko Oy kiinnittivät huomiota puistoalueen läpi kulkevan kunnallistekniikan sijaintiin ja sen huomioimiseen suunnittelussa. Kaavaselostukseen lisättiin maininnat aiheesta kappaleeseen Yhdyskuntatekninen huolto.

Muissa lausunnoissa ei ollut huomautettavaa.

Seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa: kaupunginmuseo ja rakennusvalvontavirasto.

Toimenpiteet julkisen nähtävillälöön jälkeen

Muistutuksessa ja lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon mahdollisuuksien mukaan. Vastineet muistutukseen ja lausuntoihin on esitetty liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa.

Kaavaselostusta on täydennetty lähtökohtien, suunnittelu- ja käsittelyvaiheiden sekä Helsingin uutta yleiskaavaehdotusta ja yhdyskuntateknistä huoltoa koskevien kappaleiden osalta.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia.

Lopuksi

29.08.2016

Kaj/1

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan yksimielisesti tekemän esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12365 kartta, päivätty 3.11.2015
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12365 selostus, päivätty 3.11.2015, täydennetty 5.4.2016, päivitetty Kslk:n 5.4.2016 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 3.11.2015, täydennetty 5.4.2016
- 4 Sijaintikartta
- 5 Havainnekuva 5.4.2016
- 6 Tilastotiedot
- 7 Osa päätöshistoriaa (internetiin)

Oheismateriaali

- 1 Ilmakuva

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Helen Sähköverkko Oy

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 6

Liite 7

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

29.08.2016

Kaj/1

Aurora Kaasunjakelu Oy

Hakija

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Rakennuslautakunta
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristökeskus
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Päätöshistoria

Kiinteistövirasto 1.6.2016

HEL 2011-003759 T 10 03 03

Asemakaavan muutosehdotus nro 12365 mahdollistaa uusien asuntojen rakentamisen Kalevankatu 57:ssä sijaitsevan rakennuksen lisäkerrokseen (290 k-m²) ja sisäpihan puolelle puiston reunaan tulevaan lisärakennukseen (410 k-m²). Lisäksi nykyisen rakennuksen maantasokerros osoitetaan liike-, myymälä- ja työtiläkäyttöön. Kerrosalan määrä tontilla kasvaa yhteensä 770 k-m².

Kiinteistölautakunta on antanut muutosehdotuksesta lausunnon 25.2.2016. Lausunnon mukaan kaavamuutos korottaa tontin arvoa merkittävästi, joten kaupunginhallituksen 9.6.2014 tekemän maapoliittisen päätöksen mukaiset neuvottelut tulee käydä tontinomistajan kanssa eikä kaavamuutoksen käsittelyä tulisi jatkaa ennen kuin sopimus on tehty.

Kiinteistövirasto on käynyt tontinomistajan kanssa maankäyttösopimusneuvottelut. Neuvottelujen lopputuloksena todetaan, että tontinomistajalle ei koidu asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12365 kaupunginhallituksen päätöksen mukaista merkittävää hyötyä.

29.08.2016

Kaj/1

Kiinteistövirasto toteaa, että koska tontinomistajan kanssa ei tule tehtäväksi sopimusta, asiaa ei ole tarpeen viedä uudelleen kiinteistölautakunnan käsittelyyn.

Lisätiedot

Kirsi Federley, tonttiasiamies, puhelin: 310 36451
kirsi.federley(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 05.04.2016 § 122

HEL 2011-003759 T 10 03 03

Ksv 3221_4

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 3.11.2015 päivätyn 4. kaupunginosan (Kamppi) korttelin 80 tontin 36 ja puistoalueen asemakaavan muutosehdotuksen nro 12365 hyväksymistä ja ettei tehty muistutus ja annetut lausunnot anna aiheita muihin toimenpiteisiin.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa esityksestään perusteluineen ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton tehtyyn muistutukseen.

03.11.2015 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Kirsti Rantanen, arkkitehti, puhelin: 310 37074
kirsti.rantanen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 25.02.2016 § 83

HEL 2011-003759 T 10 03 03

Kalevankatu 57

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kiinteistölautakunta antoi kaupunkisuunnittelulautakunnalle 4. kaupunginosan (Kamppi) korttelin 80 tonttia 36 ja puistoaluetta koskevasta asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12365 seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että kaavamuuotosalueen tontti on yksityisomistuksessa, kaupunki omistaa puistoalueen.

Muutoksessa asuinkerrostalojen korttelialueen merkintä (AK) tontilla 4/80/36 muutetaan asuinrakennusten korttelialueen merkinnäksi (A-1). Muutos mahdollistaa lisäkerroksen (290 k-m²) rakentamisen nykyiseen rakennukseen sekä 410 k-m²:n suuruisen uudisrakennuksen rakentamisen tontin sisäpihalle. Lisäksi nykyisen rakennuksen maantasokerros osoitetaan liike-, myymälä- ja työtilakäyttöön. Tontin kerrosala kasvaa yhteensä 770 k-m².

Asemakaavan muutosehdotus korottaa tontin arvoa merkittävästi, joten kaupunginhallituksen 9.6.2014 tekemän maapoliittisen päätöksen mukaiset neuvottelut tulee käydä tontinomistajan kanssa.

Kaavamuuotoksen käsittelyä ei tulisi jatkaa ennen kuin tontinomistajan kanssa on tehty sopimus.

Lautakunta puoltaa asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

Lisätiedot

Kirsi Federley, tonttiasiamies, puhelin: 310 36451
kirsi.federley(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 19.01.2016 § 7

HEL 2011-003759 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Kampin tontin 80/36 (Kalevankatu 57) sekä puistoalueen asemakaavan muutokseksi (nro 12365):

Pelastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutokseen nro 12365. Asemakaavan muutoksen selostuksessa on huomioitu suunnitellun lisärakentamisen vaatimat poistumis- ja pelastusjärjestelyt. Ratkaisut tarkentuvat rakennuslupavaiheessa.

Esittelijä

vs. pelastuskomentaja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

29.08.2016

Kaj/1

Kari Virtanen

Lisätiedot

Pulmu Waitinen, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 30227
pulmu.waitinen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 12.01.2016 § 8

HEL 2011-003759 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavanmuutos mahdollistaa tontin 80/36 muutokset. Aikaisemmin ilman virallista nimeä ollut puistikko saa asemakaavan myötä nimen Köydenpunojanpuistikko.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosta nro 12365.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi
Olli Haanpera, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
olli.haanpera(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 15.12.2015 § 402

HEL 2011-003759 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antoi ympäristökeskus.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Juha Korhonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32080
juha.korhonen(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) HKL-Infrapalvelut 18.11.2015

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

29.08.2016

Kaj/1

HEL 2011-003759 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt liikennelaitos -liikelayokselta (HKL) lausuntoa Kalevankatu 57:n asemakaavan muutoksesta. Kalevankatu 57:n tontille suunnitellaan täydennysrakentamista. Lisäksi tutkitaan uusien asuntojen sekä työ- ja liiketilojen sijoittamista olemassa olevaan kadunvarsirakennukseen. Asemakaavan muutoksessa annetaan myös virallinen nimi puistoalueelle osoitteessa Kalevankatu 59 sekä tarkistetaan ja tarvittaessa täydennetään puistoa koskevia asemakaavamääräyksiä.

HKL on lausunut ko. kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (5.6.2015) seuraavaa:

Kalevankatu 57:n kohdalla ja Köydenpunojanpuistikon reunalla kulkee nykytilanteessa raitiotievaunulinja nro 6. HSL:n linjastosuunnitelman arvon mukaan ko. suunnittelualueen lävitse ei kulje säännöllistä raitiotieliikennettä vuoden 2024 jälkeen.

Suunniteltaessa kiinteistöjä lähelle raitiotieratoja, tulee kiinteistöjen suunnittelussa kiinnittää huomiota raitiovaunuliikenteestä aiheutuvaan meluun ja tärinään. Raitioliikenteen tarvitsemaa ratasähköistystä varten tulee huomioida ripustusten vaatima tila ja kiinnitysratkaisut kadun varren kiinteistöissä.

HKL:llä ei ole lisähuomautettavaa aiemmin annettuun lausuntoon.

Liikennelaitos -liikelayos (HKL) HKL-Infrapalvelut 5.6.2015

Rakennusvirasto 28.5.2015

Lisätiedot

Jaakko Laurila, projekti-insinööri, puhelin: 310 22691
jaakko.laurila(a)hel.fi

29.08.2016

Kaj/2

§ 725

V 14.9.2016, Jätkäsaaren peruskoulun hankesuunnitelma

HEL 2016-006816 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä Jätkäsaaren peruskoulun 30.5.2016 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 8 159 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta arvonnalisäverottomana 28 430 000 euroa maaliskuun 2016 kustannustasossa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Jätkäsaaren peruskoulun hankesuunnitelma 30.5.2016
- 2 Opetuslautakunnan lausunto Jätkäsaaren peruskoulun hankesuunnitelmasta
- 3 Opetusviraston työsuojelun yhteistoimintahenkilöstön lausunto Jätkäsaaren peruskoulun hankesuunnitelmasta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Jätkäsaaren uudelle asuinalueelle on suunniteltu peruskoulurakennus, jossa tulevat toimimaan suomenkielisen perusopetuksen luokkatasot 3 - 9. Suunnittelussa varaudutaan myös luokkatasojen 1 - 2 sijoittumiseen rakennukseen.

Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto on hyväksynyt 27.1.2015 Jätkäsaaren peruskoulu ja Busholmens grundskola -rakennuksen 13.1.2015 päivätyn tarveselvityksen. Suomenkielinen jaosto päätti lisäksi, että se hyväksyy koko rakennushankkeen tarveselvityksen, jos opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto ottaa hankkeeseen kielteisen

kannan. Tällöin koko hanke toteutetaan suomenkielisenä Jätkäsaaren peruskouluna.

Rakennuksen toteutuksesta järjestettiin yleinen kaksivaiheinen arkkitehtuurikilpailu kiinteistöviraston tilakeskuksen ja Suomen Arkkitehtiliitto - Finlands Arkitektförbund ry:n yhteistyönä. Kilpailu ratkaistiin 23.10.2015. Kiinteistölautakunta hyväksyi kilpailun tuloksen 10.3.2016 palkintolautakunnan arvostelupöytäkirjan mukaisesti.

Opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto päätti kokouksessaan 14.4.2016, että opetus toteutetaan kouluverkon nykyisissä rakennuksissa eikä Jätkäsaaren perusteta Busholmens grundskola -nimistä koulua. Ruotsinkielisen opetuksen jäätyä hankkeesta pois vapautuvat tilat käytetään suomenkielisen opetuksen tarpeisiin.

Jätkäsaaren peruskoulun hankesuunnitelma on laadittu kiinteistöviraston tilakeskuksen ja opetusviraston yhteistyönä. Suunnittelu perustuu arkkitehtuurikilpailun voittaneeseen ehdotukseen. Hankkeen suunnittelun aikana on kuultu asiantuntijoina kaupunkisuunnitteluviraston, rakennusvalvontaviraston, rakennusviraston ja pelastuslaitoksen edustajia.

Hankesuunnitelma on liitteenä nro 1. Hankesuunnitelman tekniset selostukset ovat nähtävinä kiinteistöviraston tilakeskuksessa.

Esittelijän perustelut

Jätkäsaaren peruskoulu ja Busholmens grundskola

Helsingin kaupunki järjesti vuonna 2015 Jätkäsaaren peruskoulu ja Busholmens grundskola -rakennuksen suunnittelusta yleisen kaksivaiheisen arkkitehtuurikilpailun Suomen Arkkitehtiliiton kilpailusääntöjen mukaisesti. Palkintolautakunta valitsi voittajaksi ehdotuksen nimimerkillään "Nemo", jonka tekijä oli Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit Oy. Rakennuksen suunnittelu perustuu voittaneeseen ehdotukseen, ja hankesuunnitelma on laadittu yhteistyössä ehdotuksen tekijöiden kanssa.

Koulun tontti kuuluu Jätkäsaaren ensimmäiseen asemakaava-alueeseen, jolle rakennetaan vuoteen 2018 mennessä asunnot 6 000 asukkaalle. Jätkäsaaren peruskoulusta tulee uuden asuinalueen suomenkielinen pääkoulu.

Koulun mitoitus perustuu Jätkäsaaren, Ruoholahden, Lapinlahden, Etu-Töölön ja Taka-Töölön suomenkielisten lähikoulujen oppilaspaikkojen lisätarpeen arvioon. Oppilaspaikkojen tarpeen lisääntyminen määräytyy Jätkäsaaren alueen asuntorakentamisen edistymisen mukaan.

Ruotsinkielisten lähikoulujen oppilaspaikkatarpeen laskenta on ollut mukana arvioitaessa koulutilojen tarvetta Jätkäsaarella. Ruotsinkieli-

nen koulu on kuitenkin opetuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston päätöksen mukaisesti jäämässä pois rakennuksesta. Se ei vaikuta rakennuksen mitoittamiseen, vaan kaikki tilat käytetään suomenkielisen opetuksen tarpeisiin.

Rakennus muodostaa osan alueellisesta palveluverkosta ja tulee tarjoamaan tiloja myös ilta- ja viikonloppukäyttöön erilaiselle asukas- ja yhdistystoiminnalle, nuorisotoiminnalle sekä työväenopistolle.

Jätkäsaaren peruskoulun hankesuunnitelma

Suunniteltavaan koulurakennukseen sijoittuvat ensisijaisesti suomenkielisen perusopetuksen luokkatasot 3 - 9. Rakennuksen mitoituksen tavoitteeksi on asetettu 740 oppilaspaikkaa ja 10 %:n tehokäytössä 814 oppilaspaikkaa. Koulussa tulee työskentelemään noin 55 - 65 opettajaa ja 18 muuta henkilökuntaan kuuluvaa.

Rionkadulle jo ennen tämän rakennuksen rakentamista valmistuva Jätkäsaaren peruskoulun luokat 1 ja 2 sisältävä koulu- ja päiväkotirakennus on suunniteltu tämän koulun sivukouluksi. Ruotsinkielisen opetuksen jäätyä pois pääkoulusta tulee selvitettäväksi sivukoulun suomenkielisten luokkatasojen 1 - 2 sijoittuminen pääkouluun. Tämä on otettu suunnittelussa huomioon.

Tilasuunnittelu perustuu uudistuneeseen opetussuunnitelmaan, jossa painotetaan tutkivaa oppimista ja yhdessä tekemistä. Tavoitteena on käytävän koulu; opetustilat muodostavat avoimia kotisoluja, jotka liittyvät toisiinsa keskusaulan välityksellä. Rakennus on toiminnallisesti ja tilankäytöllisesti tehokas. Tilat suunnitellaan turvallisiksi ja helposti hahmotettaviksi sekä myös aisti- ja liikuntarajoitteisille lapsille, nuorille ja aikuisille soveltuviksi. Erityistä huomiota kiinnitetään sisäilman laatuun, valaistukseen, paloturvallisuuteen, äänenvaimennukseen ja esteettömyyteen. Tietoteknisissä asennuksissa otetaan huomioon tulevaisuuden oppimisympäristön vaatimukset. Tavoitteena on tilojen monikäyttöisyys ja muunneltavuus.

Hankkeessa tavoitellaan pitkäaikaiskestävää, energiatehokasta ja helposti huollettavaa rakennusta. Rakenteet, materiaalit, kalusteet ja varustukset ovat kulutusta kestäviä, kunnostettavia ja helposti puhdistettavia.

Koulurakennukseen ei rakenneta liikuntatiloja, vaan liikunnan opetusta varten vuokrataan tiloja viereiseen Bunkkeri-rakennukseen tulevista liikunta- ja uimahallitiloista.

Opetuslautakunnan lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Opetuslautakunta antoi 23.8.2016 hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon ja totesi, että hankesuunnitelma vastaa pääosin hyvin tarveselvityksessä asetettuja tavoitteita.

Lautakunta totesi samalla, että jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:

Hankkeen kustannuksia tulee seurata tiiviisti suunnittelun kaikissa vaiheissa kustannustavoitteen saavuttamiseksi. Lisäksi tulee varmistaa hankkeen valmistuminen aikataulun mukaisesti.

Opetustoimen työsuojelun yhteistoimintahenkilöstön hankesuunnitelmavaiheen viitesuunnitelmista 3.6.2016 antama lausunto on otettava huomioon jatkosuunnittelussa.

Hankesuunnitelmassa mainittujen suojarakenteiden, maavallien ja istutusten riittävyys ja toteutustapa tuulensuojana välituntipihalle tulee tarkastella asiantuntijan avulla lähemmin huomioiden mm. ympäröivien rakennusmassojen ja vallitsevien tuulensuuntien yhteisvaikutus tontin mikroilmastoon ja syntyviin tuulenpyörteisiin.

Opetussolujen sisäisen tilajaon ja opetustilojen joustavien yhdistämistapojen ratkaisuja tulee edelleen tutkia ja kehittää yhdessä käyttäjän kanssa. Lisäksi tilojen suunnittelussa tulee ottaa huomioon tilojen monipuolinen käyttö mm. toisten hallintokuntien ja alueen asukkaiden kanssa.

Koulun toimitilaturvallisuuteen liittyvät ratkaisut tulee sovittaa yhteen avoimen oppimisympäristön suunnittelutavoitteiden kanssa ja ratkaisujen yksityiskohdat tulee sopia yhdessä käyttäjähallintokunnan edustajien kanssa.

Helsingin kaupungin opetuksen digitalisaatio-ohjelman käytännön toteutuksessa tulee kiintokalusteiden ja tietoteknisten ratkaisujen yksityiskohdat suunnitella kiinteässä yhteistyössä käyttäjän kanssa.

Opetusviraston työsuojelun yhteistoimintahenkilöstön lausunto

Opetusviraston työsuojelun yhteistoimintahenkilöstö on antanut suunnitelmista 3.6.2016 päivätyn lausunnon. Lausunnossa kiinnitetään huomiota erityisesti rakennuksen avoimeen tilaratkaisuun turvallisuuden varmistamisen näkökulmasta.

Työsuojelun yhteistoimintahenkilöstön lausunto on liitteenä 3.

Tilaratkaisu perustuu kokoavaan keskusaulaan ja avointen opetustilojen periaatteeseen. Opetustiloja erottavat aulasta lasiseinät ja -ovet. Näkymiä voidaan tarvittaessa sulkea verhoilla, jotka ovat myös äänen-

vaimennuksen vuoksi tarpeellisia. Avoimessa tilaratkaisussa turvallisuus perustuu valvottavuuteen.

Suunnittelussa on otettu huomioon ilta- ja viikonlopputoiminnan vaatimukset. Iltakäytössä olevat tilat on keskitetty pääasiassa ensimmäiseen kerrokseen. Opetustilat, joita ei käytetä iltatoiminnassa, ovat suljettavissa. Iltakäyttö huomioidaan myös lukituksen ja kameravalvonnan suunnittelussa.

Opetuslautakunnan lausunto on kokonaisuutenaan liitteenä 2.

Hankkeen laajuus ja kustannukset

Hankkeen laajuus on 8 159 brm², 6 802 htm² ja 4 989 hym². Hankkeen kokonaiskustannukset ovat arvonlisäverottomina yhteensä 28 430 000 euroa (3 484 euroa/brm²) maaliskuun 2016 kustannustasossa.

Rakennuskustannukset lisä- ja muutostyövarauksineen ovat kustannusarvion mukaan 27 106 600 euroa (alv. 0 %). Rakennuskustannusten osalta tavoitehintana pidetään hankkeelle varattua 26,0 milj. euroa. Toteutuksen suunnittelussa tehdään yhteistyötä hankkeeseen valittavan projektinjohtourakoitsijan kanssa tehokkaiden ja taloudellisten toteutustapojen kehittämiseksi.

Hankkeen kokonaiskustannuksiin sisältyvät alueellisen jäteputkijärjestelmän liittämämaksu 176 000 euroa sekä kalliosuojaan rakennettavien autopaikkojen ja väestönsuojapaikkojen tälle tontille kohdistuvat kustannukset 686 000 euroa. Lisäksi kokonaiskustannuksiin sisältyvät arkkitehtuurikilpailun kustannukset 461 400 euroa. Nämä kustannuserät ovat yhteensä 1 323 400 euroa (alv. 0 %).

Vuokravaikutus

Rakennuksen vuokra-arvio on noin 159 170 euroa/kk (23,40 euroa/htm²/kk, josta pääomavuokra on noin 19,60 euroa/htm²/kk ja ylläpitovuokra noin 3,80 euroa/htm²/kk). Vuosivuokra on yhteensä noin 1 910 000 euroa. Vuokranmaksun perusteena on 6 802 htm². Tuottovaade on 3 % ja poistoaika 30 vuotta.

Pääomavuokra tarkistetaan toteutuneiden kustannusten mukaan ja ylläpitovuokra valmistumisajan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

Vaikutukset käyttötalouteen

Opetusviraston ilmoittamat koulun toimintakustannukset ovat täyden kapasiteetin mukaan 5 400 000 euroa vuodessa. Koulun toiminta laajenee käyttöönoton jälkeen vuosittain ja sen arvioidaan olevan kapasiteettinsa mukainen lukuvuodesta 2020 - 2021 alkaen.

29.08.2016

Kaj/2

Toiminnan käynnistämiskustannukset koostuvat käyttäjän hankintoina toteutettavista laite- ja irtokalustehankinnoista. Opetusvirasto varaa irtokalustuksen hankintaan 500 000 euroa. Teknisen työn opetustilojen koneiden ja laitteiden hankintaan opetusvirasto varaa lisäksi 210 000 euroa (alv. 0 %).

Hankkeen rahoitus

Hanke sisältyy kaupunginvaltuuston 2.12.2015 hyväksymään talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan vuosiksi 2016 - 2025. Hankkeen suunnittelulle ja toteutukselle on varattu rahoitusta yhteensä 25,61 milj. euroa vuosille 2016 - 2019. Hankkeen edellyttämä 28,43 milj. euron rahoitustarve otetaan huomioon uudessa rakentamishjelmaesityksessä.

Hankkeen toteutus ja aikataulu

Kohteen toteutusvastuu on kiinteistöviraston tilakeskuksella. Rakentaminen suunnitellaan toteutettavaksi projektinjohtourakkana. Tavoitteena on aloittaa maanrakennustyöt syyskuussa 2017 ja koulurakennuksen rakentaminen tammikuussa 2018, jolloin tilojen tulisi valmistua keuhkuussa 2019.

Toteutuksen aikataulussa tulee tarvittaessa ottaa huomioon Bunkkeria koskevaan asemakaavaan ja Bunkkerin tontin ja rakennuksen kauppaan kohdistuvat valitukset.

Lopuksi

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Jätkäsaaren peruskoulun hankesuunnitelma 30.5.2016
- 2 Opetuslautakunnan lausunto Jätkäsaaren peruskoulun hankesuunnitelmasta
- 3 Opetusviraston työsuojelun yhteistoimintahenkilöstön lausunto Jätkäsaaren peruskoulun hankesuunnitelmasta

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

29.08.2016

Kaj/2

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta
Opetuslautakunta
Talous- ja suunnitteluosasto

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 23.08.2016 § 143

HEL 2016-006816 T 10 06 00

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kiinteistölautakunnalle 30.5.2016 päivätystä Jätkäsaaren peruskoulun hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon ja lausuu lisäksi seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa pääosin hyvin tarveselvityksessä asetettuja tavoitteita. Jatkosuunnittelua varten tulee kuitenkin kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:

Hankkeen kustannuksia tulee seurata tiiviisti suunnittelun kaikissa vaiheissa kustannustavoitteen saavuttamiseksi. Lisäksi tulee varmistaa hankkeen valmistuminen aikataulun mukaisesti.

Opetustoimen työsuojelun yhteistoimintahenkilöstön hankesuunnitelmavaiheen viitesuunnitelmista 3.6.2016 antama lausunto on otettava huomioon jatkosuunnittelussa.

Hankesuunnitelmassa mainittujen suojarakenteiden, maavallien ja istutusten riittävyys ja toteutustapa tuulensuojana välituntipihalle tulee tarkastella asiantuntijan avulla lähemmin huomioiden mm. ympäröivien rakennusmassojen ja vallitsevien tuulensuuntien yhteisvaikutus tontin mikroilmastoon ja syntyviin tuulenpyörteisiin.

Opetussolujen sisäisen tilajaon ja opetustilojen joustavien yhdistämistapojen ratkaisuja tulee edelleen tutkia ja kehittää yhdessä käyttäjän kanssa. Lisäksi tilojen suunnittelussa tulee ottaa huomioon tilojen monipuolinen käyttö mm. toisten hallintokuntien ja alueen asukkaiden kanssa.

Koulun toimitilaturvallisuuteen liittyvät ratkaisut tulee sovittaa yhteen avoimen oppimisympäristön suunnittelutavoitteiden kanssa ja ratkaisujen yksityiskohdat tulee sopia yhdessä käyttäjähallintokunnan edustajien kanssa.

29.08.2016

Helsingin kaupungin opetuksen digitalisaatio-ohjelman käytännön toteutuksessa tulee kiintokalusteiden ja tietoteknisten ratkaisujen yksityiskohdat suunnitella kiinteässä yhteistyössä käyttäjän kanssa.

Esittelijä

vs. linjanjohtaja
Marjo Kyllönen

Lisätiedot

Ilari Suomalainen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 86492
ilari.suomalainen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 30.06.2016 § 295

HEL 2016-006816 T 10 06 00

Kiinteistökartta 49/671 495, Hyväntoivonkatu 5

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Jätkäsaaren peruskoulun 30.5.2016 päivätyn hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 8 159 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 28 430 000 euroa maaliskuun 2016 kustannustasossa, ehdolla, että opetuslautakunta antoi hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon.

Kiinteistölautakunta päätti oikeuttaa kiinteistöviraston tilakeskuksen jatkamaan hankkeen suunnittelua odottamatta hankepäätöstä.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Anneli Nurmi, projektinjohtaja, puhelin: 310 86432
anneli.nurmi(a)hel.fi
Irmeli Grundström, hankepäällikkö, puhelin: 310 42319
irmeli.grundstrom(a)hel.fi
Jarmo Raveala, hankesuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 23466
jarmo.raveala(a)hel.fi

29.08.2016

Kaj/3

§ 726

V 14.9.2016, Kiinteistö Oy Myllypuron kampukselle vuokrattavan tontin vuokrausperusteet (Vartiokylä, Myllypuro, tontti 45165/3)

HEL 2016-005768 T 10 01 01 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Kiinteistö Oy Myllypuron kampukselle 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Myllypuro) korttelin nro 45165 tontin nro 3 (os. Myllypurontie 1, pinta-ala 13 917 m², rakennusoikeus 48 500 k-m²) 31.12.2075 asti seuraavin ehdoin:

1

Tontin vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavaa 13 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa maanpäällisen rakennusoikeuden osalta ja maanalaisen rakennusoikeuden osalta 6,5 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa.

2

Muilta osin noudatetaan kaupungin vakiintuneita vuokrasopimusehtoja sekä kiinteistölautakunnan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hakemus
- 2 Sijaintikartta
- 3 Asemakaavakartta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Myllypuroon toteutetaan Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n kampus, joka on yksi neljästä toimipisteestä, jonne Metropolia keskittää toimintansa. Kaupunki on perustanut Myllypurosta sitä varten osoitettua tonttia 45165/3 ja sille rakennettavaa rakennusta hallitsemaan kokonaan omistamansa Kiinteistö Oy Myllypuron kampuksen, joka myös vastaa tontin rakennuttamisesta ja tilojen vuokraamisesta Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:lle.

Yhtiölle pitkäaikaisesti vuokrattavalle tontille esitetään vuokrausperusteiden määrittämistä. Toimitilantontin vuokran määrittämisen perusteena olevaksi kerrosneliömetrihinnaksi esitetään noin 250 euroa vastaavaa hintaa, joka vastaa koulutonttien yleistä hintatasoa.

Esittelijän perustelut

Tietoja hankkeesta

Tontille suunnitellaan sosiaali-, terveys- ja rakennusalan uutta korkeakoulukampusta, jonka toteuttaa Kiinteistö Oy Myllypuron kampus. Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n käyttöön tulevan kampuksen bruttoa-
la on enintään 56 015 brm². Rakentaminen alkoi helmikuussa 2016. Ensimmäisen vaiheen on suunniteltu valmistuvan heinäkuussa 2018 ja toisen vaiheen elokuussa 2019.

Hakemus

Yhtiö pyytää tontin vuokraamista 60 vuodeksi osto-optiolla. Hakemus on liitteenä 1.

Asemakaava- ja tonttitiedot

Tontti 45165/3 kuuluu asemakaavan nro 11241 alueeseen. Kaava hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.10.2004 ja tuli voimaan 26.11.2004. Tontti kuuluu toimitilarakennusten korttelialueeseen (KTY), jolle saa sijoittaa toimistorakennuksia ja terveydenhuollon, opetuksen, kulttuuripalvelujen ja ympäristöhäiriötä tuottamattoman pienteollisuuden rakennuksia.

Sijaintikartta on liitteenä 2 ja asemakaavakartta liitteenä 3.

Tontin pinta-ala on 13 917 m² ja kokonaisrakennusoikeus 48 500 k-m², josta maanalaisen rakennusoikeuden osuus on 7 000 k-m².

Vuokra-aika

Kaupunginvaltuustolle esitetään noin 60 vuoden vuokra-aikaa vuoden 2075 loppuun saakka.

Vuokran määrä

Tontille esitettävien vuokrausperusteiden mukaan vuosivuokra määräytyy pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavaa kerrosneliömetrihintaa 13 euroa ja maanalaisen rakennusoikeuden osalta 6,5 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa. Hintatasossa 5/2016 (ind. 19,12) tontin kerrosneliömetrihintaa on noin 249 euroa. Vuosivuokra tällä hetkellä olisi noin 560 000 euroa.

Esitetty vuokra perustuu kaupungin vuokraamien yksityiskoulujen tonttien hintatasoihin.

Maanvuokrien vertailutiedot

Kaupunginvaltuusto on 20.1.2016 (14 §) vahvistanut seuraavat vuokrausperusteet yksityiskouluille:

Laakson korttelin nro 18625 tontti nro 3 opetustoimintaa varten Helsingin Rudolf Steiner -koulun kannatusyhdistys ry:lle siten, että vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavaa kerrosneliömetrihintaa 17 euroa/k-m² toteutunutta kerrosneliometriä kohden.

Oulunkylän korttelin nro 28221 tontti nro 3 Viipurin Reaalikoulu Oy:lle siten, että vuosivuokra määrätään pitäen perusteena 13 euroa/k-m² toteutunutta kerrosneliometriä kohden.

Haagan korttelin nro 29135 tontti nro 1 Pohjois-Haagan yhteiskoulu Oy:lle siten, että vuosivuokra määrätään pitäen perusteena 14 euroa/k-m².

Kulosaaren korttelin nro 42052 tontti nro 4 Kulosaaren yhteiskoulu Oy:lle siten, että vuosivuokra määrätään pitäen perusteena 19 euroa/k-m².

Herttoniemen korttelin nro 43125 tontti nro 2 Herttoniemen yhteiskoulun kiinteistöosakeyhtiölle siten, että vuosivuokra määrätään pitäen perusteena 15 euroa/k-m².

Lopuksi

Ehdotus on vuokrausperusteiden osalta kiinteistölautakunnan esityksen mukainen. Yhtiön hakemuksessaan pyytämää ja lautakunnan edelleen maanvuokrasopimukseen esittämää osto-optiota ei tässä vaiheessa pidetä tarpeellisena, mikä on yhteisesti todettu myös yhtiön kanssa käydyssä keskustelussa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja

29.08.2016

Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hakemus
- 2 Sijaintikartta
- 3 Asemakaavakartta

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 30.06.2016 § 317

HEL 2016-005768 T 10 01 01 00

Kiinteistökartta 105/678 503, Myllypurontie 1

Päätös

A

Kiinteistölautakunta päätti vuokrata Kiinteistö Oy Myllypuron kampukselle (Y-tunnus 2739514-5) Helsingin kaupungin 45. kaupunginosan (Vartiokylä) korttelin nro 45165 tontin nro 3 (kiinteistötunnus 91-45-165-3, Myllypurontie 1, pinta-ala 13 917 m², rakennusoikeus 48 500 k-m²) opetustoimintaa varten 1.2.2016 - 31.12.2045 väliseksi ajaksi ja muutoin seuraavin ehdoin:

1

Tontin vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavaa 13 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa maanpäällisen rakennusoikeuden osalta ja 6,5 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa maanalaisen rakennusoikeuden osalta.

Perittävä vuosivuokra on 31.3.2017 saakka 559 260 euroa, jolloin ajalta 1.2.2016 - 31.3.2017 perittävä vuokra on 652 470 euroa.

2

Muutoin noudatetaan liitteenä nro 4 olevaa maanvuokrasopimusluonnosta.

(L2145-21)

B

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kiinteistölautakunta oikeutetaan vuokraamaan tontti 45165/3 (kiinteistötunnus 91-45-165-3, Myllypurontie 1, pinta-ala 13 917 m², rakennusoikeus 48 500 k-m²) 31.12.2075 asti seuraavin ehdoin:

1

Tontin vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavaa 13 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa maanpäällisen rakennusoikeuden osalta ja maanalaisen rakennusoikeuden osalta 6,5 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa.

2

Vuokralaisella on oikeus ostaa tontti kaupungilta, kun hanke on kokonaan rakennettu.

Kauppahinta on maanpäällisen rakennusoikeuden osalta 19 euroa/k-m² (ind. 100=1951, nykyyhintatasossa noin 363 euroa/k-m²) ja 9,5 euroa/k-m² maanalaisen rakennusoikeuden osalta. Yksikköhinnat kerrotaan kaupantekohetkellä voimassa olevalla elinkustannusindeksin pisteluvulla sekä asemakaavanmukaisella rakennusoikeudella. Kauppahinta on kuitenkin maanpäällisen rakennusoikeuden osalta vähintään 363 euroa/k-m².

Osto-oikeus on voimassa 5 vuotta em. yksikköhinnoilla, jonka jälkeen hinta tarkistetaan myyntihetken markkina-arvon mukaiseksi.

3

Muilta osin noudatetaan kaupungin vakiintuneita vuokrasopimus- ja kiinteistökaupan ehtoja sekä kiinteistölautakunnan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

29.08.2016

Kaj/3

Lisätiedot

Ilkka Aaltonen, johtava tonttiasiamies, puhelin: 09 310 36441
ilkka.aaltonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

29.08.2016

Stj/1

§ 727

V 14.9.2016, Lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteutumisen seuranta

HEL 2016-000156 T 00 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää merkitä tiedoksi selvityksen lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen laadun ja saatavuuden kehityksestä vuonna 2015.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää, että lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteutumisen seuranta on tarkoituksenmukaisinta jatkossa käsitellä valtuustokausittain sosiaali- ja terveyslautakunnassa.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsinkiläisten lasten psykiatristen palvelujen toteutuminen 2015
- 2 Helsinkiläisnuorten nuorisopsykiatristen palvelujen toteutuminen 2015

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Päättyessään 12.9.2007 lastenpsykiatrisen toiminnan keskittämisestä HYKSiin 1.1.2008 alkaen kaupunginvaltuusto edellytti, että kaupunginhallitus tuo valtuustolle vuosittain raportin helsinkiläislusten ja nuorten psykiatristen palvelujen laadun ja saatavuuden kehityksestä.

HYKSin asianomaiset ylilääkärit ovat valmistelleet liitteenä olevat selvitykset. Sosiaali- ja terveyslautakunta on omalta osaltaan käsitellyt asian 17.5.2016.

Lastenpsykiatria

Helsingiläisten potilaiden määrä kasvoi 16 % edelliseen vuoteen verrattuna. Käyntien määrä lisääntyi 24 % ja hoitopäivien lukumäärä väheni 14 %. Kehitys on jatkunut samansuuntaisena jo vuosia.

Helsingiläisten lasten pääsy lastenpsykiatriseen hoitoon on pysynyt hyvällä tasolla. Kuuden viikon hoitotakuu on toteutunut yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta. Yhteistyötä tehdään lastensuojelun ja opetustoimen kanssa tiiviisti sekä yksittäisten potilaiden kohdalla että uudistamalla toimintatapoja ja järjestämällä yhteisiä koulutuksia.

Lasten mielenterveyshäiriöt liittyvät lapsen psyykkisen kehityksen ongelmiin, jotka ovat sidoksissa sekä lapsen rakenteellisiin tekijöihin että ympäristön, erityisesti perheen, riskitekijöihin. Hoidon ja kuntoutuksen tarve on yleensä pitkäaikaista. Hoito ja kuntoutus on kohdennettava sekä lapseen että hänen ympäristöönsä ja hoidon ja kuntoutuksen välinen raja on liukuva. Jotta erikoissairaanhoidon resurssit ja kustannukset tulisivat kohdennetuiksi niille potilaille, jotka niitä ensi sijassa tarvitsevat, HYKSin lastenpsykiatria pitää hyvänä hoitoverkkotyöskentelyä optimaalisen resurssien käytön ja onnistuneen työnjaon turvaamiseksi.

Nuorisopsykiatria

HYKSin nuorisopsykiatrian palveluissa hoidettuja 13–17 -vuotiaita helsinkiläisiä potilaita oli vuonna 2015 yhteensä 2 062 kpl (1 870 kpl vuonna 2014). Kasvua vuoteen 2014 verrattuna oli noin 10 %. Läheteiden määrä on vakiintunut vuosina 2009 - 2015.

Hoidettujen potilaiden lukumäärän kasvuun vaikuttaa mahdollisesti se, että avohoidon osuus on suhteellisesti kasvanut osastohoitoon nähden ja poliklinikoilla palvellaan niitäkin nuoria, jotka aiemmin olivat osastoilla tai odottamassa hoitoa. Osastohoitoajat ovat hieman lyhentyneet ja varhaiseen nopeaan tunnistamiseen liittyvä palvelu on lisääntynyt.

Avohoidon käyntejä oli vuonna 2015 yhteensä 28 954 (vuonna 2014 yhteensä 29 919). On arvioitavissa, että kolmen prosentin käyntimäärän lasku kertoo pienestä muutoksesta hoitojen rakenteessa. Hoito on tullut monimuotoisemmaksi ja esimerkiksi liikkuvaa työtä on lisätty.

Nuorisopsykiatristen osastohoitopäivien lukumäärä laski kaksi prosenttia 5 723 hoitopäivästä (vuonna 2014) 5 617 hoitopäivään (vuonna 2015). Osastohoitopaikkojen määrä supistui vuonna 2015 kahdeksalla paikalla. Osastopaikkojen vähentymisestä huolimatta osastoille ei ollut koko vuoden aikana merkittäviä hoitojonoja eikä ylipaikkatilanteita.

29.08.2016

Stj/1

HYKSin nuorisopsykiatrian hankkimien ostopalvelupsykoterapioiden vaikuttavuutta pyritään arvioimaan enenevästi. Ostopalvelupsykoterapiat ovat fokuoituja ja harkittuja ja niihin on liitetty myös terapeuttien lyhytarviot. Pitkää ja tiivistä psykoterapiaa ostetaan niille, jotka sitä tarvitsevat.

Palvelujen toteutumisen seuranta sosiaali- ja terveyslautakunnassa

Sosiaali- ja terveyslautakunta on esittänyt vastoin esittelijän ehdotusta (äänin 9 - 4) lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen erillisraportoinnin jatkamista lautakunnalle valtuustokausittain. Lautakunta katsoo raportoinnin tarpeelliseksi tiedonsaannin, lastensuojelun, lasten ja nuorten psykiatrisen hoitosuunnitelman, palvelujen toteutumisen sekä toiminnan seurannan kannalta. Lautakunnan esittelijän mielestä toiminnan vakiintumisen vuoksi vuosittainen erillisraportointi ei ole enää tarpeellista.

Kaupunginhallitus katsoo, että lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteutumisen seuranta on tarkoituksenmukaisinta jatkossa käsitellä sosiaali- ja terveyslautakunnassa lautakunnan esityksen mukaisesti valtuustokausittain.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsinkiläisten lasten psykiatristen palvelujen toteutuminen 2015
- 2 Helsinkiläisnuorten nuorisopsykiatristen palvelujen toteutuminen 2015

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Sosiaali- ja terveystoimisto

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 17.05.2016 § 119

HEL 2016-000156 T 00 01 01

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

29.08.2016

Stj/1

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti omalta osaltaan merkitä tiedoksi sekä lähettää tiedoksi kaupunginhallitukselle liitteinä olevat raportit hel-sinkiläislasten ja -nuorten psykiatristen palvelujen laadun ja saatavuuden kehityksestä vuonna 2015.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta esitti esittelijän ehdotuksesta poiketen kaupunginhallitukselle, että lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteutumisen seurannasta ei luovuta, vaikkakin lasten psykiatrinen toiminta on vakiintunut hyvin. Lautakunta haluaa seurannan jatkuvan ja erillisraportoinnin saattamisen edelleen valtuustokausittain lautakunnalle.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti muuttaa esityksen viimeisen kappaleen muotoon: "Sosiaali ja terveyslautakunta katsoo, että erillisraportointi on ollut tarpeellista. Lautakunta on saanut hyvää ja tärkeää tietoa lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon toiminnasta, sekä katsoo sen olevan tarpeellinen jatkossakin lastensuojelun, lasten ja nuorten psykiatrisen hoitosuunnitelman ja palvelujen toteutumisen sekä toiminnan seurannan kannalta."

Käsittely

17.05.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Rene Hursti: Muutetaan lause "lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle" muotoon, että lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteutumisen seurannasta ei luovuta, vaikkakin lasten psykiatrinen toiminta on vakiintunut hyvin. Lautakunta haluaa seurannan jatkuvan ja erillisraportoinnin saattamisen edelleen valtuustokausittain lautakunnalle.

Poistetaan esityksen viimeinen kappale muuttamalla se kuulumaan "Sosiaali ja terveyslautakunta katsoo, että erillisraportointi on ollut tarpeellista. Lautakunta on saanut hyvää ja tärkeää tietoa lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon toiminnasta, sekä katsoo sen olevan tarpeellinen jatkossakin lastensuojelun, lasten ja nuorten psykiatrisen hoitosuunnitelman ja palvelujen toteutumisen sekä toiminnan seurannan kannalta."

Kannattaja: Anna Vuorjoki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Muutetaan lause "lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta esit-

tää kaupunginhallitukselle" muotoon, että lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteutumisen seurannasta ei luovuta, vaikkakin lasten psykiatrinen toiminta on vakiintunut hyvin. Lautakunta haluaa seurannan jatkuvan ja erillisraportoinnin saattamisen edelleen valtuustokausittain lautakunnalle.

Poistetaan esityksen viimeinen kappale muuttamalla se kuulumaan "Sosiaali ja terveyslautakunta katsoo, että erillisraportointi on ollut tarpeellista. Lautakunta on saanut hyvää ja tärkeää tietoa lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon toiminnasta, sekä katsoo sen olevan tarpeellinen jatkossakin lastensuojelun, lasten ja nuorten psykiatrisen hoitosuunnitelman ja palvelujen toteutumisen sekä toiminnan seurannan kannalta."

Jaa-äännet: 4

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Kimmo Parhiala

Ei-äännet: 9

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Rene Hurstin vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoyli lääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

29.08.2016

Kj/3

§ 728

Lausunto valtiovarainministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta kuntalain muuttamiseksi; poikkeuksellisissa hallinnollisissa vaikeuksissa olevan kunnan selvitysmenettely

HEL 2016-006933 T 03 00 00

Lausunto

Kaupunginhallitus antoi valtiovarainministeriölle seuraavan lausunnon:

Yleistä

Helsingin kaupunki katsoo, että kuntiin kohdistuvan valtion valvonnan sääntelyn tulee ensisijaisesti turvata kunnan asukkaiden itsehallinnon toteutuminen. Erityisesti tämä tulee kyseeseen säädettäessä vaaleilla valittujen valtuutettujen ja muiden luottamushenkilöiden asemasta.

Kunnan viranomaiset ovat itsehallinnon turvaamisen lisäksi velvolliset noudattamaan myös hallinnon lainalaisuuden vaatimusta, jolloin tilanteissa, joissa lain noudattaminen on laiminlyöty, on oltava riittävät ja tehokkaat oikeudelliset keinot tilanteen korjaamiseksi.

Helsingin kaupunki pitää näin lähtökohtaisesti kannatettavana esitettyä sääntelyä valtion viranomaisen mahdollisuudesta puuttua kunnan toimintaan. Tilanteissa, joissa kunta on kyvytön tai haluton itse korjaamaan menettelynsä laillisuusvirheitä, on tarve selkeälle valtion viranomaisen määräykselle sanktioineen.

Ehdotetussa sääntelyssä myöskin toimenpiteiden suorittamisen järjestyks on oikea. Kunnalla on aina itsellään velvollisuus toimia lainmukaisesti ja korjata mahdollisuuksien mukaan hallinnossa ja päätöksenteossa ilmenneet laittomuudet. Helsingin kaupunki esittää kuitenkin kommentteina ja tarkennuspyyntöinä esitettyyn sääntelyyn seuraavaa.

Päätösvaltaisuuden varmistaminen

Ehdotettu sääntely koostuu kolmesta teemasta, joista ensimmäinen liittyy mahdollisuuksiin nykyistä laajemmin varmistaa esteettömien luottamushenkilöiden saaminen käsittelemään asioita, joissa valtuustoa tai kaupunginhallitusta ei saada päätösvaltaiseksi varajäseniä kutsumallaan.

Ehdotuksen mukaan varavaltuutettujen joukkoa voitaisiin vaalilaissa säädetyssä menettelyssä täydentää myös esteellisyystilanteissa (17 §). Tilanne tällaisessa väliaikaisessa esteessä on kuitenkin erilainen kuin pysyvässä, joten laissa tulisi ottaa kantaa nimettyjen varavaltuutettujen

asemaan esteen poistuttua, eli menettävätkö he asemansa varavaltuutettuina asian käsittelyn jälkeen vai säilyykö mahdollisuus kutsua heitä kokoukseen muissakin vastaavissa tilanteissa. Lisäksi sääntelyssä ei ole otettu huomioon mahdollisuutta, että valtuuston puheenjohtaja olisi esteellinen. Hänellä voi olla silloin intressi olla pyytämättä uusien varavaltuutettujen nimeämistä.

Kunnanhallituksen jäsenten laajaa esteellisyyttä puolestaan voitaisiin esityksen mukaan korjata nimittämällä tilapäinen valiokunta käsittelemään kunnanhallituksen niitä asioita, joita esteellisyys koskee (35 §). Ehdotetussa pykälän 4 momentissa todetaan, että tilanne voisi tulla kyseeseen rikostutkinnan tai muun syyn vuoksi. Koska syy voisi olla mikä tahansa, voisi maininnan rikostutkinnasta jättää ainoastaan perusteluihin. Valiokunnan toimikauden pituutta voitaisiin lisäksi tarkentaa siten, että toimikausi päättyisi asioiden tultua lainvoimaisesti ratkaistua. Tällöin kyseisten asioiden muutoksenhakuvaiheeseen liittyvät ratkaisut kuuluisivat myös tilapäisen valiokunnan tehtäviin.

Luottamushenkilöiden pidättäminen toimestaan

Toinen ehdotetun sääntelyn teema liittyy luottamushenkilön pidättämiseen toimestaan ja sitä varten esitutkinnasta saataviin tietoihin.

Kynnystä kunnanhallituksen velvollisuuteen pyytää luottamushenkilöltä selvitys ja valtuuston oikeuteen pidättää tämä toimestaan tutkimuksen tai oikeudenkäynnin ajaksi ehdotetaan laskettavaksi (85 §:n 2 momentti). Voimassa olevassa sääntelyssä edellytetään, että on todennäköisiä perusteita epäillä luottamushenkilöä virkarikoksesta tai velvollisuuksiensa vastaisesta menettelystä.

Ehdotuksen mukaan riittäisi, että tällaisesta olisi syytä epäillä. Kynnyksen tasoa tulisi kuitenkin pohtia myös siitä näkökulmasta, että poliittisessa kriisissä matalaa kynnystä luottamustoimen hoitamisesta pidättämisessä voitaisiin pyrkiä käyttämään väärin poliittisten vastustajien pitämiseksi päätöksenteon ulkopuolella. Korkeampi kynnys olisi omiaan ehkäisemään tätä.

Sääntely sekä kunnan että valtion viranomaisen tiedonsaantioikeudesta luottamushenkilön toiminnasta aloitetusta esitutkinnasta on esiteltyssä muodossa tehoton ja sisältää kehäpäätelmän (85 §:n 5 momentti ja 132 c §). Kunta saisi ehdotuksen mukaan ilmoituksen valmistellessaan päätöstä luottamustoimesta pidättämisestä ja valtiovarainministeriö vastaavasti valmistellessaan päätöstä selvityksen aloittamisesta.

Ilmoituksen rajoittaminen tilanteisiin, joissa valmistelu on jo alkanut, tarkoittaisi, että viranomaisilla pitäisi olla jo ennen tätä ilmoitusta tieto epäilyistä virkarikoksesta, jotta päätöksen tai selvityksen valmistelu olisi

alkanut. Tällöin ilmoitus olisi jo turha. Lisäksi esitutkintaviranomainen ei voi tietää, onko valmistelu kunnassa aloitettu, joten sen on vaikea varmistua siitä, onko sillä velvollisuus ilmoituksen tekemiseen.

Epäloogisuus korostuu erityisesti ehdotetun 132 a §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisissa tilanteissa, joissa hallinnon selvittämisen aloittamisen kriteereistä olisi nimenomaan aloitettu esitutkinta. Ministeriö ei aloita valmistelua selvitykseen ryhtymisestä ennen kuin tiedossa on aloitettu esitutkinta, mutta se ei voisi myöskään saada ilmoitusta siitä, koska valmistelu ei ole käynnissä.

Näin ollen oikeuden saada ilmoitus esitutkinnan aloittamisesta tulisi olla riippumaton siitä, onko valmistelua asiasta käynnissä. Lisäksi tehokkuuden vuoksi ilmoitusvelvollisuuden pitäisi koskea kaikkia rikoksia, joiden kohdalla voidaan olettaa rikoksella olevan merkitystä luottamustehävien suorittamisen kannalta.

Selvitysmenettely

Kolmas ja keskeisin teema ehdotetussa sääntelyssä on poikkeuksellisiin hallinnollisiin vaikeuksiin joutunutta kuntaa koskeva selvitysmenettely.

Selvitysmenettely puuttuu merkittäväällä tavalla kunnan oikeusasemaan ja on poikkeus vahvasta kunnallisesta itsehallinnosta. Päätös asiasta tulisi tämän johdosta esitetyn valtiovarainministeriön sijasta tehdä valtioneuvoston yleisistunnossa, jolloin päättäjä olisi korkein valtion hallintoviranomainen. Tällöin asia kävisi läpi myös valtioneuvoston oikeuskanslerin tarkistuksen. Muutoin toimenpiteet voisivat olla valtiovarainministeriön toimivallassa lukuun ottamatta päätöstä luottamushenkilön pidättämisestä toimestaan.

Ehdotuksen mukaan valtiovarainministeriö voisi selvitysmenettelyn jälkeen, jos selvityksessä on ehdotettu luottamushenkilön pidättämistä toimestaan eikä valtuusto ole sitä tehnyt 85 §:n nojalla, päättää luottamushenkilön pidättämisestä toimestaan. Tämä ratkaisu kohdistuu merkittäväällä tavalla kunnallisen luottamushenkilön oikeusasemaan, joten sen tekijänä tulisi pikemminkin olla lainkäyttö- kuin hallintoviranomainen. Näin ollen olisi perusteltua, että päätöksen tekisi hallinto-oikeus. Tällöin jäisi pois valitusvaihe hallinto-oikeuteen ministeriön päätöksestä. Valtuuston ratkaisusta laillisuusvalituksen tutkii hallinto-oikeus, jolloin olisi perusteltua, että myös ratkaisematta jättämisen voisi tässä poikkeuksellisessa tilanteessa tutkia tuomioistuin.

Ehdotetun järjestelyn esikuvana on erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely. Taloudellisen arviointimenettelyn aloittamisen kriteerit perustuvat selkeästi määriteltäviin tunnus-

lukuihin, ja menettelyn viimesijaisena lopputuloksena on kuntaliitos. Hallinnolliset vaikeudet ovat vaikeammin määriteltävissä eikä niiden lopputuloksena voi olla kunnan lakkauttaminen.

Selvitysmenettelyn aloittamisen kriteerit onkin ehdotuksessa määritelty sangen väljästi (132 a § 2 momentti). Ensimmäinen on tarkasti määriteltävissä; on aloitettu esitutkinta kunnan viranomaisen tekemästä vakavasta virkarikoksesta tai useista virkarikoksista. Toinen ja kolmas kohta puolestaan ovat epätarkempia. Toisen kohdan mukaan selvitysmenettely voitaisiin aloittaa epäilyistä lainvastaisesta toiminnasta tai epäilyistä toistuvasta lakisääteisten velvoitteiden laiminlyönnistä ja kolmannen kohdan mukaan, jos on ilmennyt muita hallintoa tai toimintaa vakavasti vaikeuttavia seikkoja, joita kunta ei ole lähtenyt korjaamaan.

On selvää, että hallinnollisia vaikeuksia voi ilmentyä muustakin kuin suoranaisesti rikollisesta menettelystä, mutta toisessa ja kolmannessa kohdassa on esitettyä muodossa liikaa tilaa tulkinnalle. Myöskään lainkohdan perusteluista ei juuri saa apua tulkintaan. Valtiovarainministeriölle olisi siis jäämässä tulkintalinjan luominen niistä seikoista, jotka vakavasti vaikeuttavat kunnan toimintaa, sekä kunnan korjaavien toimien riittävyydestä. Olisi suotavampaa, jos 132 a §:n 2 momentin toisen ja kolmannen kohdan sijasta, säädettäisiin konkreettisemmista hallinnollisten vaikeuksien indikaattoreista.

Laissa tulisi myös ehdotettua sääntelyä tarkemmin ottaa kantaa menettelyn loppuvaiheeseen (132 a § 4 momentti). Ehdotuksen mukaan valtiovarainministeriö antaa määräyksiä, joita perustelujen mukaan voitaisiin aluehallintoviraston toimesta vahvistaa uhkasakolla. Määräysten mahdollista sisältöä ei lakitekstissä tai perusteluissa avata. Myös määräysten täytäntöönpanosta voisi syntyä kunnassa hallinnollinen kriisi. Tarkempi seurausten (esimerkiksi rikosoikeudellisten) määrittely edesauttaisi myös kunnan oma-aloitteista asioidensa järjestämistä.

Muuta

Helsingin kaupunki yhtyy näkemykseen siitä, että lakiehdotus on syytä saattaa eduskunnan perustuslakivaliokunnan käsiteltäväksi.

Kaupungilla ei ole lausuttavaa siirtymäsäännösten muuttamiseen (147 §) tai yhteiseen toimielimeen valitsemisesta lakisääteisessä yhteistoiminnassa (51 §).

Kaupunki toteaa vielä, että lakiehdotusluonnoksessa on paljon epätarkkuuksia ja virheitä, kuten viittauksia vääriin pykälänumeroihin, nykyinen ja ehdotettu 85 § päällekkäin lakiehdotustekstissä sekä 51 §:n yksityiskohtaisten perusteluiden puuttuminen, jotka toivotaan korjattavan jatkovalmistelussa.

29.08.2016

Kj/3

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Valtiovarainministeriö

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtiovarainministeriö on 9.6.2016 saapuneella lausuntopyynnöllä (VM054:00/2016) pyytänyt muun muassa Helsingin kaupungin lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta, jossa ehdotetaan kuntalain (410/2015) muuttamista lisäämällä siihen säännöksiä poikkeuksellisissa hallinnollisissa vaikeuksissa olevaa kuntaa koskevasta selvitysmenettelystä ja muista tilannetta korjaavista menettelyistä.

Laissa säädettäisiin jatkossa poikkeuksellisissa hallinnollisissa vaikeuksissa olevaa kuntaa koskevasta selvitysmenettelystä, tarkemmin kunnan velvollisuudesta pidättää luottamushenkilö luottamustoimestaan tilanteissa, joissa kunnan päätöksenteon uskottavuus sitä vaatii, sekä hallinnon järjestämisestä poikkeustilanteissa nimeämällä uusia varavaltuutettuja ja mahdollistamalla tilapäisen valiokunnan käyttö tietyissä asioissa kunnanhallituksen tehtävien suorittamisessa.

Selvitysmenettelyssä valtiovarainministeriöllä olisi oikeus asettaa selvityshenkilö tai -ryhmä selvittämään, mihin toimenpiteisiin kunnan tulisi ryhtyä hallinnon poikkeuksellisten vaikeuksien selvittämiseksi. Ministeriö voisi viime kädessä määrätä kunnan muuttamaan ilmeisen lainvastaisia päätöksiään tai toimintatapojaan lain vaatimukset täyttäväksi. Kunnalla olisi laissa säädetyin edellytyksin velvollisuus luottamushenkilön pidättämiseen luottamustoimesta. Ministeriöllä olisi oikeus tehdyn selvityksen jälkeen pidättää kunnan luottamushenkilö luottamustehtävistään, jos kunta ei ole päätöstä tehnyt.

29.08.2016

Kj/3

Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi myös kuntalakea siten, että kuntalain äänestysvoimaa koskevia säännöksiä sovellettaisiin jo vuonna 2017 toimitettavissa kuntavaaleissa. Vielä eräitä kuntien lakisäätöistä yhteistoimintaa koskevia säännöksiä esitetään joko muutettavaksi tai niiden voimaantuloa siirrettäväksi maakuntaudistuksen johdosta.

Esittelijä toteaa, että kyseessä on uusi ja uudenlainen kuntiin kohdistuvaa valtion valvontaa koskeva sääntely. Ehdotettavat menettelyt ovat lähtökohtaisesti tarkoituksenmukaisia niissä rajatuissa tilanteissa, joissa niitä ehdotetaan tarvittaessa käytettävän. Kunta itse on ensisijaisesti vastuussa hallinnollisten ongelmien ratkaisemisesta, myöskin ehdotetun selvitysmenettelyn läpiviennin jälkeen. Valtion viranomaisen puuttaminen olisi viimesijaista. Sääntely edellyttää kuitenkin tarkennuksia ehdotukseen lausunnossa kuvatulla tavalla.

Lausunto on valmisteltu kaupunginkanslian hallinto-osaston, oikeuspalveluiden ja talous- ja suunnitteluosaston yhteistyönä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Oheismateriaali

- 1 Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta kuntalain muuttamisesta
- 2 Luonnos 8.6.2016, Hallituksen esitys laiksi kuntalain muuttamisesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Valtiovarainministeriö

29.08.2016

Kj/4

§ 729

Määrärahan myöntäminen kiinteistövirastolle alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin Jätkäsaassa

HEL 2016-008249 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää kiinteistövirastolle vuoden 2016 talousarvion alakohdasta 8 01 02 15, Länsisataman esirakentaminen, Khn käytettäväksi

2 800 000 euroa Saukonkanavan pilaantuneen kohdan mas-
sanvaihtotöihin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kiinteistöviraston esitys, 12.7.2016

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Jätkäsaaren alueen pilaantuneen maan kunnostustyöt

Kiinteistövirasto vastaa Jätkäsaaren alueella pilaantuneen maan kunnostuksen tutkimuksista, kunnostussuunnittelusta, ympäristölupien hakemisesta sekä kunnostusten toteuttamisesta tonttialueilla ja liikunta-
puistossa.

Pilaantunut maaperä kunnostetaan pääosin esirakentamistöiden ja talonrakentamisen yhteydessä. Kaupunginhallitus on myöntänyt vuosina 2011–2015 kiinteistövirastolle yhteensä noin 6,7 milj. euroa (alv 0 %) Jätkäsaaren maaperän puhdistamiseen.

Saukonkanavan pilaantuneen kohdan massanvaihto

Saukonlaiturin asemakaava-alueella sijaitsee noin 400 metriä pitkä ja 16 metriä leveä Saukonkanava. Kanava kulkee vanhan täyttöalueen läpi. Pääosin puuta, betonia, tiiliä ja lasia sisältävää täyttöä on runsaasti ja suurin osa siitä on veden alla. Massoja joudutaan kuivattamaan alueella olevissa sedimenttialtaissa ennen kuljetusta loppusijoituspaikkaan.

Kanavan pilaantunein kohta kaivetaan ennen varsinaista kanavan rakentamisen aloittamista, jotta osa massoista saadaan hyötykäyttöön alueella olevaan puistoon ja koska sedimenttialtaiden käyttö mahdollistaa tässä rakentamisen vaiheessa märkien massojen kuivatuksen ennen kuljetusta.

Saukonlaiturin kanavan pilaantuneimman kohdan massanvaihto on aloitettu marraskuussa 2015. Ennakoarvion mukaan veden alta kaivettavat massat olisivat kuivuneet hitaasti, jolloin arvioitiin, että ne voidaan kuljettaa loppusijoituspaikkaan vasta loppuvuodesta 2016 ja vuonna 2017. Rakennusjätteen suuren määrän vuoksi kaivetut maat kuivuivat kuitenkin nopeasti. Lisäksi sedimenttialtaille arvioitiin olevan käyttöä Koirasaaren ruoppausmassojen kuivatukseen. Kuivuneiden massojen kuljetus loppusijoitukseen siirtyi em. vuoksi kesään ja syksyyn 2016, minkä vuoksi määrärahaa tarvitaan aikaisemmin arvioitua aikaisemmin.

Jätkäsaaren alueella kunnostetaan pilaantuneita maita vuoden 2016 aikana myös talonrakentamisen yhteydessä.

Vuonna 2016 Länsisataman alueen puhdistamiseen arvioidaan tarvittavan yhteensä 6,5 miljoonaa euroa (alv 0 %), josta vuonna 2015 käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettynä ylitysoikeutena noin 3,7 miljoonaa euroa (alv 0 %) ja nyt esitettävänä 2,8 milj. euron (alv 0%) määrärahatarpeena.

Määrärahaesitys

Kiinteistövirasto esittää, että kaupunginhallitus myöntäisi kiinteistöviraston tonttiosastolle vuoden 2016 talousarvion alakohdasta 8 01 02 15, Länsisataman esirakentaminen, 2,8 miljoonaa euroa (alv 0 %) Jätkäsaaren pilaantuneen maaperän puhdistamiseen.

Vuoden 2016 talousarviossa Länsisataman esirakentamisen määrärahoissa ei ole varauduttu aikaistuneisiin Saukonlaiturin kaivumassojen kuljetuksiin loppusijoituspaikkaan. Tarvittava määräraha voidaan kuitenkin myöntää, koska loppuvuonna Länsisataman muihin ohjelmoituihin ja mahdollisesti toteutuviin esirakentamistoimenpiteisiin voidaan

29.08.2016

Kj/4

osoittaa määrärahat tarvittaessa myös määrärahasiirroin. Määrärahasiirrot voidaan tehdä niistä esirakentamisen talousarvion alakohdista, joissa määrärahaa jää käyttämättä.

Esittelijä toteaa, että Saukonlaiturin kaivumassojen kuljetukseen loppusijoituspaikkaan tarvittava 2 800 000 euron määräraha tulisi myöntää talousarvion alakohdasta 8 01 02 15, Länsisataman esirakentaminen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kiinteistöviraston esitys, 12.7.2016

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kiinteistövirasto
Kaupunginkanslia
Taloushallintopalvelu -liikelaitos

29.08.2016

Kj/5

§ 730

Esitys valtioneuvostolle pääkaupunkiseudun erillisratkaisuksi sote- ja aluehallintouudistuksissa

HEL 2016-009036 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Esteelliset: Lasse Männistö

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Laura Rissasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää vireillä oleviin sosiaali- ja terveydenhuollon ja aluehallinnon uudistuksiin liittyen seuraavaa:

Kaupunginhallitus esittää valtioneuvostolle pääkaupunkiseudun erillisratkaisua koskevan valmistelun käynnistämistä yhteistyössä valtion ja pääkaupunkiseudun kaupunkien kesken liitteestä ilmenevien lähtökoh- tien ja periaatteiden mukaisesti.

Kaupunginhallitus toteaa, että edellä mainitun jatkovalmistelun käynnis- täminen edellyttää vastaavan sisältöisen esityksen hyväksymistä kai- kissa pääkaupunkiseudun kaupungeissa.

Esittelijän perustelut

Pääministeri Sipilän hallitus hyväksyi 5.4.2016 sosiaali- ja terveyden- huollon ja aluehallintouudistuksen linjaukset. Linjausten mukaan pää- kaupunkiseutu muodostaa muusta maasta olosuhteiltaan ja tarpeiltaan poikkeavan väestökeskittymän. Hallitus on valmis arvioimaan lakiin

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

29.08.2016

Kj/5

otettavaa pääkaupunkiseudun erillisratkaisua, mikäli seudun kaupungit tekevät seudun erityispiirteiden huomioimiseksi yhteisen ehdotuksen.

Pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajien kokous hyväksyi 7.4.2016 erillisratkaisua koskevan muistion yhteisen ehdotuksen valmistelua varten. Muistio on tämän asian oheismateriaalina.

Erillisratkaisua on valmisteltu pääkaupunkiseudun yhteistyössä virkатыönä eri toimialojen asiantuntemusta hyödyntäen. Pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteinen henkilöstön seurantaryhmä on seurannut valmistelua sen aikana. Valmistelun vireillä olosta on informoitu luottamushenkilöelimiä kunkin kaupungin omien käytäntöjen mukaisesti ja lisäksi pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmää.

Kaupungin henkilöstötoimikunta on käsitellyt asiaa kokouksessaan xx.

Erillisratkaisuesityksen tiivistelmä

Päätösehdotukseen sisältyvät erillisratkaisun periaatteet ovat lähtökoh- ta valtion kanssa käytäville neuvotteluille sekä mahdollisen jatkovalmistelun ja lainvalmistelun käynnistämistä koskevalle päätöksenteolle seudun kaupungeissa ja valtionhallinnossa.

Erillisratkaisuesityksen keskeisenä sisältönä ja tavoitteena on esitys sote- ja aluehallintouudistusten toteuttamisen valmistelusta pääkaupunkiseudun erityispiirteistä ja omista lähtökohdista käsin.

Erillisratkaisuesityksessä ehdotetaan pääkaupunkiseudulle perustettavaksi yhteinen sote-alue, joka järjestää perusterveydenhuollon ja siihen läheisesti kytkeytyvät erikoissairaanhoidon palvelut ja sosiaalitoimen palvelut. Sote-alue on erillislainsäädäntöön perustuva julkisoikeudellinen yhteisö.

Pääkaupunkiseudun erillisratkaisun rahoitus toteutuu valtionrahoituksena kuitenkin niin, että valtion pääkaupunkiseudun alueelta keräämä sote-rahoitusosuus kohdistetaan suoraan pääkaupunkiseudun sote-alueelle.

Pääkaupunkiseudun sote-alue käy myös neuvottelut palvelujen järjestämisestä ja rahoituksesta valtion kanssa sekä sopimus- ja rahoitusneuvottelut maakunnan kanssa sen vastuulla olevista erikoissairaanhoidon palveluista.

Sote-palvelujen tuottajina voivat toimia pääkaupunkiseudun sote-alue tai pääkaupunkiseudun kaupungit joko itse tai yhteistoiminnassa taikka hankkia ne ostopalveluina.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

ErillISRatkaisuesitykseen sisältyviä tärkeitä periaatteita ovat lisäksi, että pääkaupunkiseudun kaupunkien nykyisiä tehtäviä ei siirretä uudistuksessa perustettavalle maakunnalle.

Lisäksi seudun suurilla kaupungeilla on valmius ottaa järjestämis- ja tuottamisvastuulleen osa nykyisistä valtion aluehallinnon (Ely, TE) tehtävistä. Tällaisia tehtäviä ovat elinkeino- ja työllisyyspalvelut ja niihin liittyvät viranomaistehtävät sekä maahanmuuttajapalvelut. Esitys perustuu valmistelun lähtökohtaan, että pääkaupunkiseutu tarvitsee oman TE-palvelumallinsa.

ErillISRatkaisuesityksen jatkokäsittely ja toimeenpanon käynnistäminen

Hallitus julkisti 29.6.2016 sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen ja maakuntien perustamisen alustavat lakiluonnokset. Saadun tiedon mukaan lakiluonnokset kootaan hallituksen esitykseksi ja lähetetään lausunnolle vielä elokuun aikana. Samanaikaisesti ministeriöt ovat ohjeistaneet ryhtymään näiden laajakantoisten ja suurten uudistusten toimeenpanoon jo lainvalmistelun ja lakien eduskuntakäsittelyn aikana niin, että uudet maakunnat voivat aloittaa toimintansa vuoden 2019 alussa.

Pääkaupunkiseudun erillISRatkaisuehdotusta on valmisteltu tavoitteena, että kaupunginjohtajien yhteinen esitys kaupunginhallituksille valmistuu elokuun loppuun mennessä.

ErillISRatkaisuesitys tehdään valtioneuvostolle, jonka myönteinen kanta on edellytys jatkovalmistelun käynnistämiseksi.

Pääkaupunkiseudun kaupungeissa tehdään mahdollista jatkovalmistelua ja sen organisointia koskevat päätökset erikseen, kun esityksen mahdollisesta etenemisestä jatkovalmisteluun on saatu varmuus.

Tarkoituksena on tehdä esitys kaupunginhallituksille ja -valtuustoille tiilapäisen ja laajapohjaisen luottamushenkilötoimielimen asettamisesta. Pääkaupunkiseudun kaupungit nimeävät edustajansa toimielimeen. Nimeävien edustajien lukumäärä määräytyy kaupunkien asukasluvun ja poliittisen edustavuuden suhteen kuitenkin niin, että Kauniaisilla on vähintään yksi edustaja. Toimielimen esittelijöinä toimivat pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajat

Tarkoituksena on lisäksi, että Keravan kaupungille ja Kirkkonummen kunnalle lähetetään nimeämispyyntö, jonka pohjalta em. kunnat voivat omalta osaltaan päättää osallistumisestaan erillISRatkaisun jatkovalmisteluun ja edustajiensa nimeämisestä em. toimielimeen.

29.08.2016

Kj/5

Seudun kuntien yhteinen toimielin päättää valtuustoille tehtävästä esityksestä.

Mikäli seudun kaikki kunnat hyväksyvät yhteisen esityksen ja valtioneuvosto suhtautuu esitykseen myönteisesti, niin jatkoneuvottelut ja valmistelu varaudutaan käynnistämään välittömästi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

1 Pääkaupunkiseudun erillisratkaisua koskevat periaatteet

Oheismateriaali

1 Muistio 7.4.2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Valtioneuvosto

Otteen liitteet
Liite 1

29.08.2016

Kj/6

§ 731

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 34 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Kh:n puheenjohtaja

jaostot

- konserni
- johtamisen
- tietotekniikka

22.8.2016

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

johtokunnat

- Taloushallintopalvelu

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava
- sivistystointa johtava
- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava
- sosiaali- ja terveystointa johtava

kaupunginkanslia

- kansliapäällikkö
- elinkeinojohtaja
- hallintojohtaja
- henkilöstöjohtaja
- kaupunginlakimies
- rahoitusjohtaja
- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja
- tietotekniikkapäällikkö
- viestintäpäällikkö

Taloushallintopalvelu -liikelaitos

- toimitusjohtaja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

29.08.2016

Kj/6

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

29.08.2016

Kj/7

§ 732

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 34 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

29.08.2016

Ryj/1

§ 733

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 34 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

yleisten töiden lautakunta

23.8.2016

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

29.08.2016

Sj/1

§ 734

Valtuutettu Petra Malinin toivomusponsi katutaiteen pilottialueen löytämiseksi

HEL 2015-010981 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 23.9.2015 hyväksymän toivomusponnen (Petra Malin) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään kaupunginhallituksen vastauksen valtuutettu Petra Malinin aloitteeseen katutaiteen edistämisestä kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

"Hyväksyessään kaupunginhallituksen vastauksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet katutaiteen pilottialueen löytämiselle vuoden 2016 aikana osana katutaiteen pelisääntöjä pohtivan työryhmän työtä." (Petra Malin)

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys ponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hy-

29.08.2016

Sj/1

väksymisestä. Selvitys on toimitettava tiedoksi myös muille valtuutetuille.

Kuten nuorisolautakunnan ja yleisten töiden lautakuntien lausunnoista ilmenee, kaupunginjohtaja asetti johtajistokäsittelyssä 16.12.2015 katutaiteen pelisääntötyöryhmän määrittelemään hallintokuntien yhteiset katutaiteen toteuttamisen pelisäännöt. Työryhmän työn määräaika on 30.11.2016.

Nuorisolautakunta toteaa pitävänsä katutaiteen pilottialueen perustamista kannatettavana tavoitteena. Lautakunnan mukaan pilottialueen perustamisesta kannattaa sopia pelisääntöjen luomisen yhteydessä. Työryhmästä saadun tiedon mukaan työryhmä on tässä vaiheessa pohtinut katutaiteelle sopivien alueiden kriteereitä, ja valinnassa huomioon otettavia seikkoja. Mahdollinen pilottialueen osoittaminen tapahtunee kuitenkin vasta työryhmän työn valmistuttua.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Nuorisolautakunta 28.01.2016 § 13

HEL 2015-010981 T 00 00 03

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Nuorisolautakunta pitää katutaiteen pilottialueen perustamista kannattavana tavoitteena. Tämän kokeilualueen perustaminen edellyttää, että kaupungin eri toimijoiden katutaiteeseen liittyvistä pelisäännöistä on sovittu riittävän selkeästi. Pilottialueen perustamisesta kannattaa sopia pelisääntöjen luomisen yhteydessä.

Nuorisoasiainkeskus esitti syksyllä 2015 katutaiteen pelisääntöjä pohtivan työryhmän asettamista. Kaupunginjohtaja asetti katutaiteen pelisääntötyöryhmän johtajistokäsittelyssä 16.12.2015. Työryhmän tavoitteena on määritellä hallintokuntien yhteiset katutaiteen toteuttamisen pelisäännöt Nuorisoasiainkeskuksen alkuperäisen esityksen mukaisesti työryhmä tulee jakautumaan kahteen alaryhmään. Niistä toinen käsittelee katutaidehankkeisiin liittyviä teknisiä asioita, kuten lupamennettelyjä ja toinen hankkeiden taiteellista ja kulttuuripoliittista puolta.

Työryhmä laatii ohjeistuksen sille, miten graffiti- ja katutaiteen hankkeet etenevät kaupungin sisällä ja varmistaa tiedonkulku virastojen välillä. Pelisäännöissä voidaan myös täsmentää, miten taitelijoiden kanssa tehdään yhteistyötä, ja miten alueiden asukkaat ja muut kaupunkilaiset otetaan mukaan suunnittelutyöhön. Osana työryhmän työtä selvitetään mahdollisuudet katutaiteen pilottialueen löytämiselle vuoden 2016 aikana.

Työryhmän puheenjohtajana toimii kulttuurisen nuorisotyön yksikön toiminnanjohtaja Ulla Laurio nuorisoasiainkeskuksesta. Työryhmän jäseniksi nimettiin:

- kaupunkikuva-arkkitehti Marjatta Uusitalo, rakennusvalvontavirasto
- arkkitehti Leena Jaskanen, rakennusvalvontavirasto
- kulttuurisuunnittelija Anna von Bagh, kulttuurikeskus
- projektijohtaja Kauko Haantie, rakennusvirasto
- toimistopäällikkö Jussi Luomanen, rakennusvirasto
- toimistopäällikkö Timo Korhonen, rakennusvirasto
- arkkitehti Klas Fontell, Helsingin taidemuseo HAM
- kokoelma-assistentti Satu Oksanen, Helsingin taidemuseo HAM
- arkkitehti Linda Wiksten, kaupunkisuunnitteluvirasto

Työryhmän sihteerinä toimii mediatuottaja Antti Salminen nuorisoasiainkeskuksesta.

Työryhmä voi kuulla työnsä aikana kuulla tarpeelliseksi katsomiaan asiantuntijoita.

Työryhmän määräaika päättyy 30.11. 2016. Työryhmän on toiminnassaan noudatettava kaupunginhallituksen 10.5.2010 antamaa ohjetta tilapäisistä toimielimistä.

29.08.2016

Sj/1

Esittelijä

osastopäällikkö
Mikko Vatka

Lisätiedot

Ulla Laurio, toiminnanjohtaja, puhelin: 310 70137
ulla.laurio-makinen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 12.01.2016 § 9

HEL 2015-010981 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Katutaiteen pelisääntöjä pohtivan työryhmän, jonka vetovastuu on nuorisoasiainkeskuksella, tehtävänä on laatia pelisäännöt, joilla täsmennetään graffiti- ja katutaiteen hankkeiden etenemistavat ja varmistetaan tiedonkulku virastojen välillä.

Pelisäännöissä voidaan täsmentää, miten taitelijoiden kanssa tehdään yhteistyötä sekä miten alueiden asukkaat ja muut kaupunkilaiset otetaan mukaan suunnittelutyöhön. Osana työryhmän työtä selvitetään myös mahdollisuudet katutaiteen pilottialueen löytämiselle vuoden 2016 aikana.

Nuorisoasiankeskuksen lisäksi ryhmässä on edustajat kulttuurikeskuksesta, Helsingin kaupungin taidemuseosta, rakennusvalvontavirastosta, kaupunkisuunnitteluvirastosta ja rakennusvirastosta. Lisätietojen antajat edustavat rakennusvirastoa työryhmässä.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Jussi Luomanen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 38626
jussi.luomanen(a)hel.fi
Kauko Haantie, projektinjohtaja, puhelin: 310 38971
kauko.haantie(a)hel.fi
Timo Korhonen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 38580
timo.korhonen(a)hel.fi

29.08.2016

Sj/2

§ 735

Valtuutettu Sanna Vesikansa toivomusponsi nuorten kuulemisen parantamisesta

HEL 2015-013299 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 25.11.2015 hyväksymän toivomusponnen (Sanna Vesikansa) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään kaupunginhallituksen vastauksen valtuutettu Sanna Vesikansa aloitteeseen liikuntapaikkojen käyttämisestä välituntitoimintaan kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

"Hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää, miten nuorten kuulemista voidaan parantaa esimerkiksi pyytämällä Ruudilta lausuntoa eri lautakuntien nuoria koskevissa asioissa." (Sanna Vesikansa)

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua

ponnen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava tiedoksi myös muille valtuutetuille.

Ruut-vaikuttamisjärjestelmässä korostetaan nuorten osallistumistapojen monimuotoisuutta, mutta myös systemaattista ja jatkuvaa dialogia nuorten ja päätöksentekijöiden kesken. Ruudin tämän hetkisiä toimintoja ovat oppilaskuntatoiminta sekä RuutiExpo-tapahtuma ja www.ruuti.munstadi.fi. Toimijoina ovat Ruudin ydinryhmä, ja toimintaryhmät. Päättäjät ja nuoret kohtaavat vuosittain järjestettävissä Päättäjämiiiteissä.

Nuorisolautakunnan toivomusponnen johdosta antamassa lausunnossa todetaan mm. että lautakunta on 30.10.2014 määritellyt Ruudin ydinryhmälle tehtävät. Tämän mukaisesti ydinryhmä valitsee Päättäjämiiitien sekä RuutiExpon pyöreiden pöytien aiheet. Ydinryhmällä on kaksi edustajaa Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkostossa.

Nuorten vaikuttamisen mahdollisuuksia ja Ruudin toiminnan vaikuttavuutta on lisätty nuorten aloiteoikeudella, josta kaupunginvaltuusto teki päätöksen 25.3.2015. Ydinryhmä käy säännöllisesti läpi helsinkiläisten nuorten ruuti.munstadi.fi -aloitekanavan kautta tekemät aloitteet. Aloitteet ja niihin annetut vastaukset tuodaan vuosittain kaupunginvaltuustolle tiedoksi, mikä osaltaan korostaa nuorten tekemien aloitteiden ja niiden huolellisen käsittelyn merkitystä. Nuorisoasiainkeskuksen kaikissa yksiköissä haetaan nuorten aloitteita ja näkemyksiä osallistuvan budjetoinnin kautta. Nuorten aloitteita käsitellään myös Nuorten ohjaus- ja palveluverkostossa sekä hallintokuntien Ruuti-verkostossa.

Nuorisolautakunnan lausunnossa todetaan, että edellä kuvatut rakenteet luovat helsinkiläisille nuorille tilaisuuksia ja väyliä tuoda näkemyksiään esille kaupungin suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä mahdollistavat hallintokunnille tilaisuuksia kuulla nuoria helsinkiläisiä.

Ruudin rakenteet nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen tukena tullaan arvioimaan vuoden 2016 aikana. Arvioinnissa käytetään apuna palvelumuotoilun menettelytapoja. Nuorten vaikuttamismahdollisuudet ovat myös yksi keskeinen teema, kun kaupunginjohtajan johtajistokäsittelyssä 23.6.2016 asettama Osallisuus -työryhmä valmistelee Helsingin tulevaa osallisuus- ja vuorovaikutusmallia.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
[leena.mickwitz\(a\)hel.fi](mailto:leena.mickwitz(a)hel.fi)

29.08.2016

Sj/2

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Nuorisolautakunta 18.02.2016 § 28

HEL 2015-013299 T 00 00 03

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin hallintokuntia ohjaa nuorisolain pykälä 8 sekä kuntalain 5. luvun pykälä 25. Lait ohjaavat kunnan viranomaisia kuulemaan nuoria päätöksissä, jotka vaikuttavat kunnan lapsiin ja nuoriin. Ruudin ydinryhmä on kahdenkymmenen 13–17 –vuotiaan nuoren ryhmä, joka toimii vuorovaikutuksessa kaupungin hallinnon ja päätöksenteon kanssa nuorten aloitteiden sekä Päätäjämilitin sekä RuutiExpon osalta. Ruudin ydinryhmän tehtäviin ei ole kirjattu osallistumista lautakuntiin. Ruudin ydinryhmän lähtökohtana pidetään ryhmän autonomiaa vaikuttamisen kohteiden sekä osittain vaikuttamisen paikkojen valinnassa.

Nuorisoasiainkeskus suosittelee Helsingin kaupungin hallintokuntia konsultoimaan lapsia ja nuoria koskevissa asioissa jo valmisteluvaiheessa Ruudin ydinryhmää sekä asiakohtaisesti niitä nuorten ryhmiä, joita asia läheisimmin koskee, ja joilla on intressiä vaikuttaa asiaan. Nuorisoasiainkeskuksen Ruudista vastaavat työntekijät toimivat yhteyshenkilöinä Ruudin ydinryhmään ja voivat auttaa hallintokuntia löytämään konsultoitavia nuorten ryhmiä. Nuorisoasiainkeskuksen työntekijät voivat viedä hallintokunnissa käsiteltävät asiat Ruudin ydinryhmälle sekä etsiä asiakohtaisesti sopivia nuorten ryhmiä. Myös osallistuva budjetointi RuutiBudjetti tarjoaa hallintokunnille vuosittaisen paikan kuulla nuoria alueellisesti.

Helsingin kaupungin hallintokuntien ja liikelaitosten yhteinen Ruuti-verkosto käsittelee nuorten osallistamista ja vaikuttamista Helsingissä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Ruuti-verkosto voi myös koota vuosittain lautakuntien lapsia ja nuoria koskeneet asiat, joissa nuoria on konsultoitu.

Nuorten nykyiset vaikuttamisrakenteet Helsingin kaupungissa

Nuorten osallisuus- ja vaikuttamistoiminnan tueksi perustettiin Helsingin kaupunginhallituksen päätöksellä 6.6.2011 Ruuti-vaikuttamisjärjestelmä. Vaikuttamisjärjestelmän tavoitteeksi määriteltiin ”mahdollistaa osallisuus- ja vaikuttamistoimintaan osallistuminen mahdollisimman monelle nuorelle”. Vaikuttamisjärjestelmässä korostetaan nuorten osallistumistapojen monimuotoisuutta mutta myös systemaattista ja jatkuvaa dialogia päätöksentekijöiden ja nuorten kesken. Vaikuttamisjärjestelmän toiminnoiksi määriteltiin kaupunginhallituksen päätöksessä oppilaskuntatoiminta sekä Suuri nuorisofoorumi (nyk. RuutiExpo-tapahtuma), Suuren nuorisofoorumin hallitus (nyk. Ruudin ydinryhmä), toimintaryhmät, päättäjätapaamiset (nyk. Päättäjämiiitti) sekä Ruuti – nuorten verkkovaikuttamisen kanava (nyk. www.ruuti.munstadi.fi) ja vuorovaikutussuunnitelma (laadittu 2009-2012).

Ruudin ydinryhmälle on määritelty Nuorisolautakunnassa 30.10.2014 tehtävät (liitteenä), joiden mukaan ydinryhmä valitsee Päättäjämiiitin työryhmien sekä RuutiExpon pyöreiden pöytien aiheet. Lisäksi Ruudin ydinryhmä käy säännöllisesti ruuti.munstadi.fi-verkkosivun aloitekanavan kautta tulleet helsinkiläisten nuorten aloitteet. Ydinryhmä myös saa tiedoksi alueiden RuutiBudjettien kautta tulleet aloitteet ja toimenpiteet. Ydinryhmällä on kaksi edustajaa Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkostossa.

Ruudin toiminnan vaikuttavuutta on lisätty nuorten aloiteoikeudella, joka on vahvistettu kaupunginvaltuustossa 25.3.2015. Kaupunginvaltuustoa saa vuosittain koosteen nuorten aloitteista ja niihin laadituista vastauksista. Alueellisena rakenteena nuorten aloitteita ja näkemyksiä haetaan osallistuvan budjetoinnin, RuutiBudjetin avulla nuorisoasiainkeskuksen kaikissa yksiköissä vuodesta 2016 alkaen. Nuorisoasiainkeskus tekee yhteistyötä muiden hallintokuntien kanssa alueellisesti osallistuvassa budjetoinnissa. Nuorten aloitteita käsitellään myös Nuorten ohjaus ja palveluverkostossa sekä hallintokuntien Ruuti-verkostossa. Nämä rakenteet luovat helsinkiläisille nuorille tilaisuuksia ja väyliä tuoda näkemyksiään esille kaupungin suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä mahdollistavat hallintokunnille tilaisuuksia kuulla nuoria helsinkiläisiä.

Vuoden 2016 aikana arvioidaan Ruudin rakenteet nuorten vaikuttamisen ja osallistumisen tukena valtuustokauden 2013–2016 osalta.

Esittelijä

osastopäällikkö

29.08.2016

Sj/2

Katri Kairimo

Lisätiedot

Inari Penttilä, suunnittelija, puhelin: 310 89091

inari.penttila(a)hel.fi

Katri Kairimo, osastopäällikkö, puhelin: 310 71579

katri.kairimo(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

29.08.2016

Sj/3

§ 736

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 34 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta
kaupunginmuseon johtokunta
kaupunginorkesterin johtokunta
kulttuuri- ja kirjastolautakunta 23.8.2016
liikuntalautakunta 25.8.2016
nuorisolautakunta
opetuslautakunta 23.8.2016
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto 23.8.2016
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta
suomenkielisen työväenopiston johtokunta
taidemuseon johtokunta
Henkilöstön kehittämispalvelut -johtokunta
Helsingin kaupungin työterveys -johtokunta
eläintarhan johtaja
museojohtaja
kaupunginorkesterin intendentti
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori
suomenkielinen työväenopisto:
- rehtori
- apulaisrehtori
- osastopäällikkö (asiakaspalveluosasto)
- osastopäällikkö (hallinto-osasto)
taidemuseon johtaja
tietokeskus:
- johtaja
- tutkimuspäällikkö
- tietohuoltopäällikkö
- kehittämispäällikkö
työterveysjohtaja
Henkilöstön kehittämispalvelut
- toimitusjohtaja
Työterveys Helsinki

29.08.2016

Sj/3

- toimitusjohtaja

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

29.08.2016

Kaj/1

§ 737

Valtuutettu Maija Anttilan toivomusponsi ikääntyvien asumistarpeiden ottaminen huomioon AM-ohjelmassa

HEL 2015-005285 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi uudelleen valmistellun selvityksen kaupunginvaltuuston 22.4.2015 hyväksymän toivomusponnen (Anttila) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Anttila Maija, toivomusponsi 2, Kvsto 22.4.2015 asia 7

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Merkitessään 22.4.2015 Kotikaupunkina Helsinki 2012 -ohjelman seurantaraporttia 2015 tiedoksi kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

”Valtuusto edellyttää, että seuraavan AM-ohjelman valmistelussa otetaan huomioon ikääntyvien asumistarpeet ja varataan ”erityisryhmien”

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

29.08.2016

asumistarpeisiin hoiva- ja erilaisten palvelutalojen rakentamismahdollisuudet. ” (Maija Anttila).

Kaupunginhallitus palautti 18.4.2016 asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että ponnessa esitetyt asiat tutkitaan samassa yhteydessä valtuutettu Tuomas Rantasen ikäihmisten asumisen kehittämistä koskevan ponnin kanssa.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnin ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomuspennin johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnin hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä toteaa, että ponnesta on saatu lausunnot asuntolautakunnalta, sosiaali- ja terveystalolta sekä asuntotuotantotoimistolta.

Asuntolautakunta toteaa lausunnossaan, että kaupungin tavanomaisessa vuokra-asuntokannassa on eri puolilla Helsinkiä noin tuhat ikääntyville tarkoitettua asuntoa, joiden ikäraja on pääsääntöisesti 60 vuotta. Ikääntyvien asuntoja voidaan rakentaa normaaliin valtion tukemaan vuokra-asuntokantaan. Vuokra-asuntojen rakentamiseen ei voi saada Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) myöntämää investointiavustusta, jota myönnetään esimerkiksi vammaisille henkilöille, muistisairaille, huonokuntoisille vanhuksille, asunnottomille ja mielenterveys- ja päihdekuntoutujille rakennettaviin asuntoihin. Valtion tukemien vuokra-asuntojen hakua voidaan rajata ikääntyville, mutta esimerkiksi kotipalvelun tarve ei voi olla ensisijainen asukasvalintaperuste. Yhteisöllisen asumismuodon tarjonnan lisääminen voisi lautakunnan näkemyksen mukaan parantaa ikääntyvien asumisen laatua. Lautakunta kuitenkin toteaa, että kun asuinyhteisö muodostuu omaehtoisesti ja saa päättää itse uusista jäsenistä ja säännöistä, yhteisöllisyyden ylläpito onnistuu usein parhaiten. Valtion tukeman vuokratalon asukasvalintaa ei voi helposti rajata yhteisön ehtojen mukaisesti. Yhteisöllisyyden kehittäminen ja esimerkiksi kotipalvelun tarvitsijoiden keskittäminen samaan taloon edellyttää lainsäädännön kehittämistä.

Sosiaali- ja terveystaloston lausunnon mukaan kaupungin vuokra- ja osakeohjelmaan sekä 10-vuotiseen investointiohjelmaan sisältyvät kaupungin omat tilahankkeet, joiden katsotaan tyydyttävän erityisasumista tarvitsevien kaupunkilaisten asuntotarpeet. Suurin osa palveluasumista tarvitsevista ikääntyvistä on muistisairaita, joille toteutetaan asumista muuttamalla nykyisiä laitoksia peruskorjausten yhteydessä ryhmäkodeiksi, tekemällä erillisistä asunnoista ryhmäkoteja sekä toteuttamalla uusia ryhmäkotihankkeita. Ryhmäkotiasuntoja toteutetaan seuraavan kymmenen vuoden aikana reilut 1 500. Muista erityisryhmistä kehitys-

vammaisille toteutetaan ryhmäkoteja ja asuntoryhmiä sekä varataan kaupungin vuokra-asuntokannasta tukiasuntoja. Kymmenen seuraavan vuoden aikana kehitysvammaisille uusia asuntoja tulee 330. Lisäksi toteutetaan yksi vaikeavammaisten hanke. Investointiohjelmaan tai vuokra- ja osakeohjelmaan ei sisälly isoja asumishankkeita muille erityisryhmille.

Asuntotuotantotoimisto on rakennuttanut ikäihmisille suunnattuja uudiskohteita kaupungin omistamille yhtiöille ja lisäksi peruskorjannut vanhuspalvelutaloja ryhmäkodeiksi. Asuntotuotantotoimisto toteaa lausunnossaan, että on aiemmin ehdottanut mahdollisuutta tutkia vanhojen palvelutalojen peruskorjausta yhteisölliseen senioriasumiseen. Tämä olisi palaamista entiseen palvelutalomalliin, kuitenkin niin että asukkaat olisivat vuokrasuhteessa Helsingin kaupungin asunnot Oy:n kanssa ilman sosiaali- ja terveystieteiden osallistumista asumiseen. Rakennuttamisen näkökulmasta ikääntyvien asuntokohteiden suurimmat haasteet ovat riittävän esteettömyyden tason sekä kustannustehokkuuden saavuttaminen. Asuntotuotantotoimikunnan lausunnossa mainitaan lisäksi, että kaupunki on toteuttanut onnistuneita kokeiluja ikäihmisten yksinäisyyden poistamiseksi kokeilemalla esimerkiksi nuorten kehitysvammaisten ja nuorien asunnon tarpeessa olevien sijoittamista ikäihmisten asuntokohteisiin.

Esittelijä toteaa, että kaupungin investointiohjelmassa sekä vuokra- ja osakeohjelmassa on varauduttu ikääntyvien ja muiden erityisryhmien tulevaisuuden asuntotarpeisiin. Ikääntyvien kohdalla kaupungin tavoitteena on, että asukkaat voivat asua kotona mahdollisimman pitkään kotiin tuotavien palvelujen turvin. Kaupungilla on omassa vuokra-asuntokannassaan merkittävä määrä ikääntyville suunnattuja asuntoja, joista osa sijaitsee myös ikääntyville palveluja ja toimintaa tarjoavien monipuolisten palvelukeskusten läheisyydessä. Kaupunki huolehtii nykyisellään ikääntyvien tehostetun palveluasumisen tarpeista sekä tarjoaa kotipalveluja ja kehittää niitä edelleen paremmin asiakkaiden tarpeita vastaaviksi. Yhteisöllisyyden rakentaminen ulkoapäin on haastavaa, sen tulisi lähteä asukasryhmästä itsestään. Palvelujen kehittämistä ja kokeiluja jatketaan edelleen.

Yhteenvetona esittelijä toteaa, että ikääntyvien ja erityisryhmien asuntotarpeisiin on varauduttu ja nykyisten asumisvaihtoehtojen rinnalle ei ole tarpeen luoda uutta asumismuotoa, vaan kehittää edelleen olemassa olevia. Esittelijä toteaa lisäksi, että monipuolisten esteettömien asumisvaihtoehtojen toteuttaminen Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman tavoitteiden mukaisesti eri puolille Helsinkiä edistää ikääntyvien asumista.

Esittelijä

29.08.2016

Kaj/1

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Anttila Maija, toivomusponsi 2, Kvsto 22.4.2015 asia 7

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano
Liite 1

Tiedoksi

Asuntolautakunta
Asuntotuotantotoimisto
Kaupunginvaltuusto
Sosiaali- ja terveystoimisto

Päätöshistoria

Asuntotuotantotoimisto 20.5.2016

HEL 2015-005285 T 00 00 03

Kaupunginhallitus palautti 18.4.2016 asian uudelleen valmisteluun siten, että ponnessa esitetyt asiat tutkitaan samassa yhteydessä valtuutettu Tuomas Rantasen ikäihmisten asumisen kehittämistä koskevan ponnen kanssa (HEL 2015-005379). Tämä lausunto vastaa molempiin yhteisesti.

Asuntotuotantotoimisto on rakennuttanut senioreille suunnattuja uudiskohteita sekä Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle että Helsingin asunnot Oy:lle. Nämä kohteet ovat olleet periaatteessa tavanomaisia kerrostaloja joissa on kuitenkin huomioitu kohderyhmän tarpeita erityisemmin esimerkiksi esteettömyydessä ja yhteistiloissa. Asunnot ovat

olleet kuitenkin täysin itsenäisiä huoneistoja keittiöineen ja olohuoneineen. Käytetty ikäraja asuntoihin hakeutumiseksi on ollut 55 vuotta ja nämä ARA-rahoitteiset asunnot ovat olleet hyvin kysytyjä.

Kaupungin omistukseen rakennutettujen kohteiden lisäksi on tehty omistusseniorikerrostalo As Oy Kotisatama Aktiiviset seniorit Ry:lle sekä samaan yhteyteen toinen Hitas-seniorikerrostalo, As Oy Leonsatama. Nämä hankkeet valmistuivat vuonna 2015. Kotisatamassa toteutettiin poikkeuksellisen laajat yhteistilat ja asukkaiden valinta kohteeseen tapahtui yhdistyksen haastatteluin.

Tavanomaisten asuinkerrostalojen lisäksi ATT on rakennuttanut ja peruskorjannut vanhusten palvelutaloja, joista on tehty pääosin ryhmäkohteja. Entisistä palvelutaloista ollaan siirtymässä enemmän hoidon viemiseen vanhusten koteihin ja ryhmäkodeissa ja uusissa palveluasunnoissa asuvat ihmiset ovat aikaisempaa huonokuntoisempia. Usein näissä asunnot ovat pieniä, omalla kylpyhuoneella sekä keittomahdollisuudella varustettuja. Vanhojen palvelutalojen esteettömyydessä on useimmiten puutteita, joita ainakin osittain voidaan parantaa peruskorjauksen yhteydessä. Parvekkeet ovat yhteisiä.

Hekalle on valmistunut tai tulossa useita kohteita jotka on kohdennettu ikääntyneille asukkaille. Esimerkkeinä peruskorjauksista voisi mainita esimerkiksi Kumpulassa Juhana Herttuan tie sekä Haagassa Hopeatie. Hopeatien kohde sijaitsee palvelutalon naapurissa ja asukkaat voivat tukeutua sen palveluihin. Uudiskohteista voisi mainita 2015 valmistuneen Abraham Wetterin tien Herttoniemessä, jossa asukkaille on tavanomaista enemmän yhteisiä tiloja. Uuden seniorikohteen hankesuunnittelu on käynnistymässä Riistavuoren palvelutalon viereiselle tontille Haagassa.

Hekalla on edelleen kannassaan palvelutaloja, joista osa on siirtymässä Hekan normaaliasuntokantaan. Niissä asuu ikääntyneitä, jotka ovat kotihoidon piirissä (esimerkiksi Etu-Töölössä, Myllypurossa ja Haagassa). Lisäksi on palvelutaloja joissa tällä hetkellä on SOTE-viraston henkilökuntaa, jotka tulevaisuudessa siirtyvät ikääntyneille kohdennettuun Hekan normaaliasuntokantaan (esimerkiksi Brahen, Vuorensyrjän ja Munkkiniemen palvelutalot). Osa palvelutaloista on siirtynyt muuhun käyttöön, esimerkiksi Itä-Pasilassa. Palvelutaloissa on jo valmiina yhteisiä tiloja jotka mahdollistavat hyvin yhteisöllisen asumisen, vapaaehtoistyön ja hoivan järjestämisen.

Peruskorjatuissa palvelutaloissa on ryhmäkotiasumisen lisäksi erillisiä asuntoja (esimerkiksi Itäkeskus, Kannelmäki, Kinapori, Madetoja, Rudolf, Puistola, Siltavuori, Syystie, Roihuvuori, Töölö ja Leevi). Ryhmäkotiasuminen on jo luonteeltaan yhteisöllistä asumista ja palvelukes-

kuksiin tukeutuvat erillisasunnot liittyvät luontevasti palvelukeskusten toiminnan piiriin.

Osassa ikääntyneille suunnatuissa asunnoissa on yhteisöllisyyteen mahdollisuuksia myös muiden kuin ikäihmisten kesken. Esimerkiksi Abraham Wetterin tien kohteessa on asuntoja myös nuorille kehitysvammaisille henkilöille, ja kohde liittyy muutenkin saumattomasti ympäröivään asuntokantaan. Palvelutalo Rudolfissa on käynnissä pilotti, jossa kolme aikaisemmin asunnotonta nuorta on saanut edullisen yksion ehdolla että asumiseen sisältyy seurustelua vanhusten kanssa muutama tunti viikossa. Pilotti on esimerkki eri ikäisiä asukkaita yhdistävästä asumismuodosta joka on samalla eräänlainen vapaaehtoistyön muoto. Pilotteja on tehty yhdessä Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen kanssa.

Lausunnossaan Tuomas Rantasen valtuustoaloitteeseen asuntotuotantotoimikunta 19.8.2015 esitti mahdollisuutta tutkia vanhojen palvelutalojen peruskorjausta yhteisölliseen senioriasumiseen. Muutama pienasunto muodostaisi asuntoyhteisön, jolla yhteinen keittiö-oleskelutila ja parveke. Asuntoyhteisöt taas voisivat muodostaa senioritalon, jonka asukkaat taas voivat yhdistää voimansa yhteisen toiminnan järjestämiseen, ehkä myös palvelujen kilpailuttamiseen. Asuminen yhteisöllisessä senioritalossa edellyttäisi vielä toimintakykyisyyttä, mutta voisi olla osavastaus yksinäisyyden ja eristyneisyyden torjumiseen.

Tällaisessa seniorisolullisella tavallaan palataan entiseen palvelutalomalliin, kuitenkin sillä erotuksella että asukkaat olisivat Hekan taloissa tavallisia Hekan vuokra-asukkaita, ilman sosiaali- ja terveystieteiden osallistumista varsinaiseen asumiseen. Asukasvalinnassa tulisi olla ikäraja ja sen lisäksi asukkailla mahdollisuus vaikuttaa yhteisöyksikön sisällä asukasvalintaan. Nykymääräysten mukainen esteettömyys ei ilman mittavia ja kalliita remontteja vanhoissa palvelutaloissa toteudu, mutta kohtuullisen toimintakykyiselle asukkaalle asunnot useimmiten soveltuisivat. Asuminen tällaisessa senioritalossa ei olisi ARA:n tarkoittamaa erityisasumista.

Asukkaiden ja kaupungin kannalta palvelujen tuottaminen yhteisölliseen senioritaloon on mahdollista toteuttaa järkevästi ja kustannustehokkaasti. Välimatkojen kulkemisen sijaan aikaa voisi jäädä enemmän varsinaiseen avustustyöhön. Mahdollisesti myös yksityiset palvelut saattaisivat menestyä, kun asiakaskuntaa olisi riittävästi samassa osoitteessa. Edulliset asumiskustannukset voisivat paremmin mahdollistaa myös palvelujen ostamisen.

Rakennuttamisessa tekniseltä kannalta suurimmat haasteet ovat riittävän esteettömyyden tason sekä kustannustehokkuuden saavuttaminen

niin että tavoite edullisesta yhteisöllisestä senioriasumisesta myös käytännössä toteutuisi.

Lisätiedot

Seidi Kivisyryjä, hankesuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 32331
seidi.kivisyryja(a)att.hel.fi

Asuntolautakunta 28.04.2016 § 34

HEL 2015-005285 T 00 00 03

Lausunto

Asuntolautakunta antoi kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Maija Anttilan toivomusponnosta seuraavan lausunnon:

Kaupungin vuokra-asunnoista noin tuhat on varattu vanhuksille

Kaupungin tavanomaisessa vuokra-asuntokannassa on noin tuhat vanhusväestölle tarkoitettua asuntoa, joiden asukkaiden tulee olla yli 60-vuotiaita. Kohteita on Haagassa, Herttoniemessä (ikäraja poikkeuksellisesti 55 vuotta), Koskelassa, Kulosaarella, Länsi-Pasilassa, Maunulassa, Mellunmäessä, Munkkiniemessä, Roihuvuoressa, Savelassa ja Suutarilassa. Lisäksi tavallisen asuntokannan yhteydessä on yksittäisiä, vanhuksille tarkoitettuja asuntoja.

Senioriasumiskonsepti on tullut markkinoille

Senioriasumisella tarkoitetaan yksityistä omistus- tai vuokrasuhteeseen perustuvaa asumista tavanomaisessa asunnossa, joka on tarkoitettu tietyn iän saavuttaneelle henkilölle; Suomessa ikärajana on usein ollut 55 vuotta. Senioriasunnoissa ajatuksena on, että ikääntyvä muuttaa jo aktiivi-iässä senioriasuntoon ja ennakoii näin tulevaisuuden asumistarpeitaan. Asunnot ja yhteiset tilat on pyritty rakentamaan esteettömiksi ja talot pyritään sijoittamaan palveluiden ja palvelukeskusten läheisyyteen.

Asuntotuotantotoimisto on rakennuttanut senioreille suunnattuja kohteita Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle ja Helsingin Asumisoikeus Oy:lle. Lisäksi kaupunki on luovuttanut tontteja senioriryhmille ryhmärakentamiseen mm. Arabianrannan, Jätkäsaaren ja Kalasataman alueilta.

Abraham Wetterintien seniorikohde valmistui viime vuonna

Elokuussa valmistui Abraham Wetterin tie 18:aan Helsingin kaupungin asunnot Oy:n seniorikohde, joka on tarkoitettu yli 55-vuotiaille asukkaille. Asuntolautakunnan päätöksen mukaan suurin osa asunnoista, kaksi kolmasosaa (37 asuntoa) välitettiin asunnonvaihtajille, joista valtaosa

asui Herttoniemen alueella ja tarvitsi esteetöntä asuntoa. Abraham Wetterin tien vuokratalossa on esteettömät kulkumahdollisuudet, mutta ei palveluja. Talossa on kuitenkin tavallista enemmän yhteistiloja, mm. C-portaassa on asukkaiden yhteistiloja, joita he ovat voineet itse sisustaa.

Yhteisöllisen aravavuokratalon rakentamisen edellytykset

Vuokratalon uudisrakentamista varten on mahdollista saada Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) myöntämää korkotukilainaa. Korkotukijärjestelmässä laina otetaan rahalaitoksesta ja valtio maksaa osan korosta korkotukena. Korkotukilainalla on valtion täytetäkaus.

Erityisryhmien asuntojen tuotantoa tuetaan myös ARA:n investointiavustuksella, joka voidaan liittää korkotukilainaan. Investointiavustuksen piiriin kuuluvat mm. vammaiset henkilöt, muistisairaat ja huonokuntoiset vanhukset, asunnottomat, pakolaiset, opiskelijat sekä mielenterveys- ja päihdeongelmaiset. Investointiavustusten piiristä on rajattu pois normaalit opiskelija- nuoriso- ja senioriasunnot. Ilmeisesti suhteelliset hyväkuntoiset, itsenäisesti asuvat ja pelkästään kotipalvelua tarvitsevat vanhukset eivät ryhmänä kuuluisi investointiavustuksen piiriin.

Kotipalvelujen käyttö ja yhteisöllisyys asukasvalintakriteereinä

Laitospaikkoja pyritään vähentämään tarjoamalla sosiaali- ja terveyspalveluja kotiin. Yhteisöllisen aravavuokratalon toteuttaminen tukee tätä pyrkimystä. Tuen ja palvelujen järjestäminen yhteisölliseen senioritaloon on mahdollista toteuttaa helpommin ja kustannustehokkaammin kuin yksittäisiin, hajallaan sijaitseviin asuntoihin.

Arava- ja korkotuki vuokra-asuntojen hakumenettelystä annetun asetuksen (182/2003) mukaan ARA- vuokra-asuntojen on oltava julkisesti ja yleisesti haettavina. Rajattua hakua vain tietyille ryhmille voidaan käyttää kuitenkin silloin, kun ryhmä on riittävän laaja ja se on perusteltua ottaen huomioon asuntojen omistussuhteet ja käyttötarkoitus.

Kotipalvelun käyttö ja tarve asukasvalintakriteerinä voi olla yksi tarveharkinnan elementeistä, mutta nykyisen lainsäädännön mukaan se tuskin voi olla ainoa tai ensisijainen asukasvalintaperuste. Yhteisöllisyyttä voidaan toteuttaa monella eri tavalla. Taloon voidaan toteuttaa tiloihin ja toiminnallisuuteen liittyviä arkkitehtonisia ratkaisuja, jotka tukevat yhteisöllisyyttä. Usein yhteisöllisyyttä ylläpidetään siten, että asuinyhteisö muodostuu omaehtoisesti ja myös itse päättää uusista jäsenistään ja arjen pelisäännöistä. Aravatalon asukasvalintaa ei voi helposti rajata yhteisön ehtojen mukaisesti.

Yhteisöllisen vuokratalon pilotti

Ikääntyneet eivät muodosta homogeenista, yhtenäistä väestöryhmää, vaan heillä on erilaisia arvoja ja asenteita, erilaiset sosioekonomiset taustat ja asumisen toiveet ja tarpeet. Ikääntyneiden väestönosan kasvu ja mieltymyksien eriytyminen ovat haaste yhteiskunta- ja asuntopoliitikalle, joiden yhdeksi keskeiseksi tehtäväksi on asetettu tukea eri tavoin sitä, että ikääntyneet ihmiset voivat asua kodeissaan mahdollisimman pitkään. Yhteisöllisen asumismuodon tarjonnan lisääminen lisääsi asumisvaihtoehtoja ja sitä kautta myös parantaisi ikääntyneiden asumisen laatua toivotulla tavalla.

Kaupunki on jo tuottanut seniorikohteen, joka on esteetön ja tarkoitettu vanhusväestölle, ja erityisesti asunnonvaihtajille, jotka ovat samalla vaputtaneet heille epäsopevan asunnon muille käyttäjille. Aidon yhteisöllisyyden kehittäminen ja palvelutarvitsijoiden keskittäminen samassa talossa edellyttää lainsäädännön kehittämistä ja vähintään myötämielistä tulkintaa Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksesta. Asunto-osasto selvittää asiaa valtion viranomaisten kanssa, ja käynnistää samalla keskustelun Helsingin kaupungin asunnot Oy:n kanssa.

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Leijo

Lisätiedot

Marjaana Santala, lakimies, puhelin: 310 34108
marjaana.santala(a)hel.fi
Markku Leijo, osastopäällikkö, puhelin: 310 34159
markku.leijo(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 18.04.2016 § 373

HEL 2015-005285 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

18.04.2016 Palautettiin

Palautusehdotus:

Pilvi Torsti: Palautetaan uudelleen valmisteluun siten, että ponnassa esitetyt asiat tutkitaan samassa yhteydessä valtuutettu Tuomas Rantasen ikäihmisten asumisen kehittämistä koskevan ponnien kanssa.

Kannattaja: Silvia Modig

29.08.2016

Kaj/1

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

11.04.2016 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Riikka Henriksson, suunnittelija, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi
Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

29.08.2016

Kaj/2

§ 738

Valtuutettu Tuomas Rantasen toivomusponsi ikääntyneiden kotona-asumisen tukemisesta

HEL 2015-005379 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi uudelleen valmistellun selvityksen kaupunginvaltuuston 22.4.2015 hyväksymän toivomusponnen (Rantanen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Tuomas, toivomusponsi 11, Kvsto 22.4.2015 asia 7

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Merkitessään 22.4.2015 Kotikaupunkina Helsinki 2012 -ohjelman seurantaraporttia 2015 tiedoksi kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

”Valtuusto edellyttää, että kaupunki selvittää, voisiko ikääntyneiden kotona-asumista tukea tuottamalla sellaisia yhteisöasumiseen perustuvia

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

aravavuokrataloja, joissa kotihoidon palveluja voidaan hoitaa keskitemmin ja samalla laadukkaammin.” (Tuomas Rantanen).

Kaupunginhallitus palautti 18.4.2016 asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että selvitetään voisiko kaupungin ara-vuokra-asunnoissa jo asuvien ja samaan aikaan kotipalveluiden piiriin ennestään kuuluvien ikääntyneiden asukkaiden asumisen tasoa ja kotihoidon kustannustehokkuutta parantaa tarjoamalla näille asukkaille tavallisen ara-vuokra-asunnon sijaan keskitetysti tuotettuihin palveluihin ja yhteisölliseen vertaistukeen nojaavaa asumista juuri tätä varten suunnitelluissa erityiskohteissa. Kiinteistöviraston asunto-osastolta pyydetään vastausta siihen, millaisia vaikutuksia tällaisella järjestelyllä olisi kaupungin vuokra-asuntojonon hallinnoinnin näkökulmasta. Sosiaalivirastolta pyydetään vastausta siihen olisiko järjestelyllä saavutettavissa kotipalveluiden järjestämisen kannalta merkittäviä laadullisia ja kustannustaloudellisia hyötyjä. Asuntotuotantotoimistolta pyydetään vastausta siihen, olisiko sen taholla kiinnostusta ikääntyneiden yhteisöllistä asumista tukevan kokeilukohteen pilotointiin.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnien johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä toteaa, että ponnesta on saatu lausunnot asuntolautakunnalta, sosiaali- ja terveystieteiden osastolta sekä asuntotuotantotoimistolta.

Asunto-osaston mukaan kaupungin vuokra-asuntojonossa oli 14.6.2016 yhteensä 1 404 yli 60-vuotiasta hakijaa, joka muodostaa kahdeksan prosentin osuuden kaikista hakijoista. 60 vuotta täyttäneistä hakijoista asunnonvaihtoa hakee 16 prosenttia. Asuntolautakunta toteaa lausunnossaan, että eri puolilla Helsinkiä kaupungin tavanomaisessa vuokra-asuntokannassa on noin tuhat ikääntyville tarkoitettua asuntoa, joihin valtaosaan ikäraja on 60 vuotta. Herttoniemeen on vuonna 2015 valmistunut Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ikääntyvien asuntokohde, jonka asunnoista pääosa välitettiin asunnon vaihtajille, joista valtaosa asui Herttoniemen alueella ja tarvitsi esteetöntä asuntoa. Kohteeseen muuttaneet asunnon vaihtajat vapauttivat heille epäsojivan asunnon muille asunnon tarvitsijoille.

Asuntolautakunnan näkemyksen mukaan tuen ja palvelujen järjestäminen yhteisölliseen senioritaloon on mahdollista toteuttaa helpommin ja kustannustehokkaammin kuin yksittäisiin, hajallaan sijaitseviin asuntoihin. Arava- ja korkotuki vuokra-asuntojen hakumenettelystä annetun asetuksen (182/2003) mukaan näiden asuntojen tulee olla julkisesti ja

yleisesti haettavina. Rajattua hakua voidaan käyttää kun ryhmä on riittävän laaja ja se on perusteltua ottaen huomioon asuntojen omistussuhteet ja käyttötarkoitus. Kotipalvelun käyttö ja tarve asukasvalintakriteerinä voi olla yksi tarveharkinnan elementeistä. Nykyisen lainsäädännön mukaan kotipalvelut eivät todennäköisesti voi olla ainoa tai ensisijainen asukasvalintaperuste.

Edelleen asuntolautakunta toteaa, että Herttoniemen ikääntyvien asuntokohteessa on tavallista enemmän yhteistiloja. Asuntolautakunnan näkemyksen mukaan yhteisöllisyyttä voidaan tukea tiloihin ja toiminnallisuuteen liittyvillä arkkitehtonisilla ratkaisuilla. Yhteisöllisyyden ylläpito on yleensä toimivampaa, jos asuinyhteisö muodostuu omaehtoisesti ja päättää itse uusista jäsenistään ja arjen pelisäännöistä. ARA-vuokratoimien asukasvalintaa ei voi rajata yhteisön ehtojen mukaisesti. Yhteisöllisen asumismuodon tarjonnan lisääminen lisäisi asumisvaihtoehtoja ja sitä kautta myös parantaisi ikääntyneiden asumisen laatua. Asuntolautakunnan näkemyksen mukaan aidon yhteisöllisyyden kehittäminen ja palvelutarvitsijoiden keskittäminen samaan taloon edellyttää lainsäädännön kehittämistä.

Sosiaali- ja terveysvirasto toteaa, että suurin osa ikäihmisistä haluaa asua kotonaan kotihoidon turvin, vaikka heillä on toimintakyvyn vajausta. Viraston tavoitteena onkin asiakkaiden asuminen kotona mahdollisimman pitkään palvelujen turvin. Tuttu asunto ja asuinympäristö tukevat arjessa selviytymistä. Ponnessa ehdotettu keskitetty asumisratkaisu voi sosiaali- ja terveysviraston näkemyksen mukaan aiheuttaa negatiivisia vaikutuksia. Tutkimuksien mukaan omasta kodista ja asuinympäristöstä muuttaminen heikentää elämän laatua ja toimintakykyä sekä lisää avun tarvetta. Keskitettyyn ratkaisuun muuttaminen saattaisi aiheuttaa ylimääräisen muuttokerran, ennen mahdollista siirtymistä tehostettuun palveluasumiseen.

Sosiaali- ja terveysvirasto toteaa, että kotipalvelujen laatu on sama omassa asunnossa ja yhteisössä. Kustannusvertailuja kotihoidon kustannuksista yksin asuvien ja yhteisöissä asuvien välillä ei ole tehty. Sosiaali- ja terveysviraston mukaan kotihoidon tehokkuuden kannalta on selvää, että matkoihin käytettävä aika lyhenee, jos kotihoidon asiakkaita on useampia samassa osoitteessa. Helsingissä matkat muodostavat pienen osan työpäivän kokonaisajasta, joten merkittävää säästöä tästä ei synny. Yhteisöllisyys voi parantaa elämänlaatua. Sosiaali- ja terveysviraston kokemuksen mukaan keskitettyjä palveluita ja yhteisöllistä tukea tarjoavaan asumisen erityiskohteeseen olisi vaikea löytää halukkaita muuttajia. Halukkaat muuttajat haluavat muuttaa oman asuinalueen sisällä.

Asuntotuotantotoimisto on rakennuttanut senioreille suunnattuja uudiskohteita kaupungin yhtiöille sekä hitaskohteina. Lisäksi asuntotuotantotoimisto on rakennuttanut ja peruskorjannut vanhusten palvelutaloja. Tälläkin hetkellä asuntotuotantotoimisto peruskorjaa ja suunnittelee Helsingin kaupungin asunnoille ikäihmisten asuntokohteita. Asuntotuotantotoimikunta on esittänyt lausunnossaan 19.5.2015 Tuomas Rantasen toivomusponteen mahdollisuutta tutkia vanhojen palvelutalojen peruskorjausta yhteisölliseen senioriasumiseen. Asuminen yhteisöllisessä senioritalossa edellyttäisi toimintakykyisyyttä, mutta voisi olla osaltaan vastaus yksinäisyyden ja eristyneisyyden torjumiseen. Asuntotuotantotoimiston näkemyksen mukaan asukkaiden ja kaupungin kannalta palvelujen tuottaminen yhteisölliseen senioritaloon on mahdollista toteuttaa järkevästi ja kustannustehokkaasti. Rakennuttamisessa suurimmat haasteet ovat riittävän esteettömyyden tason ja kustannustehokkuuden saavuttaminen niin, että tavoite edullisesta yhteisöllisestä senioriasumisesta toteutuisi käytännössä.

Esittelijä toteaa edellä esitettyihin näkökulmiin viitaten, että merkittäviä kustannussäästöjä ei saavuteta eikä palvelujen laatu parane keskittämällä kotihoidon palveluja tarvitsevat ikäihmiset omaan yhteisölliseen erityiskohteeseen. Koti ja tuttu asuinympäristö tukevat ikäihmisten arjessa selviytymistä. Sen sijaan, että rakennettaisiin ikäihmisille suunnattuja erityiskohteita, on tärkeää taata monipuolisia ja esteettömiä asumisvaihtoehtoja eri hallintamuodoissa ikäihmisille eri puolille Helsinkiä. Asuinalueilla yhteistilat tarjoavat mahdollisuuden monenlaiseen yhteisöllisyyden toteuttamiseen. Yhteisöllisyyden syntyminen edellyttää omaa motivaatiota. Sitä voidaan tukea esimerkiksi koordinaattorin toimin, mutta parhaat lopputulokset syntyvät kun yhteisöllisyys lähtee yksilöistä itsestään.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Tuomas, toivomusponsi 11, Kvsto 22.4.2015 asia 7

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Otteen liitteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

29.08.2016

Kaj/2

Ponnen ehdottaja

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Tiedoksi

Asuntolautakunta
Asuntotuotantotoimisto
Kaupunginvaltuusto
Sosiaali- ja terveysvirasto

Päätöshistoria

Asuntolautakunta 28.04.2016 § 33

HEL 2015-005379 T 00 00 03

Lausunto

Asuntolautakunta antoi kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Tuomas Rantasen toivomusponnosta seuraavan lausunnon:

Kaupungin vuokra-asunnoista noin tuhat on varattu vanhuksille

Kaupungin tavanomaisessa vuokra-asuntokannassa on noin tuhat vanhusväestölle tarkoitettua asuntoa, joiden asukkaiden tulee olla yli 60-vuotiaita. Kohteita on Haagassa, Herttoniemessä (ikäraja poikkeuksellisesti 55 vuotta), Koskelassa, Kulosaarella, Länsi-Pasilassa, Maunulassa, Mellunmäessä, Munkkiniemessä, Roihuvuoressa, Savelassa ja Suutarilassa. Lisäksi tavallisen asuntokannan yhteydessä on yksittäisiä, vanhuksille tarkoitettuja asuntoja.

Senioriasumiskonsepti on tullut markkinoille

Senioriasumisella tarkoitetaan yksityistä omistus- tai vuokrasuhteeseen perustuvaa asumista tavanomaisessa asunnossa, joka on tarkoitettu tietyn iän saavuttaneelle henkilölle; Suomessa ikärajana on usein ollut 55 vuotta. Senioriasunnoissa ajatuksena on, että ikääntyvä muuttaa jo aktiivi-iässä senioriasuntoon ja ennakoi näin tulevaisuuden asumistarpeitaan. Asunnot ja yhteiset tilat on pyritty rakentamaan esteettömiksi ja talot pyritään sijoittamaan palveluiden ja palvelukeskusten läheisyyteen.

Asuntotuotantotoimisto on rakennuttanut senioreille suunnattuja kohteita Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle ja Helsingin Asumisoikeus

Oy:lle. Lisäksi kaupunki on luovuttanut tontteja senioriryhmille ryhmärakentamiseen mm. Arabianrannan, Jätkäsaaren ja Kalasataman alueilta.

Abraham Wetterintien seniorikohde valmistui viime vuonna

Elokuussa valmistui Abraham Wetterin tie 18:aan Helsingin kaupungin asunnot Oy:n seniorikohde, joka on tarkoitettu yli 55-vuotiaille asukkaille. Asuntolautakunnan päätöksen mukaan suurin osa asunnoista, kaksi kolmasosaa (37 asuntoa) välitettiin asunnonvaihtajille, joista valtaosa asui Herttoniemen alueella ja tarvitsi esteetöntä asuntoa. Abraham Wetterin tien vuokratalossa on esteettömät kulkumahdollisuudet, mutta ei palveluja. Talossa on kuitenkin tavallista enemmän yhteistiloja, mm. C-portaassa on asukkaiden yhteistiloja, joita he ovat voineet itse sisustaa.

Yhteisöllisen aravavuokratalon rakentamisen edellytykset

Vuokratalon uudisrakentamista varten on mahdollista saada Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) myöntämää korkotukilainaa. Korkotukijärjestelmässä laina otetaan rahalaitoksesta ja valtio maksaa osan korosta korkotukena. Korkotukilainalla on valtion täytetäkaus.

Erityisryhmien asuntojen tuotantoa tuetaan myös ARA:n investointiavustuksella, joka voidaan liittää korkotukilainaan. Investointiavustuksen piiriin kuuluvat mm. vammaiset henkilöt, muistisairaajat ja huonokuntoiset vanhukset, asunnottomat, pakolaiset, opiskelijat sekä mielenterveys- ja päihdeongelmaiset. Investointiavustusten piiristä on rajattu pois normaalit opiskelija- nuoriso- ja senioriasunnot. Ilmeisesti suhteelliset hyväkuntoiset, itsenäisesti asuvat ja pelkästään kotipalvelua tarvitsevat vanhukset eivät ryhmänä kuuluisi investointiavustuksen piiriin.

Kotipalvelujen käyttö ja yhteisöllisyys asukasvalintakriteereinä

Laitospaikkoja pyritään vähentämään tarjoamalla sosiaali- ja terveyspalveluja kotiin. Yhteisöllisen aravavuokratalon toteuttaminen tukee tätä pyrkimystä. Tuen ja palvelujen järjestäminen yhteisölliseen senioritaloon on mahdollista toteuttaa helpommin ja kustannustehokkaammin kuin yksittäisiin, hajallaan sijaitseviin asuntoihin.

Arava- ja korkotuki vuokra-asuntojen hakumenettelystä annetun asetuksen (182/2003) mukaan ARA- vuokra-asuntojen on oltava julkisesti ja yleisesti haettavina. Rajattua hakua vain tietyille ryhmille voidaan käyttää kuitenkin silloin, kun ryhmä on riittävän laaja ja se on perusteltua ottaen huomioon asuntojen omistussuhteet ja käyttötarkoitus.

Kotipalvelun käyttö ja tarve asukasvalintakriteerinä voi olla yksi tarveharkinnan elementeistä, mutta nykyisen lainsäädännön mukaan se tus-

kin voi olla ainoa tai ensisijainen asukasvalintaperuste. Yhteisöllisyyttä voidaan toteuttaa monella eri tavalla. Taloon voidaan toteuttaa tiloihin ja toiminnallisuuteen liittyviä arkkitehtonisia ratkaisuja, jotka tukevat yhteisöllisyyttä. Usein yhteisöllisyyttä ylläpidetään siten, että asuinyhteisö muodostuu omaehtoisesti ja myös itse päättää uusista jäsenistään ja arjen pelisäännöistä. Aravatalon asukasvalintaa ei voi helposti rajata yhteisön ehtojen mukaisesti.

Yhteisöllisen vuokratalon pilotti

Ikääntyneet eivät muodosta homogeenista, yhtenäistä väestöryhmää, vaan heillä on erilaisia arvoja ja asenteita, erilaiset sosioekonomiset taustat ja asumisen toiveet ja tarpeet. Ikääntyneiden väestönosan kasvu ja mieltymyksien eriytyminen ovat haaste yhteiskunta- ja asuntopoliitikalle, joiden yhdeksi keskeiseksi tehtäväksi on asetettu tukea eri tavoin sitä, että ikääntyneet ihmiset voivat asua kodeissaan mahdollisimman pitkään. Yhteisöllisen asumismuodon tarjonnan lisääminen lisäisi asumisvaihtoehtoja ja sitä kautta myös parantaisi ikääntyneiden asumisen laatua toivotulla tavalla.

Kaupunki on jo tuottanut seniorikohteen, joka on esteetön ja tarkoitettu vanhusväestölle, ja erityisesti asunnonvaihtajille, jotka ovat samalla vapauttaneet heille epäsopivan asunnon muille käyttäjille. Aidon yhteisöllisyyden kehittäminen ja palvelutarvitsijoiden keskittäminen samassa talossa edellyttää lainsäädännön kehittämistä ja vähintään myötämiehistä tulkintaa Asumisen rahoitus- ja kehittämisskeskuksesta. Asunto-osasto selvittää asiaa valtion viranomaisten kanssa, ja käynnistää samalla keskustelun Helsingin kaupungin asunnot Oy:n kanssa.

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Leijo

Lisätiedot

Marjaana Santala, lakimies, puhelin: 310 34108
marjaana.santala(a)hel.fi
Markku Leijo, osastopäällikkö, puhelin: 310 34159
markku.leijo(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 18.04.2016 § 372

HEL 2015-005379 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

18.04.2016 Palautettiin

Palautusehdotus:

Tuomas Rantanen: Palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että selvitetään voisiko kaupungin ara-vuokra-asunnoissa jo asuvien ja samaan aikaan kotipalveluiden piiriin ennestään kuuluvien ikääntyneiden asukkaiden asumisen tasoa ja kotihoiton kustannustehokkuutta parantaa tarjoamalla näille asukkaille tavallisen ara-vuokra-asunnon sijaan keskitetysti tuotettuihin palveluihin ja yhteisölliseen vertaistukeen nojaavaa asumista juuri tätä varten suunnitelluissa erityiskohteissa.

Kiinteistöviraston asunto-osastolta pyydetään vastausta siihen, millaisia vaikutuksia tällaisella järjestelyllä olisi kaupungin vuokra-asuntojonon hallinnoinnin näkökulmasta. Sosiaalivirastolta pyydetään vastausta siihen olisiko järjestelyllä saavutettavissa kotipalveluiden järjestämisen kannalta merkittäviä laadullisia ja kustannustaloudellisia hyötyjä. Asuntotuotantotoimistolta pyydetään vastausta siihen, olisiko sen taholla kiinnostusta ikääntyneiden yhteisöllistä asumista tukevan kokeilukohteen pilotointiin.

Kannattaja: Laura Rissanen

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

11.04.2016 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Riikka Henriksson, suunnittelija, puhelin: 310 25543

riikka.henriksson(a)hel.fi

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823

mari.randell(a)hel.fi

§ 739

Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle kunnallisvalitusasiassa

HEL 2016-007743 T 03 01 01

Helsingin hallinto-oikeus 05733/16/2299

Lausunto

Kaupunginhallitus päätti antaa Helsingin hallinto-oikeudelle seuraavan kaupunginkanslian oikeuspalvelut -yksikön yhdessä kiinteistöviraston kanssa laatiman lausunnon mukaisen selityksen ja lausunnon kaupunginvaltuuston 1.5.2016 (121 §) tekemään päätökseen kohdistuvan valituksen johdosta (lausunto on pyydetty 6.9.2016 mennessä):

Helsingin kaupunginvaltuusto päätti 11.5.2016 § 121, että Jätkäsaaren Bunkkeri-nimisen rakennuksen kehittämistä, suunnittelua ja rakentamista koskevan julkisen hankintakilpailun voittaja oli SRV Rakennus Oy, oikeutti kiinteistölautakunnan tekemään tarpeelliset sopimukset hankintakilpailun voittajan kanssa sekä hyväksyi Bunkkeriin rakennettavien liikunta- ja uimahallitilojen hankesuunnitelman.

Samalla osana julkisen hankinnan toteuttamista kiinteistölautakunta oikeutettiin tekemään voittajan tai sen määräämän kanssa kiinteistökaupan esisopimus sekä sen mukainen lopullinen kiinteistökauppa Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Jätkäsaari) korttelin nro 20811 ohjeellisesta tontista nro 2 ja sillä olevasta Bunkkeri-rakennuksesta.

Apollo-Rakenne Oy on tehnyt 17.6.2016 kunnallisvalituksen valtuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeudelle.

Valituksen keskeinen sisältö

Apollo-Rakenne Oy vaatii valituksessaan, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Helsingin kaupunginvaltuuston 11.5.2016 tekemän päätöksen § 121 myydä ns. Bunkkeri ja siihen myöhemmin vahvistettavan asema-kaavan mukaisesti kohdistuva asuin- ja liiketilojen rakennusoikeus.

Apollo-Rakenne Oy vaatii lisäksi, että Helsingin hallinto-oikeus määrää viiveettä valituksen kohteena olevan päätöksen § 121 täytäntöönpano-kieltoon, koska valitus kävisi muutoin täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi.

Valitusoikeus ja määräajan noudattaminen

Helsingin kaupunginvaltuuston päätös 11.5.2016 § 121 on ollut julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) mukainen hankintapäätös. Muutosta hankintapäätöstä koskevaan asiaan haetaan tekemällä vali-

tus markkinaoikeudelle. Valitusoikeus hankintapäätöksistä on niillä, joita asia koskee. Julkisista hankinnoista annetun lain 102 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain (365/1995) eikä hallintolainkäyttölain nojalla. Valittajalla ei siten ole ollut oikeutta tehdä kunnallisvalitusta. Valittaja ei ole myöskään ollut ehdokkaana tai tehnyt tarjousta hankintakilpailussa, joten valittajalla ei ole ollut valitusoikeutta markkinaoikeuteen hankintapäätöksestä.

Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksen on virheellisesti liitetty muutoksenhakuosoitus, jonka mukaan päätöksestä olisi saanut hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudesta kunnallisvalituksena. Valittaja on tehnyt kunnallisvalituksen virheellisen valitusosoituksen mukaisessa määräajassa.

Valituksen tutkimatta jättäminen tai hylkääminen

Kaupunginhallitus pyytää ensisijaisesti valituksen tutkimatta jättämistä, koska Helsingin hallinto-oikeudella ei ole toimivaltaa tutkia valitusta päätöksestä, joka on annettu julkista hankintaa koskevassa asiassa. Toissijaisesti kaupunginhallitus pyytää valituksen hylkäämistä jäljempänä kohdassa "Valitusperusteiden oikeudellinen arviointi" mainittavin perustein.

Taustaa

Jätkäsaarella sijaitseva Bunkkeri-niminen rakennus on vanha Helsingin sataman varastorakennus, joka on kooltaan lähes 40 000 m². Rakennus on tällä hetkellä Helsingin kaupungin omistuksessa ja se sijaitsee Helsingin kaupungin omistamalla maalla.

Jätkäsaaresta kehitetään parhaillaan kantakaupunkiin liittyvää uutta, korkeatasoista ja vetovoimaista asuntoaluetta, jolla on monipuoliset palvelut, viihtyisät puistot ja toimivat julkisen ja kevyen liikenteen yhteydet. Bunkkerin jatkokäyttöä mietittäessä esille on noussut mahdollisuus rakentaa alueen koulujen käyttöön tarvittavat liikuntatilat ja uimahalli Bunkkerin alimpiin kerroksiin. Samalla on tutkittu, olisiko kaupungilla käyttötarvetta myös muille rakennuksen osille. Tällaista käyttötarvetta ei ole löydetty. On kuitenkin haluttu, että Bunkkeri ainakin osittain säilyy alueen maamerkinä paikallaan ja täten edistetään jo olemassa olevan rakennuskannan hyödyntämistä.

Helsingin kaupunginvaltuusto on 26.11.2014 § 366 päättänyt Jätkäsaaren Bunkkeria koskevan julkisena hankintana toteutettavan toteutuskilpailun järjestämisestä. Toteutuskilpailun tavoitteena on ollut löytää Bunkkerille uusi omistaja, joka suunnittelisi ja toteuttaisi Bunkkeriin kaupungin tarvitseman liikuntatilat ja uimahallin sekä suunnittelisi koko-

naistaloudellisesti, toiminnallisesti ja aikataulullisesti toteuttamiskelpoisen ratkaisun Bunkkeri-rakennuksen muusta käytöstä ja sitoutuisi toteuttamaan tämän. Osana ratkaisua Bunkkeri voitaisiin osittain purkaa. Kaupunki sitoutui myymään valitulle toteuttajalle kilpailualueelle muodostettavan tontin rakennuksineen sekä tekemään liikuntatiloista ja uimahallista vähintään 20 vuoden pituisen vuokrasopimuksen. Hankekuvauksessa todetaan lisäksi, että Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto laatii kumppanuuskaavoituksella kilpailun voittajan kanssa voitaneen ehdotuksen perusteella asemakaavan muutoksen.

Hankintakilpailun valintaperusteiksi vahvistettiin tontin myyntihinta tarjouksen luonnossuunnitelman sisältämän toteutettavan kerrosneliömetrimäärän perusteella, uusien liikuntapaikkojen pitkäaikaisesta vuokrauksesta hankintayksikölle aiheutuvat kustannukset sekä kilpailualueen tontin ja sillä sijaitsevan Bunkkeri-rakennuksen toiminnallinen ja kaupunkikuvallinen ratkaisu.

Hankintakilpailu on järjestetty rajoitettuna menettelynä. Ilmoittautumisvaiheen jälkeen ainoaksi tarjoajaksi ilmoittautumispyynnön mukaisen osallistumishakemuksen tehneenä ja vähimmäisvaatimukset täyttävänä valittiin 28.4.2015 kiinteistölautakunnan päätöksellä SRV Rakennus Oy. SRV Rakennus Oy antoi tarjouspyynnön jälkeen tarjouksen 3.2.2016. Koska tarjous oli ehdollinen eikä vastannut tarjouspyyntöä siirryttiin hankintamenettelyssä rajoitetusta menettelystä neuvottelumenettelyyn kiinteistölautakunnan päätöksellä 25.2.2016. Neuvottelumenettelyssä SRV Rakennus Oy antoi uuden tarjouksen 1.4.2016.

Valituksen keskeiset perusteet

Valituksen keskeinen peruste on, että valituksen kohteena oleva päätös johtaisi sellaisenaan täytäntöön pantuna tilanteeseen, jossa Helsingin kaupunki antaisi SRV-Rakennus Oy:lle Euroopan unionin eri otteissa kieltämää valtiontukea. Valituksessa viitataan kuntalain (410/2015) 130 §:n 1 momenttiin, jonka mukaan kunnan luovuttaessa tai antaessa vuokralle vähintään kymmeneksi vuodeksi omistamansa kiinteistön kilpailutilanteessa markkinoilla toimivalle järjestettävä tarjouskilpailu, jolle ei aseteta ehtoja, sen on oltava avoin ja siitä on tiedotettava riittävästi. Kuntalain pykälän säätämisen taustalla on EU-valtiontukisäännökset. Valittaja katsoo, että Helsingin kaupunki ei ole noudattanut kuntalain 130 §:ää eikä Euroopan komission tiedonantoa julkisten viranomaisten tekemiin maa-alueita ja rakennuksia koskeviin kauppoihin sisältyvistä tuista (97/C 209/03) päättäessään myydä Bunkkeri-rakennuksen tontteineen ja rakennusoikeuksineen tarjouskilpailun voittajalle.

Lisäksi valittaja katsoo, että Helsingin kaupunki olisi voinut erottaa kiinteistön myynnin ja liikuntatilojen ja uimahallin vuokrauksen toisistaan ja

myydä kiinteistön kuntalain 130 §:n ja komission tiedonannon (97/c 209/03) mukaisella tavalla. Lisäksi valittajan näkemyksen mukaan kunnan kiinteistön myynnin kytkeminen rakennusurakkaan tilanteessa, jossa rakennusoikeuden arvo on arvioitu alakanttiin johtaa harkintavallan väärinkäyttöön ja on kilpailulain 30 a §:n vastaista toimintaa.

Valittaja katsoo myös, että kaupungin ja SRV-Rakennus Oy:n välinen vuokrasopimus liikuntatilojen ja uimahallin vuokraamisesta on ylihintainen ja sisältää tältä osin kiellettyä valtiontukea.

Valittajan näkemyksen mukaan Helsingin kaupunginvaltuuston hyväksymässä ostosopimuksessa oleva rakennuksen pilaantumisen johtuvan vastuun siirto myyjälle on olennainen muutos suhteessa kilpailuohjelmaan. Muutos suosii yhtä toimijaa ja suuntaa täten kiellettyä valtiontukea yhdelle toimijalle.

Valittaja väittää myös, että kaavoituksen sitominen tarjouskilpailuun tarkoittaa, että potentiaalinen kilpailuun osallistuvien tarjoajien määrä on rajattu. Kaavoituksen ottaminen yhdeksi elementiksi kilpailussa tarkoittaa huomattavaa epävarmuustekijää tarjoajalle, jolloin ei ole taloudellisesti mielekäästä osallistua kilpailuun.

Valitusperusteiden oikeudellinen arviointi

Asiassa on kyse kiinteistökehityshankkeesta, jonka osana hankintayksikkö myy omistamansa kiinteistön toimijalle, joka kehittää kiinteistöä edelleen ja vuokraa hankintayksikölle takaisin kiinteistöön hankintayksikön käyttöön rakennettavat liikuntatilat ja uimahallin pitkäaikaisella sopimuksella.

Julkisista hankinnoista annetussa nykyisessä laissa ei ole erikseen määritelty sekamuotoisia tai kumppanuussopimuksia. Sekamuotoisilla sopimuksilla voidaan tarkoittaa ensinnäkin sopimuksia, joihin liittyy eri hankinnan lajeja. Sekamuotoisilla sopimuksella tarkoitetaan kuitenkin useimmiten sopimuksia, joihin sisältyy osittain hankintoja ja osittain muita oikeustoimia. Tällöin on arvioitava, mikä on järjestelyn pääasiallinen tarkoitus ja sisältö. Sopimus ei ole hankintasopimus, jos sen pääasiallisena tarkoituksena on muun toiminnan kuin hankinnan toteuttaminen. Oikeuskäytännössä tarkastelun lähtökohtana on ollut se, muodostaako järjestely tai sopimuskokonaisuus jakamattoman kokonaisuuden, josta hankintaa ei voida erottaa ja erikseen kilpailuttaa. Jakamattoman kokonaisuuden on katsottu kuuluvan hankintalainsäädännön soveltamisalaan vain silloin, kun hankinnan osuus sopimuskokonaisuudesta on olennainen.

Sekamuotoisiin sopimuksiin voi sisältyä arvopapereiden, maan tai rakennusten myyntiä siten, että kaupan ehdoissa on samoja tavoitteita

kuin mihin pyritään vastaavan lopputuloksen mukaisilla hankintasopimuksilla.

Oikeuskäytännössä on otettu kantaa sekamuotoisten sopimusten luonteeseen. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä 2011:47 on kyse ollut sopimusjärjestelystä, jonka tarkoituksena on ollut hankkia kunnan vaatimuksen mukaiset koulutilat. Sopimusjärjestelyyn liittyi palveluhankintasopimus. Samalla päätöksellä päätettiin muun ohella vuokrata rahoittajalle tai sen määräämälle kiinteistöosaakeyhtiölle koulujen ja päiväkodin tontit 40 vuodeksi. Sopimusjärjestely muodosti jakamattoman sopimuskokonaisuuden, jonka osat eivät olleet erotettavissa toimestaan. Kun sopimuskokonaisuus pääasialliselta tarkoitukseltaan kuului hankintalain piiriin, sopimusjärjestely kokonaisuudessaan kuului hankintalainsäädännön soveltamisalaan. Tämän vuoksi korkein hallinto-oikeus päätti, että kunnallisvalitus, joka ei valittajan mukaan koskenut markkinaoikeudellisia tai kilpailutukseen liittyviä asioita, oli hankintalain 120 §:n nojalla jätettävä tutkimatta.

Kilpailuneuvoston ratkaisussa 20.2.2002, Dnro 219/690/2001, kauppakeskukseen rakennettiin liikenteen matkustaja- ja tavaraterminaali, asuinhuoneistoja sekä liike- ja toimistotiloja. Projekti kilpailutettiin yhtenä kokonaisuutena rajoitetulla menettelyllä. Ehtona oli, että tarjoaja sitoutuu vuokraamaan kaupungilta tarjouspyynnön mukaiset tontit ja alat sekä kehittämään alueelle toiminnallisen konseptin sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan alueen. Asiassa tuli myöhemmin arvioitavaksi se, oliko kyseessä hankinta vai rakennusoikeuksien myyminen. Kilpailuneuvosto piti hanketta yhtenä kokonaisuutena. Kaupunki sai hyväksyneen ideoinnin ja suunnittelun. Lisäksi se sai terminaalit ja yleiset alueet. Yritys sai tontit, vuokraoikeudet ja rakennusoikeudet, joita se omalla riskillään hyödynsi taloudellisesti. Hanketta pidettiin kokonaisuutena ottaen julkisena hankintana: käyttöoikeusurakkana.

Jätkäsaaren Bunkkeria koskevan hankkeen on katsottava muodostavan jakamattoman kokonaisuuden, jonka päätarkoituksena on pidettävä liikuntatilojen ja uimahallin rakentamista Helsingin kaupungin käyttöön sekä rakennuksen kehittämistä kaupunkikuvallisesti ja toiminnallisesti toteuttamiskelpoisella tavalla Jätkäsaaren maamerkiksi. Hankkeessa on kyseessä haastavasta kokonaisuudesta, jonka kaikki osat ovat suorassa riippuvuussuhteessa keskenään.

Hanketta ei olisi ollut mahdollista taloudellisesti ja toiminnallisesti järkevällä tavalla jakaa kahtia valittajan ehdottamalla tavalla siten, että erikseen olisi kilpailutettu toisaalta kaupungin tarvitsemien liikuntatilojen ja uimahallin rakennuttaminen ja toisaalta rakennuksen muu kehittäminen ja kiinteistönkauppa. Kaupungilla ei myöskään ennen toteutuskilpailua ollut suunniteltuna Bunkkerin hankekokonaisuutta, mitä olisi voinut ja-

kaa osiin. Ei ole uskottavaa, että joku olisi ostanut osan rakennuksesta suunnitellakseen ja toteuttaakseen niihin liike- ja asuntotiloja samalla kun rakennuksen alaosan liikuntatilojen ja uimahallin suunnittelu ja toteutus olisi annettu toiselle taholle. Mikäli ostaja olisi löytynyt, olisi kauppahinta ollut kauppaan liittyvien merkittävien riskien vuoksi kaupungin kannalta kohtuuttoman alhainen.

Hankekuvauksessa annettiin kilpailuun ilmoittautuville mahdollisuus purkaa rakennusta uusien käyttötarkoitusten ja rakenteiden tieltä. Tämän tyyppisen rakennuksen purkaminen ja rakenteiden osittainen uudelleen käyttö uusien rakennusten perustuksina on rakenneteknisesti erittäin haastavaa. Kilpailun voittajan suunnitelmassa rakennuksesta puretaan yli puolet. Rakennuksesta puretaan kokonaisuudessaan kaksi kerrosta ja rakennuksen keskiosasta kaikki kerrokset ensimmäistä kerrosta lukuun ottamatta. Rakennuksesta kolme alinta kerrosta on varattu liikuntatiloille, neljäs osittain liikuntatiloille ja osittain teknisiksi tiloiksi ja viidennestä kerroksesta ylöspäin rakennus on varattu asumiselle. Asuinkerroksia tulee kokonaisuudessaan yhdeksän.

Rakennuksen kehittämisen suunnittelu on muodostanut yhden kokonaisuuden, jota ei olisi voinut jakaa osiin erikseen liikuntatilojen ja uimahallin ja erikseen muun rakennuksen ja lisärakennusoikeuden osalta. Rakenteellisesti ehyen kokonaisuuden aikaansaaminen on edellyttänyt saumatonta, yksissä käsissä kulkevaa prosessia rakennetutkimuksista suunnittelun kautta purkamiseen, suunnitelmien tarkistamiseen, lisäsuunnitteluun ja lopulta rakentamiseen. Mitään näistä osista ei olisi voinut ilman suurta riskiä erottaa kokonaisuudesta omaksi hankinnakseen. Kilpailussa ei kuitenkaan rajoitettu kilpailuun mahdollisesti osallistuvien yhteenliittymien työnjakoa. Yhteenliittymän sisällä olisi voitu jakaa kokonaisuus vapaasti.

Tarjouskilpailun päätarkoituksena on ollut saada valittua toimija, joka rakentaa Helsingin kaupungin käyttöön alueen koulujen tarvitsemat liikuntatilat sekä koko Etelä-Helsingin käyttöön tuleva uimahalli. Myös kaupungin ja tarjouskilpailun voittajan välisistä oikeustoimista ehdottomasti merkittävin on liikuntatilojen ja uimahallin vuokrasopimus. Vuokrasopimuksen, jonka pituudeksi tuli lopulta 25 vuotta, pääomavuokran kokonaismäärä pääomittettuna vuokra-ajalle on yhteensä noin 47,7 miljoonaa euroa. Kiinteistön kaupan kauppahinta on noin 22,7 miljoonaa euroa. Sekamuotoisten sopimusten muodostamaa jakamatonta kokonaisuutta on siten pidettävä julkisena hankintana, josta pääosan muodostaa liikuntatiloja ja uimahallia koskeva käyttöoikeusurakka.

Koska kiinteistökauppa, jonka tekemiseen Helsingin kaupunginvaltuusto on kiinteistölautakunnan oikeuttanut, on osa julkisena hankintana pidettävää jakamatonta kokonaisuutta, ei kiinteistön luovutuksessa

ole tarvinnut noudattaa kuntalain 130 §:n 1 momenttia eikä Euroopan komission tiedonantoa julkisten viranomaisten tekemiin maa-alueita ja rakennuksia koskeviin kauppoihin sisällyvistä tuista.

Mikäli vastoin kaupungin näkemystä katsottaisiin, että kuntalain 130 §:ää olisi noudatettava siitä huolimatta, että kyse on ollut jakamattomasta kokonaisuudesta, jota on pidettävä julkisena hankintana, on julkisista hankinnoista annetun lain mukaista tarjouskilpailua pidettävä sellaisena menettelynä, joka täyttää myös kuntalain 130 §:n 1 momentin ja komission tiedonannon määräykset. Tarjouskilpailu on ollut avoin ja siinä on hyväksytty paras tai ainoa tarjous. Tarjouskilpailusta on tiedotettu HILMA-järjestelmän kautta EU-laajuisesti. Tiedotusta on pidettävä riittävänä.

Koska kiinteistön kauppa sekä liikuntatilojen vuokraus ovat olleet osa julkisesta hankintaa, jonka voittaja on valittu asianmukaisen tarjouskilpailun jälkeen, ei ole tarpeen erikseen tarkastella sitä, ovatko kiinteistön kaupan kauppahinta tai vuokrattujen liikuntatilojen vuokra käyvällä tasolla. Kyse on ollut kokonaisuudesta eikä sen osatekijöinä olleiden kiinteistön kaupan tai liikuntatilojen vuokrauksen hintatasoa voida sellaisenaan verrata täysin erilaisissa olosuhteissa tehtyjen kiinteistön kauppojen tai vuokrausten hintatasoihin.

Komission tiedonannon osalta on vielä huomioitava, että komissio on 19.5.2016 antanut uuden valtion tuen käsitettä koskevan tiedonannon, joka on korvannut komission tiedonannon (97/C 209/03). Vaikka uusi tiedonanto on annettu vasta Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksenteon jälkeen, sen sisältö on syytä huomioida, koska tiedonanto kuvaa Euroopan komission näkemyksen siitä, kuinka valtiontukisäännöksiä on tulkittava. Uusi tiedonanto ei sisällä yhtä yksityiskohtaisia määräyksiä kiinteistöjen myynnistä kuin aiempi. Olennaista on, että ostaja on valittu läpinäkyvän ja syrjimättömän tarjouskilpailun kautta (tiedonannon kohta 84). Julkisista hankinnoista annetun lain mukainen tarjouskilpailu täyttää uuden tiedonannon tarjouskilpailulle asettamat vaatimukset.

Hankekuvauksessa on todettu, että alueen kaavoitusta muutetaan tarjouskilpailussa voittaneen ehdotuksen perusteella. Valittaja väittää, että tämä ns. kaavaehto rajoittaisi potentiaaliseen kilpailuun osallistuvien tarjoajien määrää luomalla epävarmuustekijän tarjoajalle. Ensinnäkin on todettava, että julkisen hankinnan lainmukaisuutta ei voida tutkia kunnallisvalituksen yhteydessä. Samalla voidaan kuitenkin todeta, että asemakaavan muutos edellyttää, että Helsingin kaupunginvaltuusto tulee aikanaan hyväksymään kaavamuutoksen ja että asiaan sisältyy epävarmuutta. Asemakaavan muutostarve on kuitenkin tämän suuruusluokan kiinteistökehityshankkeessa, jonka tavoitteena on ollut uuden suunnitteluratkaisun löytäminen, tavanomainen ehto. Tilanne on ollut

myös sama kaikille osallistujille. Hanke on kokonaisuudessaan niin laaja, että sen toteuttaminen edellyttää toteuttajalta tiettyä riskinottoa.

Kaavan muutosta on ryhdytty suunnittelemaan yhdessä toteuttajan kanssa jo hankintakilpailun ensimmäisen vaiheen päättymisen jälkeen, kun on selvinnyt että mukana on vain yksi tarjoaja. Asemakaavan muutoksesta on täten päästy päättämään hyvin pian sen jälkeen, kun on päätetty hyväksyä SRV Rakennus Oy:n tarjous. Helsingin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kaavamuutoksen 15.6.2016 § 182. Kaavamuutos on Bunkkerin osalta merkittävä. Aiemmassa asemakaavassa Bunkkeri oli osoitettu liikunta- ja kulttuurikäyttöön. Muutos sallii asuntorakentamisen sekä rakennuksen osittaisen purkamisen ja useiden lisäkerrosten rakentamisen.

Valittaja on vielä vedonnut siihen, että kiinteistön esikaupan kohdan 11.1 mukainen ehto siitä, että Myyjä vastaa Bunkkerin rakennuksen mahdollisesta pilaantumisesta aiheutuvista lisäkustannuksista 200.000 euroa ylittäviltä osin, olisi yhden osapuolen suosimista, koska vastavaa varaumaa ei ole tehty kilpailuohjelmassa. Julkisen hankinnan lainmukaisuutta ei voida tutkia kunnallisvalituksen yhteydessä. Tältä osin voidaan kuitenkin todeta, että myyjä vastaa ilman eri sopimustakin kaupan kohteessa olevista piilevistä virheistä. Sitä seikkaa, että vastuunjaosta on sovittu täsmällisemmin ostajan ja myyjän välillä, ei ole pidettävä osapuolen suosimisena.

Päätöstä tehtäessä ei ole syyllistytty harkintavallan väärinkäyttöön eikä toimittu yhdenvertaisuus-periaatteen vastaisesti. Kuten edellä on todettu, hankintamenettelyssä ei ole valittajan väittämällä tavalla suosittu yhtä toimijaa eikä kiinteistön kaupan tai liikuntatilojen vuokrauksen yhteydessä ole annettu voittajalle taloudellista tukea.

Päätöksen kiirehtiminen

Helsingin kaupunki pyytää, että valitus käsiteltäisiin kiireellisenä. Asia on kyse liikuntatilojen rakentamisesta Jätkäsaaren kaupunginosan koulujen tarpeeseen. Jätkäsaaren koulut valmistuvat vuonna 2019. On arvioitu, että liikuntatilojen rakentamiseen tarvitaan 2 - 3 vuotta aikaa. Rakentaminen tulisi siten aloittaa viimeistään alkuvuodesta 2017, jotta koulujen liikuntatilat olisivat käytettävissä koulujen käyttöönottoon mennessä. Jos liikuntatiloja eivät valmistu syksyyn 2019 mennessä, tarvitaan monimutkaisia ja kalliita väistöratkaisuja tai koulujen käyttöönoton lykkäämistä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Sari-Anna Pennanen, johtava kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi

Minna Aarnio, Kiinteistöjen kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 79531
minna.aarnio(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hallinto-oikeuden lausuntopyyntö ja valituskirjelmä, Jätkäsaaren Bunkkeri
- 2 Valituksen liitteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Oikeuspalvelut, edelleen hallinto-oikeuteen toimitettavaksi

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupunginvaltuusto päätti 11.5.2016 § 121, että Jätkäsaaren Bunkkeri-nimisen rakennuksen kehittämistä, suunnittelua ja rakentamista koskevan julkisen hankintakilpailun voittaja oli SRV Rakennus Oy, oikeutti kiinteistölautakunnan tekemään tarpeelliset sopimukset hankintakilpailun voittajan kanssa sekä hyväksyi Bunkkeriin rakennettavien liikunta- ja uimahallitilojen hankesuunnitelman. Samalla osana julkisen hankinnan toteuttamista kiinteistölautakunta oikeutettiin tekemään voittajan tai sen määräämän kanssa kiinteistökaupan esisopimus sekä sen mukainen lopullinen kiinteistökauppa Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Jätkäsaari) korttelin nro 20811 ohjeellisesta tontista nro 2 ja sillä olevasta Bunkkeri-rakennuksesta.

Apollo-Rakenne Oy on tehnyt 17.6.2016 kunnallisvalituksen valtuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeudelle.

Helsingin hallinto-oikeus pyytää (27.6.2016) kaupunginhallitusta hankkimaan kaupunginvaltuuston lausunnon valituksen johdosta.

Kaupunginhallituksen johtosäännön 8 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus antaa selityksen kaupunginvaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo voivansa yhtyä kaupunginvaltuuston päätöksen lopputulokseen.

29.08.2016

Esittelijä toteaa, että lausuntoehdotus perustuu kaupunginkanslian oikeuspalveluiden yhteistyössä kiinteistöviraston kanssa laatimaan lausuntoon.

Esittelijä yhtyy lausuntoehdotuksessa esitettyyn.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Sari-Anna Pennanen, johtava kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi
Minna Aarnio, Kiinteistöjen kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 79531
minna.aarnio(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hallinto-oikeuden lausuntopyyntö ja valituskirjelmä, Jätkäsaaren Bunker
- 2 Valituksen liitteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Oikeuspalvelut, edelleen hallinto-oikeuteen toimitettavaksi

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistövirasto

§ 740

Lausunto ympäristöministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi rakennuksen esteettömyydestä

HEL 2016-006911 T 03 00 00

YM004:00/2016

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää lähettää ympäristöministeriölle rakennuksen esteettömyyttä koskevasta valtioneuvoston asetusaluonnoksesta seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus toteaa, että lausuttavana oleva valtioneuvoston asetusaluos toteuttaa maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen (958/2012) periaatetta, jonka mukaan valtakunnalliset rakentamismääräykset uudistetaan vuoden 2017 loppuun mennessä. Tavoitteena on samalla säätää aina selkeästi, mitkä määräykset koskevat erityyppisiä viranomaislupaa edellyttäviä hankkeita, jolloin epäselvyydet esimerkiksi korjausrakentamisessa sovellettavien määräysten soveltamisalasta vähenevät. Asetusaluos toteuttaa Juha Sipilän hallitusohjelman tavoitetta selkiinnyttää esteettömyyden toteuttamisen velvoittavien nykyisten säännösten ja ei-velvoittavien ohjeiden tulkintaa. Näin toteutuessaan asetusaluos myös yhdenmukaistaisi käytäntöjä eri kunnissa.

Ehdotetun lainsäädännön tuomat täsmennykset varmistavat nykyistä paremmin, että uusissa hallinto-, palvelu-, toimisto- ja liikerakennuksis-

sa esteettömyys on hyvällä tasolla ja kaikilla ihmisillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet palveluihin ja työntekoon. Näin ollen se osaltaan edistää yhdenvertaisuuden toteutumista kaikille.

Asetusluonnoksen soveltamisala

Asetuksen soveltamisala kohdentaa esteettömyysvaatimukset käyttötarkoituksen mukaisesti jaoteltuina. Käyttötarkoitus esitetään katsottavaksi tilakohtaisen käyttötarkoituksen eikä rakennuksen pääkäyttötarkoituksen mukaisesti. Asetus koskee hallinto-, palvelu-, toimisto-, liike- ja asuinrakennusta sekä muussa rakennuksessa olevaa vastaavaa tilaa. Työtiloja sisältävää muuta rakennusta asetus koskee työn luonne huomioon ottaen.

Asetukseen on sisäkirjoitettu käyttötarkoituksia koskeva kahtiajako koskien asuntojen kohdentamista erilaisille käyttäjille. Yleisesti käytettäviksi tarkoitetut tilat tulee mitoittaa ja toteuttaa noudattaen liikkumis- ja toimimisesteisille kohdennettujen tilojen vaatimuksia. Sen lisäksi asuintilat on jaettu liikkumis- ja toimimisesteisille suunnattuihin ja niin sanottuihin tavallisiin asuntoihin. Asetusluonnoksen perustelutekstissä täsmennetään, että liikkumis- ja toimimisesteisille henkilölle tarkoitettuna asuntoina pidettäisiin muun muassa vanhuksille tai vammaisille henkilöille erityisesti tarkoitettuja asuntoja. Perustelutekstin mukaan tällaiset asunnot tulee paitsi mitoitukseltaan myös varustetasoltaan vastata liikkumisesteisyyden tarpeita. Liikkumis- ja toimimisesteisille suunnattujen asuntojen määrään ei asetusluonnos ota lainkaan kantaa silloin, kun kyse on tavanomaisesta asuntorakentamisesta. Liikkumis- ja toimimisesteettömien asuntojen tarvittavan määrän ohjaus siirretään siten kuntien omaan harkintaan.

Käyttötarkoitukseen liittyvää huojennusta esitetään valtionohjauksella kevennettäväksi opiskelija- ja nuorisoasuntojen osalta kuitenkin siten, että liikkumis- ja toimimisesteisille suunnattuja ja tiukempien vaatimusten mukaan toteutettavia wc- ja pesutiloja tulee olla vain 5 %:ssa asuntoja, kuitenkin aina vähintään yhdessä asunnossa.

Käyttötarkoituksen mukaisen jaottelun lisäksi soveltamisalaan esitetään rakennustyyppikohtaisia poikkeuksia siten, että laajimpia esteettömyysvaatimuksia sovelletaan julkisiin rakennuksiin sekä asuinkerrostaloihin. Rivitaloja ja muita kytkettyjä pientaloja koskevat vain asetuksen rakennukseen johtavia kulkuväyliä ja niiden mitoitus, rakennuksen sisäänkäyntiä ja ovia koskevat vaatimukset pois lukien kuitenkin kulkuteihin sisältyvä liikkumisesteisille suunnatun autopaikan vaatimus. Omakoti- ja paritalot jäävät kokonaan vaatimusten ulkopuolelle.

Korjaus-, muutos- ja lisärakentamisen osalta esteettömyyttä vaaditaan parannettavan vain rakennusluvan varaisiin toimenpiteisiin ja vain siltä

osin kuin se on rakennuksen ominaisuudet sekä toimenpiteen laatu ja laajuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaista. Asuinkerrostalojen osalta asetuksen säännöksiin soveltaminen muuhun kuin uuden rakennuksen rakentamiseen on rajattu ainoastaan rakennusten yleisiin tiloihin ja silloinkin vain niihin tiloihin, joihin kohdistuu toimenpiteitä.

Kaupunginhallitus toteaa, että asuntorakentamisen osalta soveltamisalueiden rajausta voidaan pitää perusteltuna. Laajimmat vaatimukset kohdistuvat yleispätevään tuotantoon, jolla on suurin kohderyhmä. Sen sijaan pien- ja rivitalojen osalta asetusluonnos keventää vaatimuksia. Vaatimusten keventäminen kohdistuu vahvimmin asuntokantaan, joka on tyypillisimmin asukkaan itsensä tilaamaa.

Korjaus-, muutos- ja lisärakentamisen osalta tehty merkittävä rajaus vaikuttaa sekin perustellulta. Muun muassa asuinkerrostalojen korjaus- ja vastaavissa hankkeissa määräykset koskevat vain rakennuksen yleisiä tiloja. Tarkoituksenmukaisuusperiaate mahdollistaa järkevän korjaamisen eikä johda välttämättömien korjausten lykkäämiseen sen johdosta, että korjausten pelättäisiin laukaisevan rakennushankkeeseen ryhtyvän tarpeisiin nähden ylimitoitettuja vaatimuksia.

Asetusluonnoksen arviointia

Asetus täsmentää monia tähän asti ohjeellisena annettuja mittoja, kuten liikkumisesteisen henkilön käyttöön tarkoitettun autopaikan osalta, rakennuksen ulko-oven avautumispuolen etäisyyden mittaa seinän sisänurkkaan, muun kuin asuinrakennuksen sisäisen kulkuväylän osalta sekä hissiä edellyttävän asunnon eteisen ja keittiön kääntymistilan mitan osalta. Samoin nykyisin ohjetasolla mainittu pyörähdysympyrän koko hissiä edellyttävien asuntojen wc- ja pesutiloissa siirretään velvoittavaksi määräykseksi ja samalla sen kooksi esitetään 1300 millimetriä. Kuitenkin asunnoissa, jotka on erityisesti tarkoitettu liikkumis- ja toimimisesteiselle henkilölle, esitetään velvoittavaksi rakennuksen kerrosluvusta riippumatta yksi wc- ja pesutila, jossa kiinteiden kalusteiden välille jää halkaisijaltaan vähintään 1500 mm vapaata tilaa. Lisäksi wc-istuimen toisella puolella tulee olla vapaata tilaa vähintään 900 mm.

Pientalojen esteettömyydestä on vallinnut tulkintakirjavuutta mm. sen suhteen, mitä tiloja on tulkittu asumista palveleviksi välttämättömiksi tiloiksi. Esitys poistaa nykyisiin määräyksiin sisältyvää tulkinnanvaraisuutta myös tältä osin. Esityksen perustelujen mukaan asumista palvelevia välttämättömiä tiloja olisivat asunnon yksi wc- ja pesutila ja yksi asuntokohtainen ulkotila kuten parveke tai terassi. Mikäli asunnossa olisi useampi wc- ja pesutila tai terassi, ei ovien vähimmäisleveys koskisi kuin yhtä niistä. Asuntosuuna ei perustelujen mukaan olisi asumista palveleva välttämätön tila. Sen sijaan asuinkerrostaloissa rakennuksen

käyttöä palvelevina tiloina pidettäisiin irtaimiston, lastenvaunujen, apuvälineiden ja ulkoiluvälineiden säilytystilaa, jätehuonetta, talopesulaa ja talosaunaa sekä muuta kiinteistöllä asukkaan käyttöön tarkoitettua tilaa kuten autohallia.

Luvanvaraisissa korjaus- ja muutostöissä asetusluonnos antaa viranomaiselle harkintavaltaa ja käyttötarkoitusta muutettaessa harkitaan esteettömyysvaatimusta siitä lähtökohdasta, ovatko esteettömyyden parantaminen rakennuksen ominaisuudet sekä toimenpiteen laatu ja laajuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaista. Jos esimerkiksi kysymyksessä on rakennuksen käyttötarkoituksen muutos kokonaan tai suurimmalta osiltaan, voi esityksen perustelujen mukaan esteettömyyden parantaminen olla tarkoituksenmukaista vain osassa rakennusta. Harkintavalta on tervetullutta ja mahdollistaa olemassa olevan rakennuskannan uudelleenkäyttöä ja kehittämistä ilman, että esteettömyysvaatimuksesta kuitenkaan perusteettomasti tingitään.

Enintään kaksi asuntoa käsittävien pientalojen osalta esteettömyyden toteuttaminen jää hankkeeseen ryhtyvän omaan harkintaan. Esityksen perustelujen mukaan (s. 9) muulla kytketyllä pientalolla tarkoitetaan esimerkiksi viereiseen asuntoon kytkettyä kaupunkipientaloa (ns. townhouse), joka sijaitsee omalla tontilla. Rakennukseen johtavaa kulkuväylää koskeva 2 §:n 1 momentin säännös ulottuisi tällöin myös näihin townhouse-rivitaloihin. Kaupunginhallitus ei pidä tätä tarpeellisena. Tilanne jopa tiukentuisi verrattuna nykyiseen sääntelyyn. Koska townhouse puhtaimmillaan sijoittuu juuri omalle tontille ja rinnastuu siltä osin omakotitaloon, ei siltä pidä vaatia esteetöntä kulkuväylää tontin tai rakennuspaikan rajalta. Sama periaate koskee rivitaloja. Myöskään niiden osalta ei ole syytä tiukentaa esteettömyyttä nykysääntelyyn verrattuna.

Erialaista tulkintakäytäntöä voi aiheuttaa asuntorakentamista koskeva kahtiajako, jossa ”tavalliset asunnot” selviävät lievemällä esteettömyysmitoituksella verrattuna erityisesti liikkumis- ja toimimisesteisille tarkoitettuihin asuntoihin. Esitys ei ota kantaa siihen, kuinka suuri osa asunnoista kuuluisi tähän erityiskategoriaan. Väestön ikääntyminen ja yhteiskunnan tavoite vähentää vanhusten laitospaikoista asumista lisäävät vääjäämättä tarvetta erityisvaatimukset täyttävän asuntokannan osalta. Esityksen perusteluissa mainitaan, että erityiskategoriaan kuuluvia asuntoja ovat muun muassa vanhuksille tai vammaisille henkilöille erityisesti tarkoitettut asunnot. Käytännössä esitys johtaisi todennäköisesti siihen, että normaalit kerrostalot toteutettaisiin kauttaaltaan tavallisia asuntoja koskevilla esteettömyysmitoituksilla.

Kaupunginhallitus katsoo, että myös nämä niin sanotut tavalliset asunnot hissiä edellyttävissä rakennuksissa tulisivat kuitenkin jatkossa täyt-

tämään kohtuulliset esteettömyyden perusvaatimukset. Kerrostaloasuntojen kahtiajako tavallisiin ja erityisesti liikkumis- ja toimimisesteisille tarkoitettuihin tulee aikaa myöten vaikuttamaan kuntien kaavoituskäytäntöihin.

Esteettömyysvaatimusten poistaminen tai lieventäminen, mikä asetusluonnoksessa kohdistuu erityisesti asukkaan itsensä tilaamaan pientalokantaan, heikentää näiden rakennusten sopeutumiskykyä asukkaiden muuttuviin tarpeisiin elämän eri tilanteissa. Tällöin kustannukset mahdollisista muutostöistä myöhemmän käytön aikana tulevat rakennuksen omistajan maksettavaksi. Huomattavaa onkin, että näin ollen ehdotetulla lainsäädäntömuutoksella on pidemmällä aikavälillä erityisesti omakoti- ja paritalon ja myös rivitalon käyttäjä-omistajalle huomattavia lisäkustannuksia aiheuttava vaikutus.

Eräitä tarkistusehdotuksia esteettömyysmääräyksiin

Soveltamisalaa koskevaa 1 §:n 2 momentin säännöstä esitetään muutettavaksi niin, että momentin toisesta virkkeestä poistetaan maininta ”muu kytketty pientalo”. Lisäksi esitetään, että rivitalojen osalta soveltamisala koskee niitä rivitaloasuntoja, joihin maaston muodon ja korkeuserot huomioon ottaen on mahdollista toteuttaa liikkumis- ja toimimisesteiselle henkilölle soveltuva kulkuväylä.

Rakennukseen johtavaa kulkuväylää koskevaa 2 §:n 1 momentin säännöstä ehdotetaan selvennettäväksi siltä osin, ettei synny epäselvyyttä, voiko ulkotilassa olevan luiskan kaltevuus olla yli viisi prosenttia, jos luiska voidaan pitää sisätilassa olevaan luiskaan verrattavassa kunnossa (7 §). Ylipäättänsä luiskatun kulkuväylän kaltevuuden rajaaminen enintään viiteen prosenttiin vaikeuttaisi pihasuunnittelua erityisesti pienillä tonteilla ja vaikeissa maasto-olosuhteissa. Säännöstä tulee lieventää vähintäänkin ottamalla siihen mukaan suhteutus maaston muotoon. Vaihtelevat maastonmuodot voivat aiheuttaa ylitsepääsemättömiä vaikeuksia päästä enintään viiden prosentin kaltevuuteen. Lisäksi luiskaa koskeva 7 § on ehdottomuudessaan tiukka (ks. edellä myös 2 §).

Asetusluonnoksen 4 §:n vaatimus esteettömästä pääsystä asuntoterassille rajoittaa asuntosuunnittelun mahdollisuuksia esimerkiksi terassitalojen osalta. Viherkattojen yleistyminen tulee myös ottaa huomioon siten, jotta liian tiukalla esteettömyysvaatimuksella ei käytännössä estetäisi viherkattojen toteuttamista. Asuntoterassi ei ole määräysten edellyttämä, ja jos niiden toteuttaminen koetaan liian vaativana, voi lopputuloksena olla niiden jääminen kokonaan pois. On kuitenkin syytä huomata, että asuntoterassi saattaa sijaita asuntokohtaisen ulkotilan, kuten parvekkeen tai terassin lisäksi rakennuksen yhteistilojen yhteydessä,

jolloin näissä tilanteissa toimimis- ja liikuntaesteisten henkilöiden pääsy ulkotiloihin on mahdollista.

Rakennuksen muita tiloja koskeva 6 §:n säännös (koskee hallinto-, palvelu-, toimisto- ja liikerakennuksen tiloja sekä asuinrakennuksen yleisiä tiloja) on ehdoton vaatiessaan yleisesti ko. tilojen kiinteän kalustuksen ja varustuksen soveltumista liikkumis- ja toimimisesteiselle henkilölle. Esimerkiksi hallinto- ja toimistorakennuksissa voi olla varustelua, jonka ei kaikilta osin ole välttämätöntä soveltua liikkumisesteiselle. Säännöstä voisi suhteuttaa niin että se koskee rakennuksen käytön kannalta olennaista kiinteää kalustusta ja varustusta.

Vaatus hissiyhteyden ulottumisesta jokaiseen tasoon, josta on käynti asuntoon (10 §:n 2 mom.) saattaa vaikeuttaa kaksikerroksisten asuntojen suunnittelua tilanteessa, jossa samaan asuntoon kuuluvat tilat eivät korkeusmielessä sijoitu sopivasti päällekkäin. Säännöksen lieventämistä on syytä tältä osin harkita.

Hygieniatilojen mitoitus muussa kuin asuinrakennuksessa koskevasta 11 §:stä on jätetty pois nykyiseen määräykseen F1 3.2.2. sisältyvä vaatimus, jonka mukaan wc-istuimen ja seinän väliin tulee taakse jättää 300 mm tila silloin kun wc-tila on tarkoitettu käytettäväksi siirtymiseen pyörätuolista wc-istuimelle. Vaatimuksen poistaminen herättää kysymyksen siitä, onko ratkaisuun päädytty perustellusta syystä.

Yleisten töiden lautakunnan sekä vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston lausunnot

Lausunnonantajista yleisten töiden lautakunta sekä kaupungin vammaisneuvosto katsovat mm., että esteettömyysvaatimusten lievennykset heikentävät oleellisesti liikkumis- ja toimimisesteisten ihmisten mahdollisuuksia valita asuinpaikkansa ja asuntonsa sekä estää heitä toimimasta tai vierailemasta ystäviensä ja tuttaviansa luona heidän kodeissaan. Lisäksi vaatimusten poistaminen tai lieventäminen heikentää rakennusten sopeutumiskykyä asukkaiden muuttuviin tarpeisiin elämän eri tilanteissa. Todennäköistä on, että rakentamisvaiheessa saavutetut kustannussäästöt johtavat asuntojen muutostöihin ja asuinrakennusten korjaamiseen myönnettävien taloudellisten tukien kysynnän rajuun kasvuun.

Helsingin vanhusneuvosto pitää lausunnossaan tärkeänä, että yhteiskunta tukee ikääntyneiden mahdollisuutta asua kotonaan ja käyttää erilaisia palveluja, mikä edellyttää rakennusten esteettömyyttä. Mittakaavaltaan suurimpana asumisen esteongelmana Helsingissä vanhusneuvosto pitää kerrostalojen hissittömyyttä. Hissittömyysongelman ratkaisuun tähtäävät toimet ovat tärkeitä ja ne tulee toteuttaa mahdollisimman pian. Vanhusneuvosto katsoo niin ikään, että mm. hallitusohjel-

man esteettömyyssäätelyn purkutavoitteen myötä vaarana on, että asuntorakentamisessa etsitään lyhytnäköisesti säästöjä tulevaisuuden kustannuksella.

Kaupunginhallitus katsoo, että lausuttavana oleva ehdotus ei estä suunnittelemasta vähimmäismääräyksiä ylittäviä ja esteettömyyttä entisestään parantavia ratkaisuja. Esimerkkinä todettakoon, että vaikka pientalojen osalta ei esteettömyysvaatimuksia jatkossa olisikaan, voidaan haluttaessa jatkaa käytäntöä, jonka mukaan esteettömyyttä parantavia ratkaisuja voi lupaviranomainen pitää erityisenä syynä harkittaessa suostumista rakennusoikeuden ylitykseen.

Lopuksi

Kokonaisuutena kaupunginhallitus pitää asetusluonnosta oikeansuuntaisena ja hyvin perusteltuna. Asetusluonnos perusteluteksteineen luo varsin selkeän kokonaisuuden, josta on aiempaa helpommin löydettävissä velvoittavat määräykset ja ei-velvoittavat ohjeet. Se jättää tilaa ja tilauksen hyvälle suunnittelulle. Valtaosa esitetyistä muutoksista keventäisivät esteettömyysmääräyksiä. Erityisen merkittävänä voidaan pitää tavallisten asuntojen hygieniatilojen mitoitusta koskevia lievennyksiä. Myös hartiapankkirakentajien voidaan ennakoida tervehtivän ilolla tilaajan omien tarpeiden asettamista yleisten esteettömyyssäädösten edelle.

Kaupunginhallitus toteaa, että lausunnossa esitetyt tarkistusehdotukset asetusluonnoksen esteettömyysmääräyksiin olisivat omiaan mm. edistämään tiivistä kaupunkirakentamista ja monipuolista rakennuskantaa. Osaltaan ne myös helpottaisivat ainakin asuntosuunnittelussa vastaan tulevia mitoituksen ja väljyysvaatimusten haasteita.

Valtioneuvosto on vuonna 2013 tehnyt edelleen voimassa olevan periaatepäätöksen Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelmasta (Ikä-Aske) vuosille 2013–2017. Ohjelman mukaan maassamme tarvitaan miljoona esteetöntä ja turvallista asuntoa vuoteen 2030 mennessä, jos tavoite on, että kotona asuu vähintään 92 prosenttia yli 75-vuotiaista ja lähes kaikki sitä nuoremmat henkilöt. Tällä hetkellä esteettömien asuntojen tavoitteesta on olemassa noin kolmasosa. Viime vuosien keskimääräisellä rakentamisvauhdilla ja nykymääräysten mukaan rakentaen voitaisiin saada aikaan toinen kolmasosa. Viimeinen kolmasosa edellyttäisi olemassa olevien rakennusten laajamittaisia esteettömyyskorjauksia, mukaan lukien hissien jälkiasennukset.

Kaupunginhallitus toteaa, että vaikka asetusluonnos noudattaa selkeästi hallitusohjelman linjausta ja keventää valtion normiohjausta, on samassa yhteydessä kuitenkin huomautettava, että sääntelyn keventäminen tarkoittaa suurempia vaatimuksia kunnalliselle itseoh-

jaukselle erityisesti iäkkäille sopivien asuntojen riittävyyden suhteen. Iäkkäiden henkilöiden kotona selviytymisen mahdollistaminen edellyttää riittävää esteetöntä asuntokantaa. Ikääntyneiden asumisen kehittämissohjelman tarvetarkastelujen mukaan esteettömän asuntokannan riittävyyden varmistamiseen tarvittaisiin uudistuotannon lisäksi myös saman verran esteettömäksi korjattavia asuntoja.

Kaupunginhallitus päättää tarkistaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijän perustelut

Ympäristöministeriö pyytää 8.6.2016 Helsingin kaupungin lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi rakennuksen esteettömyydestä. Lausunnon on saatu lisääaikaa 29.8.2016 asti.

Asetuksella kumottaisiin maankäyttö- ja rakennusasetuksen 53 §. Erillisellä ympäristöministeriön asetuksella kumottaisiin asetus esteettömästä rakennuksesta (F1, 2004) sekä asuntosuunnittelusta annettuun ympäristöministeriön asetukseen sisältyvät asunnon esteettömyyttä koskevat määräykset (G1, 2004) ja rakennuksen käyttöturvallisuudesta annettuun ympäristöministeriön asetukseen (F2, 2001) sisältyvät esteettömyyttä koskevat määräykset.

Asetusluonnoksesta on saatu kaupunkisuunnittelulautakunnan, rakennuslautakunnan, yleisten töiden lautakunnan, asuntotuotantotoimikunnan sekä vanhus- ja vammaisneuvostojen lausunnot.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 8.6.2016 (internettiin)
- 2 Asetusluonnos rakennuksen esteettömyydestä
- 3 Asetusluonnoksen perustelumuiotio
- 4 Rakennuslautakunnan lausunto 9.8.2016
- 5 Vanhusneuvoston lausunto 16.8.2016
- 6 Vammaisneuvoston kannanotto 17.8.2016 (internettiin)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

29.08.2016

Kaj/4

Ote

Ympäristöministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Rakennuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Asuntotuotantotoimikunta
Helsingin kaupungin vanhusneuvosto
Helsingin kaupungin vammaisneuvosto

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 16.08.2016 § 252

HEL 2016-006911 T 03 00 00

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi kaupunginhallitukselle asetusluonnoksesta seuraavan lausunnon.

Ympäristöministeriö pyytää (8.6.2016) mm. Helsingin kaupungilta lausuntoa luonnoksesta asetukseksi rakennuksen esteettömyydestä. Kaupunginhallitus on pyytänyt luonnoksen johdosta lausuntoa kaupunkisuunnittelulautakunnalta. Lausunto on valmisteltu pääosin yhteistyössä rakennusvalvontaviraston kanssa.

Valtioneuvoston asetusluonnos toteuttaa maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen 958/2012 periaatetta, jonka mukaan valtakunnalliset rakentamismääräykset uudistetaan vuoden 2017 loppuun mennessä. Samalla säädetään selkeästi, mitkä määräykset koskevat erityyppisiä viranomaislupaa edellyttäviä hankkeita, jolloin epäselvyydet esimerkiksi korjausrakentamisessa sovellettavien määräysten soveltamisalasta vähenvät.

Asetusluonnos noudattaa Juha Sipilän hallitusohjelmaan kirjattuja tavoitteita.

Asetuksella kumottaisiin maankäyttö- ja rakennusasetuksen 53 §. Erillisellä ympäristöministeriön asetuksella kumottaisiin asetus esteettömäs-

tä rakennuksesta (F1, 2004) sekä asuntosuunnittelusta annettuun ympäristöministeriön asetukseen sisältyvät asunnon esteettömyyttä koskevat määräykset (G1, 2004) ja rakennuksen käyttöturvallisuudesta annettuun ympäristöministeriön asetukseen (F2, 2001) sisältyvät esteettömyyttä koskevat määräykset.

Korjaus-, muutos- ja laajennushankkeissa asetuksen soveltamisalaa on merkittävästi rajattu ja asuinkerrostalojen korjaus- ja vastaavissa hankkeissa määräykset koskevat vain rakennuksen yleisiä tiloja. Asetusluonnos ei koske pientaloja, joissa on enintään kaksi asuntoa. Rivitalojen ja muiden kytkettyjen pientalojen osalta ehdotuksen soveltamisala on rajattu rakennukseen tontilla johtaviin kulkuväyliin, rakennuksen sisäänkäyntiin ja oviin.

Asetusluonnos ei koske esimerkiksi yleisten alueiden esteettömyyttä. Helsingissä sovelletaan kaupungin katu- ja muilla yleisille alueille laadittuja ohjeita (SuRaKu-esteettömyyskriteerit).

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää asetuseruonnosta ja esitettyjä muutoksia pääosin hyvinä ja perusteltuina. Esitys poistaa määräyksiin sisältyviä monia tulkinnanvaraisuuksia ja yhdenmukaistaa käytäntöjä eri kunnissa.

Luvanvaraisissa korjaus- ja muutostöissä asetuseruonnos antaa viranomaiselle harkintavaltaa ja käyttötarkoitusta muutettaessa harkitaan esteettömyysvaatimusta siitä lähtökohdasta, ovatko esteettömyyden parantaminen rakennuksen ominaisuudet sekä toimenpiteen laatu ja laajuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaista. Jos esimerkiksi kysymyksessä on rakennuksen käyttötarkoituksen muutos kokonaan tai suurimmalta osiltaan, voi ehdotuksen perustelujen mukaan esteettömyyden parantaminen olla tarkoituksenmukaista vain osassa rakennusta. Harkintavalta on tervetullutta ja mahdollistaa olemassa olevan rakennuskannan uudelleenkäyttöä ja kehittämistä ilman että esteettömyysvaatimuksesta kuitenkaan perusteettomasti tingitään.

Enintään kaksi asuntoa käsittävien pientalojen osalta esteettömyyden toteuttaminen jää hankkeeseen ryhtyvän omaan harkintaan. Määräysten poistuminen pientalojen kulkuyhteyksien osalta mahdollistaa nykyistä helpommin omalle tontille sijoittuvien townhouse -tyyppisten rakennusten rakentamisen, mikäli ne rinnastetaan asetuksessa omakotitaloon. Rivitalojen ja muiden kytkettyjen pientalojen osalta ehdotuksen soveltamisala on rajattu rakennukseen johtaviin kulkuväyliin, rakennuksen sisäänkäyntiin ja oviin.

Helsingin asuntotuotannon yleisenä tavoitteena on edistää kaupungissa monipuolista rakennuskantaa. Asetuseruonnoksessa on eräitä tiivistä kaupunkirakentamista hankaloittavia kohtia.

Asetusluonnoksessa rakennukseen tontilla tai rakennuspaikan rajalta johtavaa kulkuväylää koskevat pykälät 2-4 vaikeuttaisivat Helsingin kaupunkimaista pientalorakentamista. Ehdotuksen perustelujen mukaan (s. 9) kytketyllä pientalolla tarkoitetaan esimerkiksi viereiseen asuntoon kytkettyä kaupunkipientaloa (ns. townhouse), joka sijaitsee omalla tontilla. Lautakunta toteaa, että Townhouse-rakentaminen, joka lähtökohtaisesti on 2-3 -kerroksista, eikä siten sovellu muutenkaan helposti liikuntaesteiselle, hankaloituu kohtuuttomasti, mikäli pykälät 2-4 koskevat sitäkin. Townhouserakennus tulisi asetustasolla rinnastaa omakotitaloon Helsingissä vakiintuneen tulkinnan mukaisesti etenkin silloin, kun toteutus on omatonttinen.

Vaatus hissiyhteyden ulottumisesta jokaiseen tasoon, josta on käynti asuntoon (10 §:n 2 mom.) vaikeuttaisi kaksikerroksisten asuntojen suunnittelua. Säännöksen lieventämistä on syytä tältäkin osin harkita.

Asetusluonnoksessa ei edellytetä autopaikkoja liikkumisesteisille rakennuksilta, joilla ei ole autopaikkoja, eikä rivi- tai muulta kytketyltä pientalolta, joilla on autopaikkoja.

Rakennukseen tontin rajalta johtavaa kulkuväylää koskevaa 2 §:n 1 momentin säännöstä ehdotetaan selvennettäväksi siltä osin, ettei synny epäselvyyttä, voiko ulkotilassa olevan luiskan kaltevuus olla yli viisi prosenttia, jos luiska voidaan pitää sisätilassa olevaan luiskaan verrattavassa kunnossa (7 §). Luiskatun kulkuväylän kaltevuuden rajaaminen enintään viiteen prosenttiin on tarpeettoman kategorinen vaatimus. Säännöstä pitää lieventää ottamalla siihen mukaan suhteutus maaston muotoon. Vaihtelevat maastonmuodot voivat aiheuttaa ylitsepääsemättömiä vaikeuksia päästä enintään viiden prosentin kaltevuuteen. Luiskaa koskeva 7 § on ehdottomuudessaan tiukka. Se johtaa erityisesti pienten tonttien suunnittelussa piha-alan käyttämiseen luiskiin.

Asetusluonnoksen 4 § vaatimus esteettömästä pääsystä asuntoterassille rajoittaa asuntosuunnittelun mahdollisuuksia esimerkiksi terassitalojen osalta. Viherkattojen yleistyminen pitää myös ottaa huomioon niin, ettei liian tiukalla esteettömyysvaatimuksella käytännössä estetä viherkattojen toteuttamista. Asuntoterassi ei ole määräysten edellyttämä, ja jos niiden toteuttaminen koetaan liian vaativana, lopputuloksena voi olla niiden jääminen kokonaan pois.

Erilaista tulkintakäytäntöä voi aiheuttaa asuntorakentamista koskeva kahtiajako, jossa "tavalliset asunnot" selviävät lievemmällä esteettömyysmitoituksella verrattuna erityisesti liikkumis- ja toimimisesteisille tarkoitettuihin asuntoihin. Esitys ei ota kantaa, kuinka suuri osa asunnoista kuuluisi tähän erityiskategoriaan. Väestön ikääntyminen ja yhteiskunnan tavoite vähentää vanhusten laitosmaista asumista lisäävät

29.08.2016

vääjäämättä tarvetta erityisvaatimukset täyttävän asuntokannan osalta. Kerrostaloasuntojen kahtiajako tavallisiin ja erityisesti liikkumis- ja toimimisesteisille tarkoitettuihin tulee aikaa myöten vaikuttamaan kaavoituskäytäntöihin.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Martin Bunders, arkkitehti, puhelin: 310 37203
martin.bunders(a)hel.fi
Crista Toivola, arkkitehti, puhelin: 310 37334
crista.toivola(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 16.08.2016 § 306

HEL 2016-006911 T 03 00 00

YM004:00/2016

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Asetusluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä. Asetuksen säännökset koskisivat hallinto-, palvelu-, toimisto-, liike- ja asuinrakennusta sekä muussa rakennuksessa olevaa vastaavaa tilaa. Työtiloja sisältävää muuta rakennusta asetus koskisi työn luonne huomioon ottaen. Säännökset eivät koskisi omakoti- ja paritaloja. Rivitaloa ja muuta kytkettyä pientaloa koskisi vain osa säännöksistä.

Rakennusviraston johdolla on Helsingissä edistetty esteettömyyttä jo pitkään. Yleisestä esteettömyydestä ei ole kenellekään haittaa, mutta siitä on hyötyä monille. Sen ansiosta ihmiset voivat asua nykyisessä asunnossaan myös silloin, jos toimintakyky heikkenee väliaikaisesti tai pysyvästi. Asuntokanta uudistuu hyvin hitaasti. Perusesteettömyyden toteuttaminen aina rakentamisvaiheessa tulee huomattavasti halvemmaksi kuin vanhojen asuntojen korjaaminen sellaiseksi.

Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelma

Valtioneuvosto on vuonna 2013 tehnyt edelleen voimassa olevan periaatepäätöksen Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelmasta (Ikä-Aske) vuosille 2013–2017. Ohjelman mukaan maassamme tarvitaan miljoona esteetöntä ja turvallista asuntoa vuoteen 2030 mennessä, jos ta-

voite on, että kotona asuu vähintään 92 prosenttia yli 75-vuotiaista ja lähes kaikki sitä nuoremmat henkilöt.

Tällä hetkellä esteettömien asuntojen tavoitteesta on olemassa noin kolmasosa. Viime vuosien keskimääräisellä rakentamisvauhdilla ja nyky määräysten mukaan rakentaen voitaisiin saada aikaan toinen kolmasosa. Viimeinen kolmasosa edellyttäisi olemassa olevien rakennusten laajamittaisia esteettömyyskorjauksia, mukaan lukien hissien jälkiasennukset.

Asetusluonnoksen sisältö

Ehdotetussa lainsäädännössä osin lievennetään esteettömyysvaatimuksia ja osin täsmennetään nykyistä sääntelyä. Ehdotetun lainsäädännön tuomien täsmennysten tulisi varmistaa, että uusissa hallinto-, palvelu-, toimisto- ja liikerakennuksissa esteettömyys on hyvällä tasolla ja kaikilla ihmisillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet palveluihin ja työntekoon. Näin ollen se osaltaan edistää yhdenvertaisuuden toteutumista kaikille. Esteettömyysvaatimusten lievennykset sen sijaan heikentävät liikkumis- tai toimimisesteisten ihmisten mahdollisuuksia valita asuinpaikkansa ja asuntonsa sekä estää heitä vierailemasta ystäviensä ja tuttaviansa luona heidän kodeissaan.

Vaatimusten poistaminen ja lieventäminen heikentävät samalla rakennusten sopeutumiskykyä asukkaiden muuttuviin tarpeisiin elämän eri tilanteissa, mikä voi lisätä huomattavasti kustannuksia rakennuksen omistajille käytön aikana. Näin ollen ehdotetulla lainsäädäntömuutoksella voi pidemmällä aikavälillä olla erityisesti omakoti- ja paritalon käyttäjä-omistajalle iso lisäkustannuksia aiheuttava vaikutus.

lääkäiden tai vammaisten henkilöiden kotona asumisen edistämiseksi välttämättömiä muutostöitä tuetaan myös julkisista varoista. Näin ollen on todennäköistä, että rakentamisvaiheessa saavutetut kustannussäästöt johtavat asuntojen muutostöihin ja asuinrakennusten korjaamiseen myönnettävien taloudellisten tukien kysynnän oleelliseen kasvuun ja toisaalta heikentävät mahdollisuuksia toteuttaa asuinrakennuksen esteettömyys kokonaisuuteen sulautuvasti ja kustannustehokkaasti.

Asetus koskee sekä hallinto-, palvelu-, toimisto-, liike- ja asuinrakennusta. Käyttäjän kannalta on selkeämpää, että asuinrakennuksia koskevat määräykset ovat omana kokonaisuutenaan.

Asetuksessa ei mainita lainkaan yleisten alueiden esteettömyyttä. Niistä ei ole olemassa mitään sitovia vaatimuksia. Myös näkövammaan edellyttämät ympäristön välttämättömät esteettömyysvaatimukset puuttuvat kokonaan. Samoin opastukseen ja opasteisiin liittyvä normisto.

YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva sopimus tuli Suomessa voimaan 10.6.2016. Yleissopimuksen 19:sta artikla koskee elämistä itsenäisesti ja osallisuutta yhteisössä. Sen mukaan yleissopimuksen sopimuspuolet tunnustavat kaikkien vammaisten henkilöiden yhdenvertaisen oikeuden elää yhteisössä, jossa heillä on muiden kanssa yhdenvertaiset valinnanmahdollisuudet.

1 luku, 1 §

Asetus ei koski pientaloa, jossa on enintään kaksi asuntoa. Rivitaloa ja muuta kytkettyä pientaloa koski vain asetuksen 2–4 § eli määräykset rakennukseen johtavasta kulkuväylästä, rakennuksen sisäänkäynnistä ja ovista. Perustelumistiosta ei käy ilmi, miksi asetus ei koske omakotitaloja tai kytkettyjä pientaloja.

Asetuksen soveltaminen muissa kuin uuden rakennuksen rakentamisen tilanteissa rajoittuu rakennusluvan kohteena olevan toimenpiteen piirissä oleviin rakennuksen osiin. Esimerkiksi jos rakennusluvan varainen korjaustoimenpide kohdistuu hallintorakennuksen eteis- ja aulatiloihin ja sen yhteydessä esteettömyyden parantamisen arvioidaan olevan tarkoituksenmukaista, asetusta sovelletaan eteis- ja aulatilojen korjauksiin. Asetuksen soveltaminen ei kuitenkaan tällöin ulotu eteis- ja aulatilojen ulkopuolelle tiloihin, joissa ei tehdä kyseisen luvan piirissä olevia toimenpiteitä. Asuinkerrostalojen osalta on huomattava, että asetuksen soveltaminen muuhun kuin uuden rakennuksen rakentamiseen, on rajattu rakennuksen yleisiin tiloihin eikä näin ollen koske esimerkiksi yksittäisen asunnon hygienia-tilojen muutostöitä. Muutostöitä ei pitäisi rajata vain asuinrakennusten yhteistiloihin vaan esteettömyys tulisi ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon myös esimerkiksi putkiremonteissa.

2 luku, 2 §

Rakennukseen johtavan kulkuväylän leveydeksi ehdotetaan 1 200 mm. Tämä mitta ei riitä pyörätuolin kääntämiseen tai vastaantulijan kohtamiseen. Jotta ohitus onnistuu, kulkuväylän tulee olla vähintään 1 800 mm leveä, SuRaKu-projektissa talvikunnossapidetyn reitin suositeltavaksi leveydeksi määriteltiin 2 300 mm. Ulkotilassa sijaitsevan kulkuväylän kaltevuus saa olla enintään viisi prosenttia (1:20). Asetusluonnoksessa ei ole esitetty, miten toimitaan, jos maastonmuodot eivät mahdollista tähän kaltevuuteen pääsemistä.

Pykälän 2 momentissa ei velvoiteta järjestämään rakennukselle autopaikkaa edes liikkumisesteiselle, mikäli rakennuksella ei muutoin ole autopaikkoja. Tämä vaikeuttaa ja jopa estää sekä liikkumisesteisen asukkaan, että vammaisen vierailijan liikkumista. Liikkumisesteisen au-

topaikkojen määrä ja niiden etäisyys sisäänkäynnistä tulee säätää tässä asetuksessa.

Pykälän 3 momentti: mikäli rivitalolla tai muulla kytketyllä pientalolla on autopaikkoja, ei niistä yhdenkään tarvitse olla tarkoitettu liikkumisteisten käyttöön eikä siten täyttää pykälän 2 momentissa säädettyjä mitoitusvaatimuksia. Tämä vaikeuttaa tai estää liikkumisteisen asukkaan tai vierailijan itsenäistä suoriutumista. Säädöksenä tämä on syrjivä.

Saattoliikenteen pysähtymispaikasta, sijainnista ja merkitsemisestä tulee laatia yksiselitteinen normi.

2 luku, 3 §

400 mm:n vähimmäisetäisyyden säätäminen oven avautumispuolen ja seinän sisänurkan tai muun kiinteän esteen välille on erittäin hyvä lisäys nykyisiin vaatimuksiin. Samoin vaatimus ulko-oven edessä olevan tasanteen vähimmäisleveydestä 1 500 mm lisää sisäänkäynnin turvallisuutta.

2 luku, 4 §

Asumista palvelevat välttämättömät tilat tulee lisätä asetukseen, nyt ne on lueteltu vain perustelumuiotiossa. Myös asuntosauna tulee jatkossakin katsoa asumiselle välttämättömäksi tilaksi. Saunan rakentamisvelvoitetta asuntoon ei ole, mutta jos sellainen tehdään, sen ovileveyden tulisi olla velvoittava.

Vaatimus yhdestä esteettömästä asuntokohtaisesta ulkotilasta on erittäin hyvä lisäys, koska se voi olla pyörätuolin tai rollaattorin käyttäjälle ainoa mahdollisuus päästä ulos.

Esitetään, että vaatimus riittävän leveästä ulko-ovesta koskisi myös omakotitaloja tai kytkettyjä pientaloja. Itsenäinen kulkeminen ovista on ikääntyneelle tai vammaiselle henkilölle välttämätön edellytys itsenäiseen suoriutumiseen arkielämässä.

2 luku, 5 §

Helppo havaittavuus tummuuskontrastien avulla mainitaan vain perustelumuiotiossa, se tulee lisätä asetukseen.

2 luku, 6 §

1 300 mm:n kääntöympyrä on ahdas apuvälineiden käyttäjälle, esitetään 1 500 mm:n kääntöympyrää. Tämän vähimmäismitan tulee kos-

kea myös omakoti- ja paritaloa, sekä rivitaloa. Nyt vaatimus koskee ai-noastaan sellaisia rakennuksia, johon on asennettava hissi.

3 luku, 7 §

Luiskan vaatimuksista puuttuvat käsijohteet sekä näkövammaisille tärkeä varoittava alue ennen ja jälkeen luiskan.

Luiskan lisäksi tarvitaan tietyt vaatimukset täyttävät portaat. Nämä vaatimukset on myös kerrottava tässä pykälässä.

4 luku, 11 §

Asetusluonnoksessa ei ole määritelty wc-tilojen tarpeellista määrää. Esitetään, että tarpeellinen määrä wc-tiloja täsmennetään seuraavasti: joka kerroksessa ja jokaisen toiminnallisen kokonaisuuden yhteydessä on ainakin yksi esteetön wc-tila.

Asetusluonnoksessa ei ole määritelty wc-tilojen varusteita. Esitetään että tekstiä täsmennetään seuraavasti: käsituet kiinnitetään seinään, oven sulkemiseen tarvitaan vaakasuora vedin saranapuolelle, käsisuihkua on kyettävä käyttämään wc-istuimelta ja seiniin tarvitaan tukikai-teet. Myös hälytysjärjestelmästä tarvitaan ohjeet.

4 luku, 12 §

Asetusluonnoksesta puuttuu sukupuolineutraalit pukeutumis- ja pesutilat. Esteettömien ryhmätilojen lisäksi tarvitaan sukupuolineutraali pukeutumis- ja pesutila, sillä usein liikkumis- ja toimimisesteinen henkilö ja avustaja ovat eri sukupuolta.

Suosittelavaa on, että liikkumisesteisen tunnus asennetaan seinään oven avautumispuolelle, ei oveen.

luku 4, 13 §

1 300 mm:n kääntöympyrä on ahdas apuvälineiden käyttäjälle, esite-tään 1 500 mm:n kääntöympyrää. Tämän vähimmäismitan tulee kos-kea myös omakoti- ja paritaloa, sekä rivitaloa. Nyt vaatimus koskee ai-noastaan sellaisia rakennuksia, johon on asennettava hissi.

5 luku, 14 §

Kokoontumistilojen tilamäärittelyt ovat asetuseronnoksessa kohtuulliset, mutta esimerkiksi metro- / bussi- ja rautatieasemien odotustilat voisi li-sätä. Asetukseen olisi myös hyvä lisätä vanhuspalveluyksiköiden ko-koontumistilat, kerhotilat yms. joissa ei valitettavasti ole useinkaan kiin-teää äänentoistoa ja joissa ikääntyneet sekä liikkumis- ja toimimisestei-set kokoontuvat.

Palvelutila on epätäsmällinen käsite. Palvelupisteissä on hyvin harvoin äänentoistojärjestelmää. Tätä tulee täsmentää samaan tapaan kuin UK säädöksessä BS8300.

Käsite äänentoistojärjestelmä on tulkinnanvarainen. Ainakin perustelu-muistiossa olisi hyvä täsmentää, että tämä kattaa kaikki ääntä toistavat järjestelmät mukaan lukien televisio, radio, etäkokousvarustus ja muut ääntä toistavat AV-järjestelmät.

Induktiosilmukka tai muu vastaava äänensiirtojärjestelmä: tässä tulee täsmentää sitä, että järjestelmän toteutuksen tulee täyttää teknisten ominaisuuksien, toimintavarmuuden ja merkintöjen osalta kyseiselle järjestelmälle määritellyt laatukriteerit.

Standardin mukaisen lopputarkastuksen tulee olla vaatimus, esimerkkinä induktiosilmukka; SFS-EN 60118-4.

Pyörätuolipaikkojen osalta on tärkeää, että ne sijaitsevat äänensiirtojärjestelmän kattamalla alueella. Lisäksi pyörätuolin käyttäjä voi olla myös näkövammaisen.

Esitetään, että akustiikan merkitys lisätään tekstiin.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Pirjo Tujula, projektinjohtaja, puhelin: 310 38410
pirjo.tujula(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimikunta 29.06.2016 § 118

HEL 2016-006911 T 03 00 00

Lausunto

Toimikunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle ympäristöministeriön luonnoksesta asetukseksi rakennuksen esteettömyydestä.

Asuntotuotantotoimikunta toteaa, että esteettömyyttä koskevien säännösten tarkistusluonnos on selkeä kokonaisuus ja sen perustelut hyvin esitetyt ja havainnolliset. Luonnos on varsin onnistunut kokonaisuus. Uudistus toteuttaa Juha Sipilän hallitusohjelman tavoitteita normitalkoista ja selkiinnyttää esteettömyyden toteuttamisen velvoittavien säännösten ja ei-velvoittavien ohjeiden tulkintaa.

Soveltamisala

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Asetuksen soveltamisala kohdentaa esteettömyysvaatimukset käyttötarkoituksen mukaisesti jaoteltuina. Käyttötarkoitus esitetään katsottavaksi tilakohtaisen käyttötarkoituksen eikä rakennuksen pääkäyttötarkoituksen mukaisesti. Asetus koskee hallinto-, palvelu-, toimisto-, liike- ja asuinrakennusta sekä muussa rakennuksessa olevaa vastaavaa tilaa. Työtiloja sisältävää muuta rakennusta asetus koskee työn luonne huomioon ottaen.

Asetukseen on sisäänkirjoitettu käyttötarkoituksia koskeva kahtiajako koskien asuntojen kohdentamista erilaisille käyttäjille. Yleisesti käytettäviksi tarkoitetut tilat tulee mitoittaa ja toteuttaa noudattaen liikkumis- ja toimimisesteisille kohdennettujen tilojen vaatimuksia. Sen lisäksi asuintilat on jaettu liikkumis- ja toimimisesteisille suunnattuihin ja niin sanottuihin tavallisiin asuntoihin. Asetusluonnoksen perustelutekstissä täsmennetään, että liikkumis- ja toimimisesteisille henkilölle tarkoitettuina asuntoina pidettäisiin muun muassa vanhuksille tai vammaisille henkilöille erityisesti tarkoitettuja asuntoja. Perustelutekstin mukaan tällaiset asunnot tulee paitsi mitoitukseltaan myös varustetasoltaan vastata liikkumisesteisyyden tarpeita. Liikkumis- ja toimimisesteisille suunnattujen asuntojen määrään ei asetusluonnos ota lainkaan kantaa silloin, kun kyse on tavanomaisesta asuntorakentamisesta. Liikkumis- ja toimimisesteettömien asuntojen tarvittavan määrän ohjaus siirretään siten kuntien omaan harkintaan.

Käyttötarkoitukseen liittyvää huojennusta esitetään valtionohjauksella kevennettäväksi opiskelija- ja nuorisoasuntojen osalta kuitenkin siten, että liikkumis- ja toimimisesteisille suunnattuja ja tiukempien vaatimusten mukaan toteutettavia wc- ja pesutiloja tulee olla vain 5 %:ssa asuntoja, kuitenkin aina vähintään yhdessä asunnossa.

Käyttötarkoituksen mukaisen jaottelun lisäksi soveltamisalaan esitetään rakennustyyppikohtaisia poikkeuksia siten, että laajimpia esteettömyysvaatimuksia sovelletaan julkisiin rakennuksiin sekä asuinkerrostaloihin. Rivitaloja koskevat vain asetuksen rakennukseen johtavia kulkuväyliä ja niiden mitoittamista, rakennuksen sisäänkäyntiä ja ovia koskevat vaatimukset pois lukien kuitenkin kulkuteihin sisältyvä liikkumisesteisille suunnatun autopaikan vaatimus. Omakoti- ja paritalot jäävät kokonaan vaatimusten ulkopuolelle.

Korjaus-, muutos- ja lisärakentamisen osalta esteettömyyttä vaaditaan parannettavan vain rakennusluvan varaisiin toimenpiteisiin ja vain siltä osin kuin se on rakennuksen ominaisuudet sekä toimenpiteen laatu ja laajuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaista. Asuinkerrostalojen osalta asetuksen säännöksiin soveltaminen muuhun kuin uuden rakennuksen rakentamiseen on rajattu ainoastaan rakennusten yleisiin tiloihin ja silloinkin vain niihin tiloihin, joihin kohdistuu toimenpiteitä.

Asuntorakentamisen osalta soveltamisalueiden rajausta voidaan pitää perusteltuna. Laajimmat vaatimukset kohdistuvat yleispätevään tuotantoon, jolla on suurin kohderyhmä. Sen sijaan pien- ja rivitalojen osalta asetusluonnos keventää vaatimuksia. Vaatimusten keventäminen kohdistuu vahvimmin asuntokantaan, joka on tyypillisimmin asukkaan itsensä tilaamaa.

Korjaus-, muutos- ja lisärakentamisen osalta tehty rajausta vaikuttaa myös perustellulta. Tarkoituksenmukaisuusperiaate mahdollistaa järkevän korjaamisen eikä johda välttämättömien korjausten lykkäämiseen sen johdosta, että korjausten pelättäisiin laukaisevan rakennushankkeeseen ryhtyvän tarpeisiin nähden ylimitoitettuja vaatimuksia.

Vaatimusten kevennykset

Valtaosa muutoksista keventää esteettömyysmääräyksiä.

Soveltamisalan kaventamisen lisäksi selkeä kevennys on tavallisen asuinkerrostalon hygieniatiloihin kohdistuva väljyysvaatimus. Jatkossa wc-istuimen viereen ei edellytetä tavallisessa asuntotuotannossa varattavan 800 mm leveää kalustamatonta tilaa. Tämä on selkeä huojennus ja helpottaa paitsi kylpyhuoneiden mitoitusta myös lattiakaatojen toteutusta. Näin siksi, että useimmiten tyhjä tila on osoitettu suihkun vaatimasta tilasta, johon kohdistuu suurin tarve lattian kallistuksesta samalla kun wc-istuin tulee kuitenkin pystyä asentamaan suoraan. Vaatimuksen lieventäminen tuntuu perustellulta etenkin, kun jo vuonna 2002 julkaistun Pirjo Sipiläisen ja Maarit Suokonauktion Terveyskeskussairaaloiden hygieniatilojen suunnitteluohjeita – käyttäjien tarpeet hygieniatiloissa tehdyn selvityksen yhteydessä todettiin, että vain murto-osa pyörätuolia käyttävistä liikkumis- ja toimimisesteellisistä tarvitsee lisätilaa wc-istuimen viereen ja valtaosalle riittää viistosti istuimen edessä sijaitseva vapaa tila.

Edellisen lisäksi tavallisia asuntoja koskien asetusluonnoksessa on kevennys eteisten ja keittiöiden väljyysvaatimukseen liittyen. Asetusluonnoksen mukaan tavallisissa asunnoissa noudatettava väljyysvaatimus täyttyy halkaisijaltaan 1300 mm kääntymistilalla, kun taas liikkumis- ja toimimisesteisille suunnatuissa asunnoissa vastaavan kääntymistilan tulee olla halkaisijaltaan 1500 mm. Vuoden 2005 Rakennusmääräyskoelman F1 Esteetön rakennus ohjeisti myös asuntojen wc- ja pesutiloihin halkaisijaltaan 1500 mm kääntymistilan. Sen sijaan Helsingin rakennusvalvontaviraston Esteetön rakennus (F1) Asuntosuunnittelu (G1) -tulkintaohjeeseen vastaava lievempi 1300 mm mitoitus on sisällynyt jo ainakin vuodesta 2015. Tämäkin lievennys tuntuu perustellulta, sillä sisäkäyttöön tarkoitettujen pyörätuolit ovat pienempiä ja kuin ulkokäyttöön ja siis julkisissa tiloissa käytössä olevat pyörätuolit.

Ovia koskevat leveys- ja kynnysvaatimukset ovat teknisesti ennallaan, mutta niitä ei enää uloteta koskemaan asuntosaunaa. Asetusluonnoksen mukaan ovien leveysvaatimusta (800 mm) tulee soveltaa rakennuksen huonetiloihin sekä asuinrakennuksessa asuinhuoneisiin, asunmista palveleviin välttämättömiin tiloihin ja rakennuksen käyttöä palveleviin tiloihin johtavan oven ja kulkuaukon osalta. Asetuksen perustelutekstistä löytyy tätä vaatimusta koskeva määritelmä, jonka mukaan määräyksen piiriin asuinrakennuksen asuinhuoneiksi kuuluviksi luettaisiin muun muassa keittiö, makuuhuone ja olohuone. Asunmista palveleviksi asunnon välttämättömiksi tiloiksi samaisessa perustelutekstissä määritellään yksi wc- ja pesutila, yksi asuntokohtainen ulkotila kuten parveke tai terassi. Asuinrakennuksen käyttöä palvelevina tiloina pidettäisiin irtaimiston, lastenvaunujen, apuvälineiden ja ulkoiluvälineiden säilytystilaa, jätehuonetta, talopesulaa ja talosaunaa sekä muuta kiinteistöllä asukkaan käyttöön tarkoitettua tilaa kuten autohallia. Asuntosaunan jättäminen asunmista palvelevien välttämättömien tilojen ulkopuolelle on erittäin tervetullut lievennys. Ovien leveät kääntymissäteet pienissä tiloissa vaikeuttavat tilojen käyttöä ja lisäävät väljyysvaatimuksia viemällä myös kalustettavaa lattia-alaa kääntösäteensä verran. Näin leveät ovilehdet ovat omiaan suurentamaan tiloja huomattavastikin. Erityisen hyvä on, että asuntosaunan oven leveysvaatimuksen poisjättäminen mahdollistaa asunnon kalleimpien neliöiden vähenemisen.

Vaatimusten tiukennukset

Asetusluonnokseen sisältyy myös täsmennyksiä joiden voidaan katsoa kiristävän esteettömyysvaatimuksia entisestä. Tällainen on mm. rakennusten ovia koskevan määräyksen ulottaminen koskemaan jatkossa myös asunnon ulkotilaa, parveketta tai terassia. Helsingin rakennusvalvontaviraston tulkintaohjeeseen vastaava vaatimus on kuitenkin sisällynyt jo ainakin vuodesta 2015, joten nyt esitetty muutos vain legitimoii Helsingissä jo noudatetun käytännön.

Toinen selkeä vaatimusten kiristys koskee liikkumis- ja toimimisesteisille kohdennettujen hygieniatilojen ja ovien mitoitus. Hygieniatiloissa edellytetään 1500 mm kääntymistilan lisäksi wc-istuimen toiselle puolelle 900 mm vapaata tilaa aikaisemman 800 mm sijaan. Lisäksi oven vapaan leveyden tulisi olla vähintään 850 mm, kun tavallisilla asunnoilla vapaaksi leveydeksi riittää 800 mm ja aikaisemmin 850 mm leveysvaatimus on koskenut vain muita kuin asuinrakennuksia.

Kolmas selkeä asetusluonnokseen sisältyvä tiukennus koskee luiskien kaltevuusvaatimuksia. Vuoden 2005 Rakennusmääräyskokoelman F1 Esteetön rakennus – Määräykset ja ohjeet mukaan luiskien kaltevuus sai olla 8 %, joskin kuuden metrin jälkeen luiskaan tuli toteuttaa vähin-

tään 2000 mm pituinen välitasanne. Maininta 8 % kaltevuuden soveltuvuudesta vain silloin, kun kyse oli korkeintaan metrin tasoerosta, sisältyi vuoden 2005 vain ohjeena. Nyt kyseiselle ohjeistukselle esitetään annettavaksi määräysvaikutus. Lisäksi ulkotilassa oleva luiskattu väylä saa kaltevuudeltaan olla maksimissaan 5 % tai luiska täytyy voida pitää sisätilassa olevaan luiskaan verrattavassa kunnossa. Aiemmin 5 % kaltevuusvaatimus koski ilman välitasanteita toteutettavia kulkuyhteyksiä. Loivien luiskien vaatimus on omiaan vaikeuttamaan pihasuunnittelua erityisesti pienillä tonteilla ja vaikeissa maasto-olosuhteissa.

Vaatimusten puutteet

Asetusluonnoksen rakennuksen sisäänkäyntiä koskeviin määräyksiin esitetään sisällytettävän oven avaamispuolelle vähintään 400 mm vapaa tila. Tämä tila tarvitaan, jotta liikkumis- ja toimimisesteellinen ulottuu avaamaan oven. Vastaava vaatimus tulisi ulottaa koskemaan myös asuinkerrostalojen porrashuoneen huoneisto-ovia, jotta liikkumis- ja toimimisesteellisten olisi mahdollista kulkea asuntoon ja asunnosta pois itsenäisesti. Vastaavaa määräystä ei ole nykyisessä esteettömyysasetuksessa, mutta asia on sisällytetty Rakennusmääräyskokoelman RT 09-10884 Esteetön liikkumis- ja toimimisympäristö -ohjeeseen ainakin vuodesta 2006.

Lopuksi

Kokonaisuutena esitettyä esteettömyysasetusta voidaan pitää hyvin perusteltuna ja jättävän tilaa sekä tilauksen hyvälle suunnittelulle. Asetusluonnos perusteluteksteineen luo varsin selkeän kokonaisuuden, josta on aiempaa helpommin löydettävissä velvoittavat määräykset ja ei-velvoittavat ohjeet. Erityisen merkittävänä voidaan pitää tavallisten asuntojen hygieniatilojen mitoitusta koskevia lievennyksiä. Myös hartia-pankkirakentajien voidaan ennakoida tervehtivän ilolla tilaajan omien tarpeiden asettamista yleisten esteettömyysäädösten edelle.

Asetusluonnoksen perustelutekstissä viitataan pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelmaan ja kansallisen lainsäädännön uudistustarpeisiin mutta myös ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelmaan, iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden osuuteen väestöstä sekä YK:n yleissopimukseen vammaisten henkilöiden oikeuksista. Asetusluonnos noudattaa selkeästi hallitusohjelman linjausta ja keventää valtion normiohjausta. Samassa yhteydessä on kuitenkin huomautettava, että normiohjauksen keventäminen tarkoittaa suurempia vaatimuksia kunnalliselle itseohjaukselle erityisesti iäkkäille sopivien asuntojen riittävyys-suhteen. Iäkkäiden henkilöiden kotona selviytymisen mahdollistaminen edellyttää riittävää esteetöntä asuntokantaa. Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelman tarvetarkastelujen mukaan esteettömien asunto-

kannan riittävyden varmistamiseen tarvittaisiin uudistuotannon lisäksi myös saman verran esteettömäksi korjattavia asuntoja.

Säädöksen uudistuksen taustalla olevaan liittyen on syytä kuitenkin huomauttaa, että nyt lausunnolla olevilla esteettömyysvaatimuksilla säädetään ainoastaan yleisesti käytössä olevien tilojen ja osittain asuinrakennusten ja niiden tonttien esteettömyyttä koskevista vaatimuksista. Sen sijaan tällä asetusluonnoksella ei vaikuteta erityisesti kaupunkialueilla olennaisiin katuihin ja niiden kaltevuuksiin. Tämä yhdessä vain rakennustyyppiin ja käyttötarkoituksiin sidottujen määräysten kanssa voi vaikeisiin maasto-olosuhteisiin rakennettaessa tuottaa tontinkokoisia esteettömiä saarekkeitä, joille ja josta johtavat tontin ulkopuoliset kulkuväylät eivät sovellu liikkumis- ja toimimisesteellisille. Erityisesti katuun kiinni rakennettaessa näidenkään määräysten mukaan rakennettaessa ei voida taata kokonaisia liikkumisesteettömiä ympäristöjä. Voisikin perustellusti esittää kysymyksen, voisiko rakennuskohtaisia määräyksiä suhteuttaa alueen ominaisuuksiin ja säätää tiukempia velvoitteita maastoltaan helpompiin ympäristöihin ja jättää kallioiset, runsaasti korkeuseroja sisältävät alueet määräysten ulkopuolelle?

Taustaa

Asetusluonnoksen taustalla on Suomen maaliskuussa 2007 allekirjoittama ja toukokuussa 2016 ratifioima vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva YK:n yleissopimus ja sen 9 artikla, joka koskee esteettömyyttä. Sen 1 kohdan mukaan vammaisille henkilöille tulee varmistaa muiden kanssa yhdenvertainen pääsy muun muassa fyysiseen ympäristöön sekä muihin yleisölle avoimiin tai tarjottaviin järjestelyihin ja palveluihin sekä kaupunki- että maaseudulla. Näitä toimia, joihin sisältyy saavutettavuuden esteiden tunnistaminen ja poistaminen, sovelletaan muun muassa rakennuksiin, teihin, kuljetukseen sekä muihin sisä- ja ulkotiloihin, koulut, asunnot, terveydenhuoltoyksiköt ja työpaikat mukaan lukien.

Toisen asetusluonnoksen taustalla oleva asiakirja on Juha Sipilän hallitusohjelma ja siihen liittyvät viisi kirjausta esteettömyysmääräysten tarkistamiseksi: 1) täysin esteettömiksi edellytettäisiin vain osa uudiskohteen asunnoista, 2) asunto-osakeyhtiöiden päätöksentekoa sujuvoitettaisiin peruskorjaus-, esteettömyys- ja täydennysrakentamisessa, 3) käyttötarkoituksen muuttamista edistettäisiin siten, että korjaaminen ei laukaisisi esteettömyysvaatimusten toteuttamista, 4) suojelulla ei saisi estää asuinrakennusten esteettömyyden parantamista ja lopuksi 5) nuoriso- ja opiskelija-asuntoja koskevia esteettömyysvaatimuksia lievennettäisiin.

Kolmas tekijä määräysten muutoksen taustalla koskee kansallisen lainsäädännön yleistä uudistustyötä, jonka yhteydessä maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) Suomen rakentamismääräyskokoelmaa koskevat määräykset tulee uudistaa siten, että ne jaetaan velvoittaviin määräyksiin ja ei-velvoittaviin ohjeisiin. Lausunnolla oleva asetusluonnos korvaa Suomen rakentamismääräyskokoelman osia F1 Esteetön rakennus – määräykset ja ohjeet 2005, G1 Asuntosuunnittelu – Määräykset ja ohjeet 2005 ja F2 Rakennuksen käyttöturvallisuus – Määräykset ja ohjeet 2001.

Neljäntenä ja viidentenä muutosvoimana asetusluonnoksen uudistamisen taustalla on ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelma ja ennustettavissa oleva ikääntyneiden määrän kasvu. Ikääntyneet ja muut liikumis- ja toimimisesteiset henkilöt hyötyvät esteettömien asuntojen markkinoiden kasvusta. Tällä arvioidaan olevan positiivisia vaikutuksia myös yhteiskunnan kustannuksiin kyseisen väestöryhmän tarpeisiin vastaamisen osalta.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Sisko Marjamaa

Lisätiedot

Ifa Kytösaho, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 32293
ifa.kytosaho(a)hel.fi

§ 741

Lausunto ympäristöministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi

HEL 2016-007592 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa ympäristöministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) muuttamiseksi seuraavan lausunnon:

Yleistä

Hallituksen esityksessä esitettyjen MRL:n muutosten tavoitteena on vähentää kaavoitukseen ja rakentamiseen liittyvää sääntelyä keventämällä ja selkeyttämällä kaavoitusta ja rakentamista koskevia säännöksiä sekä lisätä rakentamismahdollisuuksia. Luonnos toteuttaa Juha Sipilän hallituksen ohjelman tavoitteita ja sisältää lukuisia sekä maankäytön suunnittelua että rakentamismahdollisuuksia helpottavia muutosehdotuksia maankäyttö- ja rakennuslakiin.

Eniten keskusteluissa on ollut esillä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten muuttuva rooli ja tehtävät sekä vähittäiskaupan suuryksiköjä koskeva sääntely.

Esityksen sisältö

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät

Nykyiseen verrattuna ELY-keskusten rooli supistuu kuntien kaavoituksen ja rakentamisen ohjaamisesta näiden tehtävien edistämiseen. Kaavoituksen ja rakentamisen valvontatehtävä rajataan ulottumaan vain vaikutuksiltaan valtakunnallisiin ja merkittäviin maakunnallisiin asioihin. Tällä hetkellä valvontatehtävä koskee periaatteessa kaikkia kaavoitusasioiden ja rakennustoimen hoitoa koskevia säännöksiä.

Ehdotuksen mukaan muutos korostaisi kunnallisen päätöksenteon itsenäisyyttä ja ELY-keskusten roolia kunnan alueiden käytön suunnittelua ja rakennustoimen järjestämistä edistävänä asiantuntijaorganisaationa.

ELY-keskusten muuttuva rooli näkyy erityisesti myös valitusoikeutta koskevissa säännösehdoituksissa. ELY:n valitusoikeuden osalta ehdoituksessa esitetään, että ELY poistetaan nimenomaisena mainintana MRL:n 191 §:stä, jossa säädetään valitusoikeudesta kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevasta päätöksestä sekä MRL:n

193 §:stä, joka koskee valitusoikeutta poikkeamispäätöksestä ja suunnittelutarveratkaisusta.

ELY:n valitusoikeus edellä esitettyjen päätösten osalta rajautuisi ainoastaan sen toimialaan kuuluviin asioihin, sillä valitusoikeus edellä mainituista päätöksistä jää edelleen viranomaisille toimialaansa kuuluvissa asioissa. Näitä olisivat ELY:n toimialaan ehdotetun muutoksen myötä vaikutukseltaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät asiat (MRL 18 § 2mom.).

Epäselväksi kuitenkin jää, onko ELY:llä edelleen valitusoikeus asioissa, joista ELY huolehtii elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain (897/2009) 3 §:n perusteella, kuten asioissa, jotka kuuluvat yleisen edun valvomiseen ympäristö- ja vesiasioissa. Tällaisia asioita voivat olla myös vain paikallisesti merkittävät asiat.

Suurin muutos koskee maisematyölupia, joista ELY:n valitusoikeus poistuu kokonaan. Purkamisluvissa, olivatpa ne itsenäisiä tai osa rakennuslupaa, valitusoikeus rajautuu koskemaan vain valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävän rakennuksen purkamista. Poikkeamisluvissa ja suunnittelutarveratkaisuisissa ELY:n rajoittamaton valitusoikeus poistuu ja valitusoikeus rajautuu ELY:n toimialaan kuuluviin asioihin.

Myös vuorovaikutusta kaavoitusmenettelyssä kunnan ja ELY:n kanssa esitetään rajoitettavaksi vain niihin kaavoihin, joissa käsitellään vaikutuksiltaan valtakunnallisia tai merkittäviä maakunnallisia kysymyksiä tai jotka ovat valtion viranomaisen toteuttamisvelvollisuuden kannalta tärkeitä. MRL:n 77 §, jossa edellytetään, että MRL:n 66 § 2 momentin mukainen viranomaisneuvottelu tulee pitää aina, jos yleiskaava laaditaan ranta-alueelle loma-asutuksen järjestämiseksi sekä ranta-asemakaavaa laadittaessa, ehdotetaan kumottavaksi. Ehdotuksen mukaan rantayleis- ja -asemakaavoja valmisteltaessa neuvottelun järjestämisen tarve arvioitaisiin samalla tavoin kuin valmisteltaessa muitakin yleis- ja asemakaavoja.

Ranta-alueiden loma-asutusta koskevien yleis- ja asemakaavan erityisiin sisältövaatimuksiin (MRL 73 §) ehdotetaan muutosta siten, että edellytystä ranta-alueille jätettävästä riittävästä yhtenäisestä rakentamattomasta alueesta ei sovellettaisi olemassa olevilla kyläalueilla. Tämä edellyttäisi, että virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys otetaan huomioon.

Suomen Luonnonsuojeluliitto vastustaa eriävässä mielipiteessään viranomaisneuvottelujen vähentämistä. Luonnonsuojeluliitto suhtautuu muutoinkin kriittisesti ehdotukseen, jonka se katsoo huonontavan ympäristöoikeuden tasoa nykyisestä.

Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskeva sääntely

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi MRL:n 71 a §:n vähittäiskaupan suuryksikön määritelmää siten, että suuryksikön pinta-alaraja nostettaisiin 2000 neliömetristä 4000 neliömetriin. Pinta-alan noston tavoitteena on edistää toimivan kilpailun kehittymistä ja ottaa huomioon vähittäiskaupan toimialan kehittämisen tarpeet.

Esityksen perusteluissa todetaan, että yli 4000 kerrosneliömetrin myymälöiden erityinen ohjaustarve perustuu niiden usein aiheuttamiin merkittäviin yhdyskuntarakenteeseen, liikenteeseen tai kaupan palvelujen saatavuuteen kohdistuviin vaikutuksiin.

MRL:n 71 b §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vähittäiskaupan suuryksiköiden enimmäismitoitus tulisi maakuntakaavassa osoittaa vain kaavassa osoitettujen keskustatoimintojen alueiden ulkopuolella. Esityksessä ehdotetaan vähittäiskaupan sijoittumista ohjaavan MRL:n 71 c §:n muuttamista siten, että pykälän 1 momentista poistettaisiin velvoite ottaa maakunta- ja yleiskaavoituksessa huomioon kaupan laatu perusteena sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkö muualle kuin keskusta-alueelle. Laadun sijaan huomioon otettavana perusteena olisi jatkossa palvelujen saavutettavuus.

Esityksessä todetaan, että vähittäiskaupan suuryksikön ensisijainen sijaintipaikka olisi edelleen keskusta-alue. Suuryksikkö voitaisiin kuitenkin sijoittaa myös muualle edellyttäen, että kaupan palvelujen saavutettavuus sijoituksen perusteena sekä lain 71 b §:n mukaiset vähittäiskaupan suuryksiköitä koskeva erityiset sisältövaatimukset otetaan huomioon. Kaupan palvelujen saavutettavuudella tarkoitettaisiin esityksen perustelujen mukaan palvelujen sijoittumista suhteessa asuinalueiden sijoittumiseen ja mahdollisuuksia saavuttaa nämä palvelut eri kulkumuodoilla, myös kävellen ja polkupyörillä.

MRL:n 71 e §:ssä oleva täsmentävä säännös kaupan laatua ja kokoa koskevista asemakaavamääräyksistä ehdotetaan kumottavaksi. Tämä ehdotus on aiheuttanut luonnosta valmistelleessa työryhmässä eri suuntiin meneviä näkemyksiä. Suomen Kuntaliitto vastustaa eriävässä mielipiteessään säännösten (57 §:n loppuosa ja 71 e §) poistamista, kun taas Kaupan liitto ja Kauppakamari ovat pitäneet säännöksen poistamista tärkeänä.

Asemakaavoitus

Esityksessä on ehdotettu, että asemakaavan muutos voitaisiin laatia myös vaiheittain (MRL 50 §). Esityksen perustelujen mukaan vaiheittain laatimisella tarkoitetaan kaavan laatimista vain tiettyä osakokonaisuutta tai osakokonaisuuksia koskien. Tällaisia osakokonaisuuksia voisivat ol-

la esimerkiksi käyttötarkoituksen muutokset, rakennusoikeuden korottaminen tai useiden pienialaisten asemakaavojen suunnitteluperiaatteiden yhtenäistäminen tietyn teeman osalta. Perustelujen mukaan vaihteittain laatimiselle olisi tarvetta erityisesti täydennysrakentamisen ja käyttötarkoituksen muutosten sujuvoittamisen nopeuttamisen mahdollistajana. Nykyisin tämän tyyppisiä kysymyksiä ratkaistaan poikkeamisilla.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ei ehdotuksen mukaan tarvitse laatia silloin, kun kyseessä on vähäinen asemakaavamuutos.

Rakentaminen

Rakentamista koskevia säännöksiä helpotetaan joiltakin osin. MRL:n 42 §:än, jossa säädetään yleiskaavan oikeusvaikutuksesta muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan, ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa väljennettäisiin ja joustavoitettaisiin yleiskaavan ohjausvaikutusta tilanteissa, joissa yleiskaava on ilmeisen vanhentunut. Asemakaava olisi näissä tilanteissa mahdollista laatia perustellusta syystä ilman, että yleiskaava olisi kyseisellä alueella ohjeena asemakaavan laatimiselle. Edellytyksenä olisi, että asemakaava sopeutuu yleiskaavan kokonaisuuteen ja yleiskaavan sisältövaatimukset otetaan huomioon asemakaavaa laadittaessa.

Perustelujen mukaan yleiskaavan vanhentuneisuutta arvioitaessa on mietittävä, ohjaako yleiskaava tarkoituksenmukaisella tavalla yhdyskuntien ja maankäytön kehittämistä ja asemakaavoitusta. Lisäksi on selvitettävä, ovatko olosuhteet muuttuneet niin merkittävästi, että yleiskaavan mukaiset ratkaisut eivät enää ole perusteltuja.

Vanhentuneisuuden kriteereiksi esitetään mm. yleiskaavan ikää ja sitä, jos se on ristiriidassa alueelle myöhemmin laaditun maakuntakaavan kanssa. Lähtökohtana olisi kuitenkin ensisijaisesti yleiskaavan tarkistaminen eikä asemakaavojen laatiminen yleiskaavan vastaisesti. Perusteltuna syynä voisi ehdotuksen mukaan pitää sitä, että asemakaavan vaikutukset on mahdollista arvioida ilman sen kytkemistä laajempaan yleiskaavalliseen tarkasteluun. Lisäksi perustelujen mukaan parhaillaan laadittavana olevan yleiskaavan linjaukset ja sisältö olisi mahdollista ottaa huomioon.

Yleiskaavan käyttöä rakennusluvan perusteena lisätään. Rakennusluvan erityisiä edellytyksiä suunnittelutarvealueella täsmennetään ja rajataan. Vapaa-ajanasunnon muuttaminen pysyvään asuinkäyttöön mahdollistetaan ilman poikkeamispäätöstä tai suunnittelutarveratkaisua rakennusjärjestyksessä osoitettavalla alue- ja edellytysrajauksella. Maisematyölupa poistetaan yleiskaavojen maa- ja metsätalousvaltaisilta alueilta.

Toimenpideluvanvaraisiin toimenpiteisiin lisätään kaupunkikuvaan tai ympäristöön merkittävästi vaikuttavan aurinkopaneelin tai –keräimen asentaminen tai rakentaminen.

Ehdotuksen arviointia

Helsingin kaupungin kannalta luonnos hallituksen esitykseksi vaikuttaa pääosin käyttökelpoiselta. Muutokset mahdollistavat toteutuessaan helpotuksia maankäytön suunnittelussa, sekä sisällöllisesti että erityisesti menettelyllisesti. Tätä voi pitää myönteisenä asuntorakentamisen edistämisen kannalta. Kaupunginhallitus pitää ehdotettujen muutosten peruslinjauksia pääosin kannatettavina.

Kuntien ja erityisesti kaupunkien maankäyttö- ja rakennusasioiden resurssit ja osaaminen ovat pitkäjänteisen panostamisen myötä saavuttaneet tason, jossa kuntien ja valtion päällekkäistä viranomais toimintaa voidaan vähentää. Samalla on luontevaa luopua kaavoituksen lakisääteisistä viranomaisneuvotteluista. Ne eivät viime vuosina juurikaan ole tuoneet lisäarvoa kaavoitusprosesseihin, joissa lausuntoja ja näkökantojen tuodaan ilmi prosessin kuluessa aina kaavan vireilletulosta alkaen. Lakisääteisistä kokouksista luopuminen vapauttaa samalla resursseja epäviralliseen, selvästi dynaamisempaan ja tuloksekkaampaan kumppanuuspohjaiseen yhteistyöhön.

Jää kaupungin itsensä harkintaan, kuinka laajalti helpotuksia halutaan ottaa käyttöön. Eräät menettelylliset helpotukset tulevat joka tapauksessa voimaan ja vapauttavat kaupungin voimavaroja kaavoitusprosessin hoitamisesta varsinaiseen kaavojen laatimiseen.

Pelkällä lakimuutoksella ei kuitenkaan synny toimivaa kumppanuuskultuuria. ELY:n ja sen virkamiesten rooli muuttuu niin perinpohjaisesti, että muutosehdotuksen hyötyjen saavuttaminen tarvitsee tuekseen voimakasta koulutuspanostusta, uusia toimintakonsepteja ja niitä tukevaa vahvaa muutosjohtamista.

Kaupunginhallitus kiinnittää huomiota seuraaviin asiakokonaisuuksiin, jotka kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan vaativat vielä lisäharkintaa.

ELY-keskuksen roolista

Hallituksen esityksessä, kuten ei myöskään voimassa olevan MRL:n hallituksen esityksessä, ei ole aukaistu sitä, mitä alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistämiseksi konkreettisesti tarkoitetaan. Esityksestä tulee ilmetä ne toimet, joilla ELY edistää kunnan alueiden suunnittelua tai rakennustoimen järjestämistä, jotta säännös ei jäisi pelkäksi toteamukseksi.

Yleis- ja asemakaavoja koskevien viranomaisneuvottelujen tarvetta esitetään rajattavaksi. Neuvottelumenettely säilyisi edelleen valtion ensisijaisen vaikuttamiskeinona, mutta yhteydenpito- ja neuvotteluvollisuuden kynnystä nostettaisiin nykyisestä.

Hallituksen esityksessä todetaan, että vuosittaiset kehittämiskeskustelut ELY:n kanssa jäävät voimaan, eikä neuvotteluvollisuuden rajaaminen sulje pois kunnan ja ELY:n välistä epävirallista yhteydenpitoa tai työneuvottelujen järjestämistä tarvittaessa. Kaupunginhallitus pitää esitettyä muutosta kannatettavana: se vähentäisi kaavaneuvottelujen ja kuukausittaisten neuvottelujen määrää nykyisestä ja edistäisi näin sekä kunnan että ELY:n voimavarojen tarkoituksenmukaista kohdentamista maankäytön suunnittelussa.

ELY:n valitusoikeutta ehdotetaan rajattavaksi sen toimialaa koskeviin asioihin kaavojen ja rakennusjärjestysten, suunnittelutarveratkaisujen ja poikkeamispäätösten valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviin asioihin. Maisematyöluja koskeva valitusoikeus poistettaisiin.

Maankäyttö- ja rakennuslain voimassaolon aikana ELY-keskuksen valitukset ovat kohdistuneet valtakunnallisesti noin yhteen prosenttiin asemakaavoista. Määrä ei ole välttämättä suuri, mutta esimerkiksi asunto- tuotannolle kaavan viivästyminen, tai viivästymisen riski, valitusten takia on haitallista. Viranomaisten välisessä toiminnassa valitusmenettelyä luontevampi menettely on ennakkoyhteistyö.

Esityksen perusteluissa on todettu, että vaikutusten merkittävyyttä arvioitaessa otetaan huomioon niiden suuruus ja laajuus, vaikutusalueen muutosherkkyys sekä kaavan tehtävä ja tarkoitus. Esimerkkeinä vaikutuksiltaan valtakunnallisista tai merkittävistä maakunnallisista asioista on esitetty mm. valtakunnallisiin alueidenkäyttöön liittyvät kysymykset, valtakunnallisia tai maakunnallista merkitystä omaavat luonnon ja kulttuuriympäristön arvoihin liittyvät asiat sekä kaupunkiseutujen merkittävät taajamarakennetta, liikennejärjestelmää ja virkistysaluetta koskevat vaikutuksiltaan usean kunnan alueelle ulottuvat ratkaisut.

Kaupunginhallitus toteaa, että perustelut eivät tässä muodossaan riitä määrittelemään ELY:n valitusoikeuden ulkopuolelle jääviä, ainoastaan paikallisia vaikutuksia aiheuttavia asioita, mikä saattaa aiheuttaa jatkossa tulkintaongelmia.

Koska ELY-keskusten valitusoikeutta poikkeamispäätöksistä ja suunnittelutarveratkaisusta merkittävästi vähennetään, tulee tarkistaa päätösten ELY-keskukselle tiedoksi toimittamista koskevaa sääntelyä (MRL 137.6 § ja 174.4 §). Jatkossa ei ole enää tarpeen toimittaa kaikkia kunnassa tehtäviä poikkeamispäätöksiä ja suunnittelutarveratkaisuja tiedoksi ELY-keskukselle.

Riittävänä on pidettävä, että tiedoksi lähetetään vain vaikutuksiltaan valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävästi koskevat päätökset. Sama koskee tiedottamista ELY-keskukselle purkamisluvasta ja maise-matyöluvasta, mistä säädetään maankäyttö- ja rakennusasetuksen 69 §:ssä.

Kaupun suuryksiköt

Kaupunginhallitus toteaa, että esitetyt muutokset vähentävät merkittävästi vähittäiskaupan suuryksiöiden erityistä sijainnin ohjausta niin maakunta- kuin yleiskaavatasollakin. Helsingin päivittäistavarakaupassa on vähän yli 4000 neliön yksittäisiä yksikköjä. Todennäköisesti niitä tulisi lisää suuryksikköön kasvattamisen jälkeen sekä päivittäistavarakauppaan että tilaa vaativaan kauppaan.

Helsingin seudun tiivis rakenne, väestönkasvu ja sen mukanaan tuoma ostovoima antaa runsaasti mahdollisuuksia kehittää kaupallista toimintaa. Suomen päivittäistavarakaupan markkinat ovat keskittyneet kahdelle toimijalle, joiden yhteinen markkinaosuus on noin 80 prosenttia. Kaupan rakentamisen sääntelyn keventäminen voi mahdollisesti houkutella uusia toimijoita Suomenkin markkinoille.

Lähipalveluiden saavutettavuus eri kulkumuodoilla ja vaikutukset kaupan verkostoon ovat oleellisia, kun arvioidaan isompien yksiköiden sijoittumista. Kaupan sääntelyn väljentäminen myös todennäköisesti kasvattaa tarvetta vaikutusarvioinneille, varsinkin jos haetaan perusteita sijoittumiseen keskusta-alueiden ulkopuolelle. Lähikaupan verkoston tulisi olla kattava ja palvelujen saavutettavissa monipuolisesti erityisesti kasvavan vanhusväestön ja autottomien talouksien näkökulmasta.

Helsingissä lähtökohtana on sijoittaa kaupan rakentaminen keskusta-alueille. Tavoitteena on myös, että päivittäistavarakaupan suuryksiköt integroidaan muuhun rakentamiseen. Suuryksikköön kasvu tulee ottaa huomioon erityisesti keskustojen suunnittelussa siten, että varataan riittävästi mahdollisuuksia kaupalliselle rakentamiselle.

Lakiehdotuksessa ehdotetaan myös vähittäiskaupan suuryksikön laadun huomioon ottamiseen liittyviä rajoituksia poistettavaksi. Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan tämä saattaa johtaa kehitykseen, jossa päivittäistavarakauppa ohjautuu enemmän pois keskustoista kaupan alueille, joissa saavutettavuus muulla kuin henkilöautolla on usein huonompi.

Lakimuutoksien näkökulmasta tulisi voida varmistua siitä, että erityisesti päivittäistavarakaupan suuryksiköt eivät sääntelyn väljentyessä jatkossa ohjaudu pääasiassa keskustojen ulkopuolelle. Lakiehdotuksen

perustelujen vaikutusarvioinnissakin todetaan, että lähikauppaverkko voi harventua, jos myynti keskittyy suurempiin yksiköihin.

Sen sijaan paljon tilaa vaativan kaupan tulisi olla mahdollista sijoittua vapaammin, koska ne suurina rakennuksina huonosti sopivat tiiviiseen kaupunkirakenteeseen.

Vähittäiskaupan sijoittumista edistävien ehdotettujen 71 b ja 71 c §:n muutoksia koskeva siirtymäsäännös ei myöskään ole onnistunut. Kun maakunta- ja yleiskaavoituksen uudistamisrytmi säännönmukaisesti on yli 15 vuotta ja muutokset astuvat voimaan vasta lakimuutoksen hyväksymisen jälkeisten maakunta- ja yleiskaavojen alueilla, muutokset astuvat käytännössä voimaan erittäin pitkällä viiveellä, mikäli niiden soveltaminen edellyttää sekä maakunta- että yleiskaavan muuttamista.

Nämä asukkaita ja kuluttajia hyödyttävät tarpeelliset maankäytön muutokset eivät ole niin suuria, että ne vaatisivat näin hitaita ja raskaita kaavaprosesseja. Lakimuutos olisi määrättävä astumaan tältäkin osin voimaan heti ja kumoavan mahdollisten maakunta- ja yleiskaavojen asiaa koskevat poikkeavat ja vanhentuneet määräykset.

Kaupunginhallitus ei kannata MRL:n 71 e §:n kumoamista. Kunnalla tulee olla mahdollisuus suunnitella alueelleen kestävää yhdyskuntarakennetta ja turvata vähittäiskaupan palveluverkon säilymisen ja kehittymisen edellytykset.

Rantarakentaminen

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan muutokset rantarakentamisen osalta ovat kannatettavia. MRL:n 73 §:ään ehdotettua muutosta tulisi voida soveltaa myös ainakin pääkaupunkiseudun alueella loma-asutusta varten laadittavissa yleis- ja asemakaavoissa. Tällaisia kaavoja laaditaan pääkaupunkiseudulla pääasiallisesti kaupunkien edustalla oleville saarille.

Saaria kaavoitettaessa tarkastellaan yleensä laajempaa saaristoaluetta, jossa saaret sisältävät lähtökohtaisesti sekä virkistysaluetta että loma-asumista, joten virkistykseen soveltuvaa aluetta jää jo sitä kautta riittävästi. Nykyisellään laki ja sen soveltaminen saari kerrallaan rajoittaa tiivistyvällä pääkaupunkiseudulla tärkeänä tavoitteena olevaa saariston virkistys- ja lomakäytön lisäämistä. Saariston maankäyttöä suunniteltaessa tulisi olla mahdollisuus käsitellä useampaa saarta yhtenä kokonaisuutena eikä saari kerrallaan. Näin mahdollistettaisiin saaret useamman kuntalaisen virkistys- ja lomakäyttöön. Virkistyskäytön ja kesäasukkaiden lisääntyminen elävöittäisivät saaria ja mahdollistaisivat reittiliikenteen toteuttamisen saarille.

Kaupunginhallitus tuo tässä yhteydessä esille näkemyksensä ranta-alueiden suunnittelua vaikeuttavasta oikeuskäytännöstä. Tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi on oikeuskäytännössä ja ympäristöministeriön rantojen suunnitteluoppaassa omaksuttu emätilaperiaate. Jokaiselle kaava-alueen historialliselle tilalle tulee osoittaa yhtä monta rakennuspaikkaa ranta-alueelle.

Mitoitusta laskettaessa on oikeuskäytännössä tunnustetuksi malliksi vahvistunut nk. Etelä-Savon seutukaavaliitossa kehitetty ns. Etelä-Savon malli. Hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden viimeaikaisessa oikeuskäytännössä ei ole hyväksytty em. tunnustettua mallia vastaamattomia muuntomalleja.

MRL:n 73 § 1 momentin mukaan ranta-alueille on jätävä riittävästi yhtenäistä rakentamatonta aluetta. Hallituksen esityksessä on todettu kyseisen pykälän perusteluissa, että rakentamattomien alueiden riittävyys ratkaistaan tapauskohtaisesti. Harkinnassa on otettava huomioon muun ohessa rantaluonto ja virkistyskäyttö. Oikeuskäytännössä omaksuttua emätilaperiaatetta ja ns. Etelä Savon laskentamallia ei ole laissa edellytetty sovellettavaksi. Oikeuskäytäntö hankaloittaa ja on jopa esteenä kuntien maankäytön tarkoituksenmukaiselle suunnittelulle.

Ranta-alueet tulisi olla mahdollista suunnitella maankäytöllisesti tarkoituksenmukaisella tavalla eikä niin, että maankäytön suunnittelua tulee tehdä rakennuspaikkojen mitoitus edellä. Oikeuskäytäntöön tulisi puuttua tässä yhteydessä lainsäädännöllisin keinoin.

Yleiskaavan ja asemakaavan suhde

Yleiskaavan ohjausvaikutuksen väljentäminen ja joustavoittaminen tilanteissa, joissa yleiskaava on ilmeisen vanhentunut, on periaatteellisesti hyvä ja joustava muutos, mutta kuitenkin hieman ristiriitainen. Eriyisesti silloin, jos perusteltuna syynä yleiskaavasta poikkeamiselle asemakaavoituksessa pidetään sitä, että yleiskaava on ristiriidassa myöhemmin laaditun maakuntakaavan kanssa. Tällöin saattaa olla niin, että yleiskaava on vanhentunut kokonaisuudessaan ja edellytys, jonka mukaan asemaakaavan tulee sopeutua yleiskaavan kokonaisuuteen, saattaa olla mahdoton toteuttaa, jolloin pääsääteisesti kuitenkin joudutaan laatimaan ensin yleiskaava ennen asemakaavaa.

Kaupunginhallitus esittääkin, että lainmuutosehdotuksessa esitettyä edellytystä tulisi muuttaa siten, että asemakaavan tulisi sopeutua yleiskaavan tai maakuntakaavan kokonaisuuteen ja yleiskaavan tai maakuntakaavan sisältövaatimukset otetaan huomioon asemakaavaa laadittaessa.

Asemakaavan vaiheittaisuus

Kaupunginhallitus pitää muutosta, joka mahdollistaa asemakaavan laatimisen vaiheittain, erittäin perusteltuna mm. täydennysrakentamisen helpottamiseksi ja Helsingin kantakaupungin lukuisten (satojen) asemakaavojen uudistamisen mahdollistamiseksi joustavammin. Oikeuskäytännössä kun on katsottu, että asemakaavan keskeisten periaatteiden muuttaminen ei ole mahdollista yksittäisillä poikkeamispäätöksillä (mm. KHO 15.8.2016 taltionro 3378).

Lainmuutoksen perusteluissa on todettu, että osakokonaisuuksia voisi-
vat olla esimerkiksi useiden pienialaisten asemakaavojen suunnittelu-
periaatteiden yhtenäistäminen tietyn teeman osalta. Asemakaavat eivät
kaupunkialueella välttämättä ole pienialaisia, josta syystä virasto esit-
tää, että pienialaisten asemakaavojen tilalle perusteluihin kirjattaisiin
erillisten asemakaavojen, jotta välttyttäisiin turhilta tulkintaongelmilta.

Kaupunginhallitus toteaa, että laissa tai esityksen perusteluissa tulisi
kuitenkin vielä selvemmin todeta, missä laajuudessa MRL 54 §:ssä
säädettyjä asemakaavan sisältövaatimuksia ja MRL 9 §:n vaikutusten
selvitysvelvollisuutta sovelletaan osakokonaisuutta koskevan kaavan
valmisteluun. Esimerkiksi yleiskaavan sisältövaatimuksia koskevassa
voimassa olevassa 39 §:ssä todetaan, että sisältövaatimukset on otet-
tava huomioon ja selvitettävä siinä määrin kuin laadittavan kaavan oh-
jaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Asemakaavojen hyväksyminen

Merkittävä muutos koskee asemakaavan laatimisen mahdollistamista
myös vaiheittain, yleiskaavan tapaan (MRL 50 §). Asemakaavan hy-
väksymismenettely helpottuu, kun valtuusto voisi jatkossa siirtää ase-
makaavojen hyväksymispäätöksensä kunnanhallitukselle tai lauta-
kunnalle myös vaikutuksiltaan merkittävien kaavojen osalta (52 §).

Uuden kuntalain (410/2015) 1.6.2017 voimaan tulevan 30 §:n mukaan
valtuusto voi asettaa lautakuntaan jaostoja. Lautakunnan jaostoihin so-
velletaan, mitä lautakunnasta säädetään. Epäselvää on, voidaanko esi-
tyksen mukaan MRL:n nojalla siirtää asemakaavan hyväksymistä kos-
kevaa päätösvaltaa lautakunnan jaostolle. Laissa olisi siten selvyuden
vuoksi syytä todeta, että päätösvaltaa voidaan siirtää lautakunnan jaos-
tolle ainakin vaikutuksiltaan vähäisten kaavamuutosten osalta.

Kaavaprosessin vuorovaikutus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman osalta ehdotuksessa esitetään,
että vaikutuksiltaan vähäisissä asemakaavan muutoksissa ei tarvitsisi
laatia osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS). Esityksessä ehdote-
taan asian tuomista MRL:n 63 §:än omana momenttina. Kaupunginhal-

litus pitää lisäystä hyvänä asiana, koska muutos nopeuttaa pienten kaavamuutosten valmistelua.

MRL:n 63 §:n muutoksen yhteydessä olisi viraston näkemyksen mukaan aiheellista tarkistaa kaavoituksen vireilletulon ilmoittamista koskevaa säätelyä. MRL:n 63 §:n nojalla ilmoittaminen on järjestettävä kaavan tarkoituksen ja merkityksen kannalta sopivalla tavalla. Ilmoittamisesta säädetään tarkemmin maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) 30 §:ssä. Sen mukaan kaavoituksen vireilletulosta ilmoittaminen tulee tapahtua osallisten kannalta toimivalla tavalla. Ilmoitus on kuitenkin aina julkaistava vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä, ellei kysymys ole vähäisestä kaavamuutoksesta.

Kaikista vaikutuksiltaan vähäistä merkityksellisimmistä asemakaavamuutoksista ilmoittaminen yleisesti leviävässä sanomalehdessä ei kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan ole tarpeellista. Joidenkin kaavojen osalta riittäisi ja olisi taloudellisempaa ja tarkoituksenmukaisempaa, että vireilletulosta ilmoitettaisiin vain muutosalueella ilmestyvässä paikallislehdessä tai vain internetissä. Ainoastaan kaavamuutosalueen maanomistajat tulisi mahdollisesti informoida kirjallisella ilmoituksella.

Asemakaavoituksen helpottamiseksi ja joustavoittamiseksi kaupunginhallitus esittää muutosta myös vuorovaikutusmenettelyä koskevaan MRL:n 62 §:än. 62 §:n mukaan muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, on ilmoitettava kunnan perusteltu kannanotto esitettyyn mielipiteeseen. Lain mukaan vastine on toimitettava muistutuksentekijälle hänen ilmoittamaansa osoitteeseen.

Helsingissä on ollut käytäntönä antaa perusteltu kannanotto kaikkiin kaavaehdotuksesta annettuihin muistutuksiin kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksen otteella ja sen liitteenä olevalla vuorovaikutusraportiksi nimetyllä asiakirjalla, jossa muistutuksiin vastataan aihealueittain.

Esimerkkinä todettakoon, että muun muassa uudesta Helsingin yleiskaavaehdotuksesta tehtiin muistutuksia n. 1500 kpl. Vuorovaikutusraportissa muistutuksiin vastattiin aihealueittain (ja alueittain). MRL:n 62 §:n nojalla vuorovaikutusraportti (186 sivua) lähetettiin postitse 640:lle osoitteensa lähettäneelle muistuttajalle sekä sähköpostitse 510:lle sähköpostiosoitteensa lähettäneelle muistuttajalle. Toimenpiteet aiheuttivat huomattavat kulut kunnalle. Osa kirjelähetyksistä palautui, koska muistuttajat eivät hakeneet niitä postitoimistosta, jonne ne kirjeen suuresta koosta johtuen oli jouduttu toimittamaan.

Asemakaavamuutoksissa kaupunkialueella yleensä on kyse täydennysrakentamisesta, joka herättää usein eriäviä mielipiteitä. Virasto ehdottaakin, että MRL:n 62 §:ää tarkistettaisiin siten, että muistuttajalle voitaisiin lähettää pelkkä ilmoitus, mistä perusteltu kannanotto on luet-

tavissa. Ilmoitus voitaisiin lähettää kirjallisesti muistuttajille tai sitten toimielimen päätöksessä, jossa vastineet päätetään antaa, ilmoitettaisiin, missä aineisto on nähtävillä ja luettavissa. Helsingissä kaava-aineisto on lähtökohtaisesti luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston internet -sivuilla ja lisäksi info- ja näyttelytila Laiturilla, Kampin Narinkkatorin kupeessa, keskeisellä paikalla kaupungissa.

Aurinkopaneelin tai –keräimen luvittaminen

Kaupunginhallitus toteaa, että ehdotus, jonka mukaan aurinkopaneelin tai aurinkokeräimen asentaminen tai rakentaminen lisätään maankäyttö- ja rakennuslain 126 a §:n toimenpideluetteloon, ei ole loppuun asti harkittu, vaikka luvanvaraisuus rajattaisiin kaupunkikuvaan tai ympäristöön merkittävästi vaikuttaviin aurinkopaneeleihin tai –keräimiin. Ehdotus on ristiriidassa hallitusohjelman normitusta vähentävän tavoitteen kanssa. Ehdotus saattaisi toteutuessaan johtaa luvituksen lisäämiseen ilman, että sillä saavutetaan lisäarvoa.

Ehdotuksen perusteluissa esiin tuotu mahdollisuus vapauttaa luvanvaraisuudesta rakennusjärjestyksessä ei ehkä voisi lainmuutoksen jälkeen toteutua nykyisessä laajuudessa, koska vapauttaa voidaan toimenpide, jos toimenpidettä voidaan pitää vähäisenä.

Helsingin kaupungin nykyinen rakennusjärjestys on vapauttanut kaikilla tonteilla luvanvaraisuudesta ilmalämpöpumpun, maalämpöpumpun ja aurinkokeräimen sijoittamisen rakennukseen, rakennelmaan tai pihamaalle (HKRJ 21 §:n 1 momentin 4 kohta). Vapautus on voitu perustaa maankäyttö- ja rakennuslain nykyiseen sääntelyyn, jossa aurinkokeräimet ja vastaavat on tulkittu joko erillislaitteeksi (MRL 126 a §:n 1 momentin 4 kohta) tai julkisivutoimenpiteeksi (MRL 126 § a:n 1 momentin 7 kohta).

Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen 21 §:n 2 momentin edellytys, jonka mukaan rakentamisessa on kuitenkin noudatettava voimassa olevan asemakaavan määräyksiä ja kyseiseen rakentamiseen liittyviä säännöksiä, minkä lisäksi suojelluissa rakennuksissa tulee ottaa huomioon rakennussuojelusta aiheutuvat vaatimukset, on osoittautunut riittäväksi turvaamaan kohtuulliset julkisen edun vaatimukset. Jos ehdotus toteutuisi, jouduttaisiin rakennusjärjestystä näiltä osin ehkä tiukentamaan ja saattamaan luvanvaraisuuden piiriin osa aurinkopaneeleista ja –keräimistä.

Piharakennukset

Asuntokysymys on noussut – jälleen kerran –keskiöön Helsingissä. Uusien asuntojen hinta- ja vuokrataso on noussut asukkaiden tulokehitys

huomioon ottaen poikkeuksellisen korkeaksi. Yhteiskunnan tulisi käyttää erilaisia keinoja tilanteen saattamiseksi paremmin hallintaan.

Nyt vireillä olevan lakimuutoksen yhteydessä on eräs tilaisuus vaikuttaa asuntokysymykseen. Maankäyttö- ja rakennuslakiin olisi syytä harkita säännöstöä, joka mahdollistaa pienten asuinyksiköiden toteuttamisen tietyin reunaehdoin täydennysrakentamistyyppisenä ilman mainittavaa yhteiskunnan väliintuloa.

Esimerkkiä voidaan hakea esimerkiksi Ruotsista, jossa niin sanotun ”Attefall” –sääntelyn turvin voidaan toteuttaa pieniä, korkeintaan 25-neliöisiä täydennysrakennushankkeita pientalotonteille ilman luvitusta. Suomalaisesta sääntelystä poiketen näissä pikkumökeissä voi asua vaikka vuoden ympäri. Pari vuotta voimassa ollut säännöstö on innostanut lukuisia valmistalotehtaita Ruotsissa tuomaan markkinoille näitä pikkurakennuksia, joiden hintataso on ollut kohtuullinen.

Meillä Suomessa samantapaista sääntelyn helpottamista voisi ulottaa koskemaan esimerkiksi niin sanottuja konttiasuntoja. Pienimuotoisen piharakentamisen edistäminen on mainittu myös hallitusohjelman liitteessä 4 Asuntopolitiikan toimet. Rakennusjärjestystasoinen nykyinen vapautusmahdollisuus luvan hakemisesta tai sen korvaamisesta ilmoituksella ei kata pysyvään asumiseen tarkoitettuja kohteita.

Erityissektoreiden näkökulmia

Helsingin ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta ei kannata ELY-keskusten kanssa harjoitettavan viranomaisyhteistyön vähentämistä ja painopisteen muuttamista, ja katsoo tämän voivan johtaa siihen, että kaavojen ympäristövaikutuksia jää tunnistamatta.

Yhteistyö ja ELY-keskuksen laaja-alainen asiantuntemus alueidenkäytöstä sekä ympäristön- ja luonnonsuojeluun liittyvissä kysymyksissä on auttanut eri näkökulmien yhteensovittamisessa jo haastavien kaavahankkeiden alkuvaiheessa ja on siten jouduttanut hankkeiden etene- mistä. Muun muassa kaupunkirakenteen tiivistymisen myötä kaavahankkeiden haastavuus tulee entisestään lisääntymään.

Ympäristölautakunta katsoo myös, ettei ELY-keskusten valitusmahdollisuuden kaventaminen ole suotavaa. ELY-keskukset käyttävät harvoin ja harkiten valitusoikeutta, mikä osaltaan johtunee toimivasta ennako-neuvottelumenettelystä. Nykykäytäntö on parantanut kaavoituksen laa- tua ympäristövaikutusten huomioon ottamisen näkökulmasta ja se on edistänyt myös kaavojen sekä alueellista että valtakunnallista yhden- mukaisuutta ja olisi siten syytä säilyttää. Ympäristölautakunnan mieles-

tä esitetyt

muutokset voivat heikentää ympäristö- ja luontoarvojen huomioon ottamista alueidenkäytön suunnittelussa.

Ympäristölautakunta pitää asemakaavan vaiheistamista sinänsä kannatettavana, mutta huomauttaa kuitenkin, että kaavaa laadittaessa on aina tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset ja luotava edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle.

Vähittäiskaupan kokorajoituksen väljentäminen ja muut esitetyt muutokset vähentävät merkittävästi vähittäiskaupan erityistä sijainnin ohjausta. Kaupallisten palvelujen sijoittamisella yhdyskuntarakenteessa muun muassa suhteessa asumiseen ja liikenneyhteyksiin on kuitenkin erittäin merkittävä vaikutus liikenteestä aiheutuviin päästöihin. Lautakunta katsookin, että kaavoituksen rooli kaupallisen palvelurakenteen ohjaamisessa on tärkeä eikä sitä tulisi heikentää.

Lakiehdotuksessa maisematyöluhia vähennetään ja ne poistetaan kokonaan yleiskaavojen maa- ja metsätalousvaltaisilta alueilta (M-alkuiset kaavamerkinnot). Lakiesityksen ympäristövaikutusten arvioinnissa tuodaan esiin, että maisematyöluhiin rajauksen myötä puita todennäköisesti hakattaisiin enemmän, mistä voisi aiheutua vaikutuksia eliö- ja kasvilajeille. Ympäristölautakunta huomauttaa, että negatiivisten luontovaikutusten lisäksi esitys voi heikentää metsien virkistyskäyttöä. Ympäristölautakunta ei kannata esitettyä muutosta.

Helsingin kaupunginmuseo – Keski-Uudenmaan maakuntamuseo

Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan Helsingin kaupungin ja Uudenmaan ELY-keskuksen yhteistyö kaava-asioissa on ollut säännöllistä ja erittäin toimivaa mm. kuukausikokous- ja viranomaisneuvottelunettelyjen kautta. Yhteistyö ja ELY-keskuksen laaja-alainen asiantuntemus alueidenkäytöstä ja kulttuuriympäristön sekä ympäristön- ja luonnonsuojeluun liittyvissä kysymyksissä on auttanut eri näkökulmien yhteensovittamisessa haastavien kaavahankkeiden alkuvaiheessa ja on siten jouduttanut hankkeiden etenemistä. Erityisesti kaupunkirakenteen tiivistymisen myötä kaavahankkeiden haastavuus tulee entisestään lisääntymään. Tämän vuoksi yhteistyömenettelyjen jatkaminen nykyisellään on erittäin tärkeää. Viranomaisyhteistyön vähentäminen ja painopisteen muuttuminen voi johtaa siihen, että kaavojen ympäristövaikutuksia jää tunnistamatta, mikä voi koitua rakennus- ja arkeologisen perinnön menetyksinä.

Lakiehdotuksen mukaan ELY-keskuksen tehtävät rajattaisiin koskemaan vaikutuksiltaan valtakunnallisia ja merkittäviä maakunnallisia asioita. Tämän johdosta ELY-keskuksen valitusoikeus kapenisi, koska

ainoastaan niissä kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevissa päätöksissä, joissa käsitellään vaikutuksiltaan valtakunnallisia tai maakunnallisesti merkittäviä asioita, ELY-keskuksella olisi mahdollisuus laillisuusvalvontaan. ELY-keskukset käyttävät harvoin ja harkiten valitusoikeutta, mikä osaltaan johtunee toimivasta ennakkoneuvottelumenettelystä.

Nykykäytäntö on parantanut kaavoituksen laatua ympäristövaikutusten huomioon ottamisen näkökulmasta ja se on edistänyt myös kaavojen sekä alueellista että valtakunnallista yhdenmukaisuutta ja olisi siten syytä säilyttää. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan esitetyt muutokset heikentävät kulttuuriympäristön arvojen huomioon ottamista alueidenkäytön suunnittelussa.

Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan 18 § ja 66 § tulee edelleen säilyttää ennallaan. ELY-keskusten ohjaava rooli tulee säilyttää, eikä viranomaisneuvottelua tule poistaa kaavojen osalta, jotka koskevat luonnonarvojen ja kulttuuriympäristön kannalta erityisen merkittäviä alueita. Kulttuuriympäristöarvot ja luonnonarvot eivät voi jäädä vain kunnan kulloisenkin poliittisen tahdon arvioitaviksi. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat myös kulttuuriympäristöjä.

ELY-keskusten valitusoikeus purkamisista § 192 tulee kaupunginmuseon näkemyksen mukaan säilyttää laissa myös paikallisesti merkittävien rakennusten osalta. Kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäviä rakennuksia on ja tulee olemaan ilman suojelua tai inventointitietoa, puhumattakaan, että niitä olisi luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaiksi.

Kaupunginmuseo huomauttaa, että valtakunnallisesti merkittäviksi rakennetuiksi kulttuuriympäristöiksi määritelty pääosin alueita, jotka käsittelevät usein monia ja monenlaisia rakennuksia, eikä yksittäisiä rakennuksia ole mainittu kuin joitakin. Siksi § 192 teksti ”Valitusoikeus rakennuksen purkamista koskevasta päätöksestä on myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella silloin, kun rakennus on valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävä...” on harhaanjohtava.

Lakiluonnoksen mukaan asemakaavoitusta helpotetaan ja joustavoitetaan mahdollistamalla asemakaavamuutoksen laatiminen myös vaiheittain. Vaiheittaiselle laatimiselle nähdään tarve erityisesti täydennysrakentamisen ja käyttötarkoituksen muutosten sujuvoittamisen ja nopeuttamisen mahdollistajana. Tämän mahdollistaminen on sinänsä kannatettavaa.

Kaupunginmuseo huomauttaa kuitenkin, että kaavaa laadittaessa on aina tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset mukaan lukien vaiku-

tukset kulttuuriympäristöön ja luotava edellytykset terveelliselle, turvallisuudelle ja viihtyisälle elinympäristölle.

Maisematyöluvien rajauksen myötä puita tulnaisiin todennäköisesti hakkaamaan enemmän. Maisematyöluvan rajauksen myötä kunnalta poistuisi yksi maankäyttö- ja rakennuslain mukainen keino vaikuttaa yleiskaavojen maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden käyttöön. Lakiehdotuksen muutos 128 §:ään supistaisi näin kunnan keinoja turvata yleiskaavojen maa- ja metsätalousvaltaisiin alueisiin liittyviä maisema-arvoja ja 192 §:n muutos poistaisi elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten valitusoikeuden maisematyöluvapäätöksestä. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan esitetyt muutokset saattaisivat siten vaarantaa maisemallisesti merkittävien alueiden säilymistä erityisesti maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla.

Yhteenvedona kaupunginmuseo – Keski-Uudenmaan maakuntamuseo katsoo, että luonnos maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta heikentää kulttuuriympäristön (rakennusperintö ja arkeologinen perintö sekä kulttuurimaisema) asemaa ja mahdollisuuksia säilyä tulevaisuudessa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö
- 2 Luonnos hallituksen esitykseksi Eduskunnalle laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta
- 3 Lakiehdotus maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta, rinnakkais-tekstit
- 4 Rakennuslautakunnan lausunto
- 5 Kiinteistöviraston lausunto MRL:n muutosluonnoksesta
- 6 Asuntotuotantotoimikunnan lausunto MRL-muutoksesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ympäristöministeriö

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai

29.08.2016

Kaj/5

täytäntöönpano

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ympäristöministeriö pyytää 22.6.2016 kaupungin lausuntoa maankäyttö- ja rakennuslain muutosluonnoksesta 31.8.2016 mennessä. Lausuntopyyntö, luonnos hallituksen esitykseksi ja sen liitteenä oleva nyky-säännöstöön vertaava rinnakkaistekstiversio ovat liitteinä 1 - 3.

Kaupunginhallitus on lausuntonsa pohjaksi saanut kannanotot organisaatiostaan rakennuslautakunnalta, kaupunkisuunnitteluvirastolta, kiinteistövirastolta, asuntotuotantotoimikunnalta, ympäristölautakunnalta ja kaupungin museo - Keski-Uusimaan maakuntamuseolta. Lausunnot ovat osin esityslistan päätöshistoriassa, osin esityslistan liitteinä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö
- 2 Luonnos hallituksen esitykseksi Eduskunnalle laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta
- 3 Lakiehdotus maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta, rinnakkais-tekstit
- 4 Rakennuslautakunnan lausunto
- 5 Kiinteistöviraston lausunto MRL:n muutosluonnoksesta
- 6 Asuntotuotantotoimikunnan lausunto MRL-muutoksesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ympäristöministeriö

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai

täytäntöönpano

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Tiedoksi

Asuntotuotantotoimikunta
Kaupunginmuseo
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistövirasto
Rakennuslautakunta
Ympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 23.8.2016

HEL 2016-007592 T 03 00 00

Kaupunginhallituksen lausuntopyyntö 23.6.2016

Kaupunginhallitus on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta. Kaupunginmuseo – Keski-Uudenmaan maakuntamuseo lausuu pyydettyä seuraavaa.

Esityksen tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti sujuvoittaa kaavoituksen ja rakentamisen päätösprosesseja ja muuttaa ELY-keskusten rooli kaavoitus- ja rakentamisasioissa neuvoo-antavaksi. Samalla ELY-keskusten valitusoikeutta rajataan.

ELY-keskusten rooli ja valitusoikeus

Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan Helsingin kaupungin ja Uudenmaan ELY-keskuksen yhteistyö kaava-asioissa on ollut säännöllistä ja erittäin toimivaa mm. kuukausikokous- ja viranomaisneuvottelumenettelyjen kautta. Yhteistyö ja ELY-keskuksen laaja-alainen asiantuntemus alueidenkäytöstä ja kulttuuriympäristön sekä ympäristön- ja luonnonsuojeluun liittyvissä kysymyksissä on auttanut eri näkökulmien yhteensovittamisessa haastavien kaavahankkeiden alkuvaiheessa ja on siten jouduttanut hankkeiden etenemistä. Erityisesti kaupunkirakenteen tiivistymisen myötä kaavahankkeiden haastavuus tulee entisestään lisääntymään. Tämän vuoksi yhteistyömenettelyjen jatkaminen nykyisellään on erittäin tärkeää. Viranomaisyhteistyön vähentäminen ja paino-

pisteen muuttuminen voi johtaa siihen, että kaavojen ympäristövaikutuksia jää tunnistamatta, mikä voi koitua rakennus- ja arkeologisen perinnön menetyksinä.

Lakiehdotuksen mukaan ELY-keskuksen tehtävät rajattaisiin koskemaan vaikutuksiltaan valtakunnallisia ja merkittäviä maakunnallisia asioita. Tämän johdosta ELY-keskuksen valitusoikeus kapenisi, koska ainoastaan niissä kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevissa päätöksissä, joissa käsitellään vaikutuksiltaan valtakunnallisia tai maakunnallisesti merkittäviä asioita, ELY-keskuksella olisi mahdollisuus laillisuusvalvontaan. ELY-keskukset käyttävät harvoin ja harkiten valitusoikeutta, mikä osaltaan johtunee toimivasta ennakkoneuvottelumenettelystä. Nykykäytäntö on parantanut kaavoituksen laatua ympäristövaikutusten huomioon ottamisen näkökulmasta ja se on edistänyt myös kaavojen sekä alueellista että valtakunnallista yhdenmukaisuutta ja olisi siten syytä säilyttää. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan esitetyt lain muutokset heikentävät kulttuuriympäristön arvojen huomioon ottamista alueidenkäytön suunnittelussa.

Museon näkemyksen mukaan 18 § ja 66 § tulee edelleen säilyttää ennallaan. Ely-keskusten ohjaava rooli tulee säilyttää, eikä viranomaisneuvottelua tule poistaa kaavojen osalta, jotka koskevat luonnonarvojen ja kulttuuriympäristön kannalta erityisen merkittäviä alueita. Kulttuuriympäristöarvot ja luonnonarvot eivät voi jäädä vain kunnan kulloisenkin poliittisen tahdon arvioitaviksi. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat myös kulttuuriympäristöjä.

Ely-keskusten valitusoikeus purkamisista § 192 tulee kaupunginmuseon näkemyksen mukaan säilyttää laissa myös paikallisesti merkittävien rakennusten osalta. Kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäviä rakennuksia on ja tulee olemaan ilman suojelua tai inventointitietoa, puhumattakaan, että niitä olisi luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaiksi.

Vaiheittainen asemakaava ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Lakiluonnoksen mukaan asemakaavoitusta helpotetaan ja joustavoitetaan mahdollistamalla asemakaavamuutoksen laatiminen myös vaiheittain. Vaiheittaiselle laatimiselle nähdään tarve erityisesti täydennysrakentamisen ja käyttötarkoituksen muutosten sujuvoittamisen ja nopeuttamisen mahdollistajana, mikä on sinänsä kannatettavaa, mutta se ei saa johtaa siihen, että kaavojen ympäristövaikutuksia jää selvittämättä. Kaupunginmuseo huomauttaa, että kaavaa laadittaessa on aina tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset mukaan lukien vaikutuk-

set kulttuuriympäristöön ja luotava edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle.

Maisematyölupien rajaus

Maisematyölupien rajauksen myötä puita tulnaisiin todennäköisesti hakkaamaan enemmän. Maisematyöluvan rajauksen myötä kunnalta poistuisi yksi maankäyttö- ja rakennuslain mukainen keino vaikuttaa yleiskaavojen maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden käyttöön. Lakiehdotuksen muutos 128 §:ään supistaisi näin kunnan keinoja turvata yleiskaavojen maa- ja metsätalousvaltaisiin alueisiin liittyviä maisema-arvoja ja 192 §:n muutos poistaisi elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten valitusoikeuden maisematyölupapäätöksestä. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan esitetyt muutokset saattaisivat siten vaarantaa maisemallisesti merkittävien alueiden säilymistä erityisesti maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla.

Helsingin kaupunginmuseo – Keski-Uudenmaan maakuntamuseo katsoo, että luonnos maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta heikentää kulttuuriympäristön (rakennusperintö ja arkeologinen perintö sekä kulttuurimaisema) asemaa ja mahdollisuuksia säilyä tulevaisuudessa.

Lisätiedot

Anne Mäkinen, yksikön päällikkö, puhelin: +358 9 310 36486
anne.makinen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 22.8.2016

HEL 2016-007592 T 03 00 00

Kaupunginhallitus on pyytänyt kaupunkisuunnitteluviraston lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi maankäyttö- ja rakennuslain (jäljempänä MRL) muuttamisesta. Hallituksen esityksessä esitettyjen MRL:n muutosten tavoitteena on vähentää kaavoitukseen ja rakentamiseen liittyvää sääntelyä keventämällä ja selkeyttämällä kaavoitusta ja rakentamista koskevia säännöksiä sekä lisätä rakentamismahdollisuuksia. Esitys liittyy pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman toteuttamiseen.

Hallituksen esityksen keskeiset ehdotetut MRL:n muutokset koskevat mm. Elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten (jäljempänä ELY) roolia ja tehtäviä kuntien alueidenkäytön ja rakentamisen ohjauksessa, hajakentämisen helpottamista, asemakaavoituksen joustavoittamista, vähittäiskaupan suuryksikön sijainnin ohjausta ja pinta-alarajan nostoa

sekä kaupunkisuunnitteluvirasto pitää ehdotettujen muutosten peruslinjauksia pääosin kannatettavina.

ELY-keskusten tehtävät ja rooli alueiden käytön ja rakentamisen ohjauksessa ja valitusoikeus

Esityksessä ehdotetaan, että ELY:n tehtävät painottuisivat nykyistä vahvemmin merkittäviin ja laajaa vaikutusta omaaviin asioihin. ELY:n ohjaustehtävät ehdotetaan poistettavaksi ja ELYn tehtäväksi jää kunnan alueiden käytön suunnittelun ja rakentamisen järjestämisen edistäminen (MRL 18.1 §). ELYn valvontatehtävä esitetään rajattavaksi siten, että ELY-keskukset valvoisivat jatkossa kuntien alueidenkäyttöä ja rakentamista vain siltä osin kuin ratkaisuilla on valtakunnallisia tai merkittäviä maakunnallisia vaikutuksia (MRL 18 § 2mom.). Ehdotuksen mukaan muutos korostaisi kunnallisen päätöksenteon itsenäisyyttä ja ELY-keskusten roolia kunnan alueiden käytön suunnittelua ja rakennustoimen järjestämistä edistävänä asiantuntijaorganisaationa.

Kaupunkisuunnitteluvirasto (jälj. virasto) toteaa, että hallituksen esityksessä kuten ei myöskään voimassa olevan MRL:n hallituksen esityksessä ole aukaistu sitä, että mitä alueiden käytön suunnittelun rakennustoimen järjestämisen edistämiseksi konkreettisesti tarkoitetaan. Mitkä ovat ne toimet, jolla ELY edistää kunnan alueiden suunnittelua tai rakennustoimen järjestämistä? Tätä olisi tarvetta aukaista esitykseen, jotta säännös ei jäisi pelkäksi toteamukseksi.

Yleis- ja asemakaavoja koskevien viranomaisneuvottelujen tarve ehdotetaan rajattavaksi siten, että neuvottelu olisi pakollinen vain niiden kaavojen osalta, jotka koskevat vaikutuksiltaan valtakunnallisia tai merkittäviä maakunnallisia asioita tai joka on valtion viranomaisen toteuttamisvelvollisuuden kannalta tärkeitä (MRL 66 § 2 mom.). Neuvottelunnettely säilyisi edelleen valtion ensisijaisen vaikuttamiskeinona, mutta yhteydenpito- ja neuvotteluvollisuuden kynnystä nostettaisiin nykyisestä. Hallituksen esityksessä todetaan, että vuosittaiset kehittämiskeskustelut ELYn kanssa jää voimaan ja neuvotteluvollisuuden rajaaminen ei sulje pois kunnan ja ELYn välistä epävirallista yhteydenpitoa tai työneuvottelujen järjestämistä tarvittaessa.

Virasto pitää esitettyä muutosta kannatettavana. Esitetty muutos vähentäisi kaavaneuvottelujen ja kuukausittaisten neuvottelujen määrä nykyisestä ja edistäisi näin sekä kunnan että Elyn voimavarojen tarkoituksenmukaista kohdentamista maankäytön suunnittelussa.

ELYn valitusoikeuden osalta ehdotuksessa esitetään, että ELY poistetaan nimenomaisena mainintana MRL:n 191 §:stä, jossa säädetään valitusoikeudesta kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevasta päätöksestä sekä MRL:n 193 §:stä, joka koskee valitusoikeutta

poikkeamispäätöksestä ja suunnittelutarveratkaisusta. ELY:n valitusoikeus edellä esitettyjen päätösten osalta rajautuisi ainoastaan sen toimialaan kuuluviin asioihin, sillä valitusoikeus edellä mainituista päätöksistä jää edelleen viranomaisille toimialaansa kuuluvissa asioissa. Näitä olisivat ELYn toimialaan ehdotetun muutoksen myötä vaikutukseltaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät asiat (MRL 18 § 2mom.). Epäselväksi kuitenkin jää, onko ELY:llä edelleen valitusoikeus asioissa, joista ELY huolehtii elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta annetun lain (897/2009) 3 §:n perusteella, kuten asioissa, jotka kuuluvat yleisen edun valvomiseen ympäristö- ja vesiasioissa. Tällaisia asioita voivat olla myös vain paikallisesti merkittävät asiat.

Esityksen perusteluissa on todettu, että vaikutusten merkittävyyttä arvioitaessa otetaan huomioon niiden suuruus ja laajuus, vaikutusalueen muutosherkkyys sekä kaavan tehtävä ja tarkoitus. Esimerkkeinä vaikutuksiltaan valtakunnallisista tai merkittävistä maakunnallisista asioista on esitetty mm. valtakunnallisiin alueidenkäyttöön liittyvät kysymykset, valtakunnallisia tai maakunnallista merkitystä omaavat luonnon ja kulttuuriympäristön arvoin liittyvät asiat sekä kaupunkiseutujen merkittävät taajamarakennetta, liikennejärjestelmää ja virkistysaluetta koskevat vaikutuksiltaan usean kunnan alueelle ulottuvat ratkaisut. Virasto toteaa, että perustelut eivät riitä määrittelemään ELY:n valitusoikeuden ulkopuolelle jääviä, vain paikallisia vaikutuksia aiheuttavia asioita, mikä saattaa aiheuttaa jatkossa tulkintaongelmia.

Muutoksia ranta-aluetta koskeviin säädöksiin

MRL:n 77 §, jossa edellytetään, että MRL:n 66 § 2 momentin mukainen viranomaisneuvottelu tulee pitää aina, jos yleiskaava laaditaan ranta-alueelle loma-asutuksen järjestämiseksi sekä ranta-asemakaavaa laadittaessa, ehdotetaan kumottavaksi. Ehdotuksen mukaan rantayleis- ja -asemakaavoja valmisteltaessa neuvottelun järjestämisen tarve arvioitaisiin samalla tavoin kuin valmisteltaessa muitakin yleis- ja asemakaavoja.

Ranta-alueiden loma-asutusta koskevien yleis- ja asemakaavan erityisiin sisältövaatimuksiin (MRL 73 §) ehdotetaan muutosta siten, että edellytystä ranta-alueille jätettävästä riittävästä yhtenäisestä rakentamattomasta alueesta ei sovellettaisi olemassa olevilla kyläalueilla Tämä edellyttäisi, että virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys otetaan huomioon. Lakiehdotuksen perusteluissa on todettu, että kylien alueella ei ole tarkoituksenmukaista käyttää samoja mitoituskokoja kuin mitä käytetään loma-asumista varten laadittavissa kaavoissa riittävän yhtenäisen rakentamattoman alueen säilymisen turvaamiseksi.

Viraston näkemyksen mukaan muutokset ovat kannatettavia. 73 §:än ehdotettua muutosta tulisi voida soveltaa myös ainakin pääkaupunkiseudun alueella loma-asutusta varten laadittavissa yleis- ja asemakaavoissa. Tällaisia kaavoja laaditaan pääkaupunkiseudulla pääasiallisesti kaupunkien edustalla oleville saarille.

Saaria kaavoitettaessa tarkastellaan yleensä laajempaa saaristoaluetta, jossa saaret sisältävät lähtökohtaisesti sekä virkistysaluetta että loma-asumista, joten virkistykseen soveltuvaa aluetta jää jo sitä kautta riittävästi. Nykyisellään laki ja sen soveltaminen saari kerrallaan rajoittaa tiivistyvällä pääkaupunkiseudulla tärkeänä tavoitteena olevaa saariston virkistys- ja lomakäytön lisäämistä. Saariston maankäyttöä suunniteltaessa tulisi olla mahdollisuus käsitellä useampaa saarta yhtenä kokonaisuutena eikä saari kerrallaan. Näin mahdollistettaisiin saaret useamman kuntalaisen virkistys- ja lomakäyttöön. Virkistyskäytön ja kesäasukkaiden lisääntyminen elävöittäisivät saaria ja mahdollistaisivat reittiliikenteen toteuttamisen saarille.

Virasto haluaa tuoda tässä yhteydessä esille näkemyksensä ranta-alueiden suunnittelua vaikeuttavasta oikeuskäytännöstä. Tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi on oikeuskäytännössä ja ympäristöministeriön rantojen suunnitteluoppaassa omaksuttu emätilaperiaate. Jokaiselle kaava-alueen historialliselle tilalle tulee osoittaa yhtä monta rakennuspaikkaa ranta-alueelle. Mitoitusta laskettaessa on oikeuskäytännössä tunnustetuksi malliksi vahvistunut nk. Etelä-Savon seutukaavaliitos-kehitetty ns. Etelä-Savon malli. Hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden viimeaikaisessa oikeuskäytännössä ei ole hyväksytty em. tunnustettua mallia vastaamattomia muuntomalleja.

MRL:n 73 § 1 momentin mukaan ranta-alueille on jätävä riittävästi yhtenäistä rakentamatonta aluetta. Hallituksen esityksessä on todettu kyseisen pykälän perusteluissa, että rakentamattomien alueiden riittävyys ratkaistaan tapauskohtaisesti. Harkinnassa on otettava huomioon muun ohessa rantaluonto ja virkistyskäyttö. Oikeuskäytännössä omaksuttua emätilaperiaatetta ja ns. Etelä-Savon laskentamallia ei ole laissa edellytetty sovellettavaksi. Oikeuskäytäntö hankaloittaa ja on jopa esteenä kuntien maankäytön tarkoituksenmukaiselle suunnittelulle.

Ranta-alueet tulisi olla mahdollista suunnitella maankäytöllisesti tarkoituksenmukaisella tavalla eikä niin, että maankäytön suunnittelua tulee tehdä rakennuspaikkojen mitoitus edellä. Oikeuskäytäntöön tulisi puuttua tässä yhteydessä MRL:n muutosta.

Yleiskaavan oikeusvaikutus muuhun suunnitteluun ja yleiskaavan käyttö rakennusluvan perusteena.

MRL:n 42 §:än, jossa säädetään yleiskaavan oikeusvaikutuksesta muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan, ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa väljennettäisiin ja joustavoitettaisiin yleiskaavan ohjausvaikutusta tilanteissa, joissa yleiskaava on ilmeisen vanhentunut. Asemakaava olisi näissä tilanteissa mahdollista laatia perustellusta syystä ilman, että yleiskaava olisi kyseisellä alueella ohjeena asemakaavan laatimiselle. Edellytyksenä olisi, että asemakaava sopeutuu yleiskaavan kokonaisuuteen ja yleiskaavan sisältövaatimukset otetaan huomioon asemakaavaa laadittaessa.

Perustelujen mukaan yleiskaavan vanhentuneisuutta arvioitaessa on mietittävä, ohjaako yleiskaava tarkoituksenmukaisella tavalla yhdyskuntien ja maankäytön kehittämistä ja asemakaavoitusta. Lisäksi on selvitettävä, ovatko olosuhteet muuttuneet niin merkittävästi, että yleiskaavan mukaiset ratkaisut eivät enää ole perusteltuja.

Vanhentuneisuuden kriteereiksi esitetään mm. yleiskaavan ikää ja sitä, jos se on ristiriidassa alueelle myöhemmin laaditun maakuntakaavan kanssa. Lähtökohtana olisi kuitenkin ensisijaisesti yleiskaavan tarkistaminen eikä asemakaavojen laatiminen yleiskaavan vastaisesti. Perusteltuna syynä voisi ehdotuksen mukaan pitää sitä, että asemakaavan vaikutukset on mahdollista arvioida ilman sen kytkemistä laajempaan yleiskaavalliseen tarkasteluun. Lisäksi perustelujen mukaan parhaillaan laadittavana olevan yleiskaavan linjaukset ja sisältö olisi mahdollista ottaa huomioon.

Muutos on periaatteellisesti hyvä ja joustava, mutta hieman kuitenkin ristiriitainen. Varsinkin silloin, jos perusteltuna syynä yleiskaavasta poikkeamiselle asemakaavoituksessa pidetään sitä, että yleiskaava on ristiriidassa myöhemmin laaditun maakuntakaavan kanssa. Silloinhan saattaa olla niin, että yleiskaava on vanhentunut kokonaisuudessaan ja edellytys, että asemaakaavan tulee sopeutua yleiskaavan kokonaisuuteen, saattaa olla mahdoton toteuttaa, jolloin pääsääntöisesti kuitenkin joudutaan laatimaan ensin yleiskaava ennen asemakaavaa.. Virasto esittääkin, että lainmuutosehdotuksessa esitettyä edellytystä tulisi muuttaa siten, että asemakaavan tulisi sopeutua yleiskaavan tai maakuntakaavan kokonaisuuteen ja yleiskaavan tai maakuntakaavan sisältövaatimukset otetaan huomioon asemakaava laadittaessa.

Asemakaavoituksen helpottamiseen ja joustavoittamiseen tähtääviä muutoksia

Esityksessä on ehdotettu, että asemakaavan muutos voitaisiin laatia myös vaiheittain (MRL 50 §). Esityksen perustelujen mukaan vaiheittain laatimisella tarkoitetaan kaavan laatimista vain tiettyä osakokonaisuutta tai osakokonaisuuksia koskien. Tällaisia osakokonaisuuksia voisivat olla esimerkiksi käyttötarkoituksen muutokset, rakennusoikeuden

korottaminen tai useiden pienialaisten asemakaavojen suunnitteluperiaatteiden yhtenäistäminen tietyn teeman osalta. Perustelujen mukaan vaihteittain laatimiselle olisi tarvetta erityisesti täydennysrakentamisen ja käyttötarkoituksen muutosten sujuvoittamisen nopeuttamisen mahdollistajana. Nykyisin tämän tyyppisiä kysymyksiä ratkaistaan poikkeamisilla.

Virasto pitää muutosta erittäin perusteltuna mm. täydennysrakentamisen helpottamiseksi ja Helsingin kantakaupungin lukuisten (satojen) asemakaavojen uudistamisen mahdollistamiseksi joustavammin. Oikeuskäytännössä kun on katsottu, että asemakaavan keskeisten periaatteiden muuttaminen ei ole mahdollista yksittäisillä poikkeamispäätöksillä (mm. KHO 15.8.2016 taltionro 3378).

Lainmuutoksen perusteluissa on todettu, että osakokonaisuuksia voisivat olla esimerkiksi. useiden pienialaisten asemakaavojen suunnitteluperiaatteiden yhtenäistäminen tietyn teeman osalta. Asemakaavat eivät kaupunkialueella välttämättä ole pienialaisia, josta syystä virasto esittää, että pienialaisten asemakaavojen tilalle perusteluihin kirjattaisiin erillisten asemakaavojen, jotta välttyttäisiin turhilta tulkintaongelmilta.

Laissa tai esityksen perusteluissa tulisi selvemmin todeta, missä laajuudessa MRL 54 §:ssä säädettyjä asemakaavan sisältövaatimuksia ja MRL 9 §:n vaikutusten selvitysvelvollisuutta sovelletaan osakokonaisuutta koskevan kaavan valmisteluun. Esimerkiksi yleiskaavan sisältövaatimuksia koskevassa voimassa olevassa 39 §:ssä todetaan, että sisältövaatimukset on otettava huomioon ja selvitettävä siinä määrin kuin laadittavan kaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Valtuusto voisi jatkossa siirtää asemakaavojen hyväksymispäätösvaltaansa kunnanhallitukselle tai lautakunnalle myös vaikutuksiltaan merkittävien kaavojen osalta (52 §). Uuden kuntalain (410/2015) 1.6.2017 voimaan tulevan 30 §:n mukaan valtuusto voi asettaa lautakuntaan jaostoja. Lautakunnan jaostoihin sovelletaan, mitä lautakunnasta säädetään. Epäselvää on, voidaanko esityksen mukaan MRL:n nojalla siirtää asemakaavan hyväksymistä koskevaa päätösvaltaa lautakunnan jaostolle. Laissa olisi siten selvyiden vuoksi syytä todeta, että päätösvaltaa voidaan siirtää lautakunnan jaostolle ainakin vaikutukseltaan vähäisten kaavamuutosten osalta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman osalta ehdotuksessa esitetään, että vaikutukseltaan vähäisissä asemakaavan muutoksissa ei tarvitsisi laatia osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS). Esityksessä ehdotetaan asian tuomista MRL:n 63 §:än omana momenttina. Virasto pitää liisäystä hyvänä asiana ja nopeuttaa pienien kaavamuutosten valmistelua.

MRL:n 63 §:n muutoksen yhteydessä olisi viraston näkemyksen mukaan aiheellista tarkistaa kaavoituksen vireilletulon ilmoittamista koskevaa säätelystä. MRL:n 63 §:n nojalla ilmoittaminen on järjestettävä kaavan tarkoituksen ja merkityksen kannalta sopivalla tavalla. Ilmoittamisesta säädetään tarkemmin maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) 30 §:ssä. Sen mukaan kaavoituksen vireilletulosta ilmoittaminen tulee tapahtua osallisten kannalta toimivalla tavalla. Ilmoitus on kuitenkin aina julkaistava vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä, ellei kysymys ole vähäisestä kaavamuutoksesta.

Kaikista vaikutuksiltaan vähäistä merkityksellisimmistä asemakaavamuutoksista ilmoittaminen yleisesti leviävässä sanomalehdessä ei ole tarpeellista. Joidenkin kaavojen osalta riittäisi ja olisi taloudellisempaa ja tarkoituksenmukaisempaa, että vireilletulosta ilmoitettaisiin vain muutosalueella ilmestyvässä paikallislehdessä tai vain internetissä. Ainoastaan kaavamuutosalueen maanomistajat tulisi mahdollisesti informoida kirjallisella ilmoituksella.

Asemakaavoituksen helpottamiseksi ja joustavoittamiseksi virasto esittää muutosta myös vuorovaikutusmenettelyä koskevaan MRL:n 62 §:än. 62 §:n mukaan muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, on ilmoitettava kunnan perusteltu kannanotto esitettyyn mielipiteeseen. Lain mukaan vastine on toimitettava muistutuksentekijälle hänen ilmoittamaansa osoitteeseen.

Helsingissä on käytäntönä se, että kaavaehdotuksesta annettuihin kaikkiin muistutuksiin annetaan perusteltu kannanotto kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksen otteella ja sen liitteenä olevalla vuorovaikutusraportiksi nimetyllä asiakirjalla, jossa muistutuksiin vastataan aihealueittain. Mm. uuteen Helsingin yleiskaavaehdotukseen annettiin muistutuksia n. 1500 kpl. Vuorovaikutusraportissa muistutuksiin vastattiin aihealueittain (ja alueittain). MRL:n 62 §:n nojalla vuorovaikutusraportti (186 sivua) lähetettiin postitse 640:lle osoitteensa lähettäneelle muistuttajalle sekä sähköpostitse 510:lle sähköpostiosoitteensa lähettäneelle muistuttajalle. Toimenpiteet aiheuttivat huomattavat kulut kunnalle. Osa kirjelähetyksistä palautui, koska muistuttajat eivät hakeneet niitä posti-toimistosta, jonne ne kirjeen suuresta koosta johtuen oli jouduttu toimitamaan.

Asemakaavamuutoksissa kaupunkialueella yleensä on kyse täydennysrakentamisesta, joka herättää usein eriäviä mielipiteitä. Virasto ehdottaakin, että MRL:n 62 §:ää tarkistettaisiin siten, että muistuttajalle voitaisiin lähettää pelkkä ilmoitus, mistä perusteltu kannanotto on luettavissa. Ilmoitus voitaisiin lähettää kirjallisesti muistuttajille tai sitten toimielimen päätöksessä, jossa vastineet päätetään antaa, ilmoitettaisiin, missä aineisto on nähtävillä ja luettavissa. Helsingissä kaava-aineisto

on lähtökohtaisesti luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston internet -sivuilla ja lisäksi info- ja näyttelytila Laiturilla, Kampin Narinkkatorin kupeessa. Eli keskeisellä paikalla kaupungissa.

Vähittäiskauppa

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi MRL:n 71 a §:n vähittäiskaupan suuryksikön määritelmää siten, että suuryksikön pinta-alaraja nostettaisiin 2000 neliömetristä 4000 neliömetriin. Pinta-alan noston tavoitteena on edistää toimivan kilpailun kehittymistä ja ottaa huomioon vähittäiskaupan toimialan kehittämisen tarpeet. Esityksen perusteluissa todetaan, että yli 4000 kerrosneliömetrin myymälöiden erityinen ohjaustarve perustuu niiden usein aiheuttamiin merkittäviin yhdyskuntarakentamiseen, liikenteeseen tai kaupan palvelujen saatavuuteen kohdistuviin vaikutuksiin.

MRL:n 71 b §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vähittäiskaupan suuryksiköiden enimmäismitoitus tulisi maakuntakaavassa osoittaa vain kaavassa osoitettujen keskustatoimintojen alueiden ulkopuolella.

Esityksessä ehdotetaan vähittäiskaupan sijoittumista ohjaavan MRL:n 71 c §:n muuttamista siten, että pykälän 1 momentista poistettaisiin velvoite ottaa maakunta- ja yleiskaavoituksessa huomioon kaupan laatu perusteena sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkö muualle kuin keskustaluuelle. Laadun sijaan huomioon otettavana perusteena olisi jatkossa palvelujen saavutettavuus. Esityksessä todetaan, että vähittäiskaupan suuryksikön ensisijainen sijaintipaikka olisi edelleen keskusta-alue. Suuryksikkö voitaisiin kuitenkin sijoittaa myös muualle edellyttäen, että kaupan palvelujen saavutettavuus sijoituksen perusteena sekä lain 71 b §:n mukaiset vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset sisältövaatimukset otetaan huomioon. Kaupan palvelujen saavutettavuudella tarkoitettaisiin esityksen perustelujen mukaan palvelujen sijoittumista suhteessa asuinalueiden sijoittumiseen ja mahdollisuuksia saavuttaa nämä palvelut eri kulkumuodoilla, myös kävellen ja polkupyörillä.

MRL:n 71 e §:ssä oleva täsmentävä säännös kaupan laatua ja koko koskevista asemakaavamääräyksistä ehdotetaan kumottavaksi.

Virasto toteaa, että esitetyt muutokset vähentävät merkittävästi vähittäiskaupan suuryksiköiden erityistä sijainnin ohjausta niin maakunta- kuin yleiskaavatasollakin. Helsingin päivittäistavarakaupassa on vähän yli 4000 neliön yksittäisiä yksiköitä. Todennäköisesti niitä tulisi lisää suuryksikkökoon kasvattamisen jälkeen sekä päivittäistavara- että tilaa vaativaan kauppaan. Lähipalveluiden saavutettavuus eri kulkumuodoilla ja vaikutukset kaupan verkostoon ovat oleellisia, kun arvioidaan isompien yksiköiden sijoittumista. Kaupan sääntelyn väljentäminen

myös todennäköisesti kasvattaa tarvetta vaikutusarvioinneille, varsinkin jos haetaan perusteita sijoittumiseen keskusta-alueiden ulkopuolelle. Lähikaupan verkoston tulisi olla kattava ja palvelujen saavutettavissa monipuolisesti erityisesti kasvavan vanhusväestön ja autottomien talouksien näkökulmasta.

Helsingissä lähtökohtana on sijoittaa kaupan rakentaminen keskusta-alueille. Tavoitteena on myös, että päivittäistavarakaupan suuryksiköt integroidaan muuhun rakentamiseen. Suuryksikköön kasvu tulee ottaa huomioon erityisesti keskustojen suunnittelussa siten, että varataan riittävästi mahdollisuuksia kaupalliselle rakentamiselle.

Lakiehdotuksessa ehdotetaan myös vähittäiskaupan suuryksikön laadun huomioon ottamiseen liittyviä rajoituksia poistettavaksi. Tämä saattaa johtaa kehitykseen, jossa päivittäistavarakauppaa ohjautuu enemmän pois keskustoista kaupan alueille, joissa saavutettavuus muulla kuin henkilöautolla on usein huonompi. Lakimuutoksien näkökulmasta tulisi voida varmistua siitä, että erityisesti päivittäistavarakaupan suuryksiköt eivät sääntelyn väljentyessä jatkossa ohjaudu pääasiassa keskustojen ulkopuolelle. Lakiehdotuksen perustelujen vaikutusarvioinnissakin todetaan, että lähikauppaverkko voi harventua, jos myynti keskittyy suurempiin yksiköihin.

Virasto ei kannata MRL:n 71 e §:n kumoamista. Kunnalla tulee olla mahdollisuus suunnitella alueelleen kestävää yhdyskuntarakennetta ja turvata vähittäiskaupan palveluverkon säilymisen ja kehittymisen edellytykset.

Helsingin seudun tiivis rakenne, väestönkasvu ja sen mukanaan tuoma ostovoima antaa runsaasti mahdollisuuksia kehittää kaupallista toimintaa. Suomen päivittäistavarakaupan markkinat ovat keskittyneet kahdelle toimijalle, joiden yhteinen markkinaosuus on noin 80 prosenttia. Kaupan rakentamisen sääntelyn keventäminen voi mahdollisesti houkutella uusia toimijoita Suomenkin markkinoille.

Viraston näkemyksen mukaan palvelujen saavutettavuuden edellytys suuryksikön mahdolliseen sijoittumiseen keskusta-alueiden ulkopuolelle saattaa vaikeuttaa paljon tilaa vaativien vähittäistavarakauppojen suuryksiköiden sijoittamista keskusta-alueiden ulkopuolelle. Esityksen perusteluissa on todettu, että palvelujen saatavuudella tarkoitetaan mahdollisuuksia saavuttaa nämä palvelut myös kävellen ja polkupyörällä. Tilaa vaativat suuryksiköt sijoittuvat tilaa vaativina rakennuksina asuinalueista sen verran etäälle, että ne eivät välttämättä ole kävely- ja/tai polkupyörämatkan päässä. Paljon tilaa vaativan kaupan tulisi olla mahdollista sijoittaa vapaammin.

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Irene Varila, lakimies, puhelin: 310 37451
irene.varila(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 09.08.2016 § 262

HEL 2016-007592 T 03 00 00

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

ELY-keskusten rooli ja valitusoikeus

Maankäyttö- ja rakennuslain lähtökohtana on, että valtion ensisijaiset vaikuttamiskeinot kuntakaavoituksessa ovat ennakkoyhteistyö ja neuvottelumenettelyt. Kaavoituksen sujuvoittamisen kannalta toimintatapojen ja kaavoituksen ennakoivan ja vuorovaikutteisen viranomaisyhteistyön kehittäminen olisi parempi tapa kuin luonnoksen mukainen ELY-keskusten roolin merkittävä muuttaminen ja valitusoikeuden kaventaminen. Hallitusohjelman mukaan lupa- ja valitusprosesseja sujuvoitetaan ja viranomaisten keskinäisten valitusten määrä minimoidaan esimerkiksi ennakkoneuvottelumenettelyllä. Esitysluonnoksen mukaan ELY-keskusten valitusoikeuden rajaamisen lisäksi kuitenkin myös ennakkoneuvottelumenettelyä supistettaisiin.

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan Helsingin kaupungin ja Uudenmaan ELY-keskuksen yhteistyö kaava-asioissa on ollut säännöllistä ja erittäin toimivaa mm. kuukausikokous- ja viranomaisneuvottelumenettelyjen kautta. Yhteistyö ja ELY-keskuksen laaja-alainen asiantuntemus alueidenkäytöstä sekä ympäristön- ja luonnonsuojeluun liittyvissä kysymyksissä on auttanut eri näkökulmien yhteensovittamisessa jo haastavien kaavahankkeiden alkuvaiheessa ja on siten jouduttanut hankkeiden etenemistä. Muun muassa kaupunkirakenteen tiivistymisen myötä kaavahankkeiden haastavuus tulee entisestään lisääntymään. Tämän vuoksi yhteistyömenettelyjen jatkaminen nykyisellään on hyvin tärkeää. Luonnoksen suppeassa ympäristövaikutusten arvioinnissakin todetaan, että viranomaisyhteistyön vähentäminen ja painopisteen muuttaminen voi johtaa siihen, että kaavojen ympäristövaikutuksia jää tunnistamatta.

Lakiehdotuksen mukaan ELY-keskuksen tehtävät rajattaisiin koskemaan vaikutuksiltaan valtakunnallisia ja merkittäviä maakunnallisia asioita. Tämän johdosta ELY-keskuksen valitusoikeus kapenisi, koska ainoastaan niissä kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevissa päätöksissä, joissa käsitellään vaikutuksiltaan valtakunnallisia tai maakunnallisesti merkittäviä asioita, ELY-keskuksella olisi mahdollisuus laillisuusvalvontaan. ELY-keskukset käyttävät harvoin ja harkiten

valitusoikeutta, mikä osaltaan johtuneen toimivasta ennakkoneuvottelumenettelystä. Nykykäytäntö on parantanut kaavoituksen laatua ympäristövaikutusten huomioon ottamisen näkökulmasta ja se on edistänyt myös kaavojen sekä alueellista että valtakunnallista yhdenmukaisuutta ja olisi siten syytä säilyttää. Ympäristölautakunnan mielestä esitetyt muutokset voivat heikentää ympäristö- ja luontoarvojen huomioon ottamista alueidenkäytön suunnittelussa.

Vaiheittainen asemakaava ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Lakiluonnoksen mukaan asemakaavoitusta helpotetaan ja joustavoitetaan mahdollistamalla asemakaavamuutoksen laatiminen myös vaiheittain. Vaiheittaiselle laatimiselle nähdään tarve erityisesti täydennysrakentamisen ja käyttötarkoituksen muutosten sujuvoittamisen ja nopeuttamisen mahdollistajana. Tämän mahdollistaminen on sinänsä kannattavaa. Ympäristölautakunta kuitenkin huomauttaa, että kaavaa laadittaessa on aina tarpeellisessa määrin selvítettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset ja luotava edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle.

Jatkossa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ei tarvitsisi laatia vaikutuksiltaan vähäisten asemakaavojen osalta. Muutosta voidaan pitää tarkoituksenmukaisena, sillä periaatteessa jo nykyinen laki mahdollistaisi tämän. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sisältö ja laajuus riippuvat nykyiselläkin kyseessä olevan kaavan tarkoituksesta ja merkityksestä. Kaavoituksen vuorovaikutukseen liittyvät lainkohdat koskevat kuitenkin muutoin edelleenkin kaikkia kaavoja. Ympäristöviranomaisella säilyy mahdollisuus ottaa kantaa kaikkien kaavahankkeiden ympäristövaikutuksiin.

Vähittäiskauppa

Esityksen mukaan vähittäiskaupan suuryksikön pinta-alaraja nostetaan 2 000 neliömetristä 4 000 neliometriin. Se ja muut esitetyt muutokset vähentävät merkittävästi vähittäiskaupan erityistä sijainnin ohjausta.

Kaupallisten palvelujen sijoittamisella yhdyskuntarakenteessa muun muassa suhteessa asumiseen ja liikenneyhteyksiin on erittäin merkittävä vaikutus liikenteestä aiheutuviin päästöihin. Kaavoituksen rooli kaupallisen palvelurakenteen ohjaamisessa on tärkeä eikä sitä tulisi heikentää. Tasapainoisessa kaupan palveluverkossa asiointimatkat ovat kohtuulliset ja palvelut ovat mahdollisimman hyvin saavutettavissa joukkoliikenteellä sekä kävellen ja pyöräillen, jolloin liikenteen päästöt jäävät alhaisiksi. Esitetty ympäristövaikutusten arviointi ei ota kantaa siihen, miten säätelyn vähentäminen vaikuttaa mm. liikenteen päästöihin.

Toimenpideluvan varaiset toimenpiteet

Helsingissä aurinkopaneelien ulkoyksikön asentaminen ei edellytä lähtökohtaisesti toimenpidelupaa. Ympäristölautakunta pitää hyvänä, että jatkossa aurinkopaneelien ja -keräimien osalta toimenpidelupa tarvittaisiin lähtökohtaisesti vain silloin, kun kyse on kaupunkikuvaan tai ympäristöön merkittävästi vaikuttavan aurinkopaneelin tai -keräimen asentamisesta tai rakentamisesta. Aurinkoenergian edistämisellä on tärkeä rooli ilmastonmuutoksen hillintään liittyvissä toimenpiteissä.

Maisematyöluupa

Lakiehdotuksessa maisematyöluupia vähennetään ja ne poistetaan kokonaan yleiskaavojen maa- ja metsätalousvaltaisilta alueilta (M-alkuiset kaavamerkinnot). Lakiesityksen ympäristövaikutusten arvioinnissa tuodaan esiin, että maisematyölupien rajauksen myötä puita todennäköisesti hakattaisiin enemmän, mistä voisi aiheutua vaikutuksia eliö- ja kasvilajeille. Ympäristölautakunta huomauttaa, että negatiivisten luontovaikutusten lisäksi esitys voi heikentää metsien virkistyskäyttöä. Ympäristölautakunta ei kannata esitettyä muutosta.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

§ 742

Valtuutettujen Pia Pakarisen, Pilvi Torstin ja Mari Holopaisen toivomusponnet peruskorjatun Hakaniemen hallin vuokranmääritykseen ja hallin yhteydessä toimivan ulkotorin aukioloaikoihin liittyen

HEL 2015-009694 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi saadut selvitykset kaupunginvaltuuston 26.8.2015 (asia 10) hyväksymien seuraavien toivomusponnien johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvitykset ponnien ehdottajille sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

A

Valtuutettu Pia Pakarisen ym. toivomusponsi, jonka mukaan kaupunginvaltuusto, hyväksyessään Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksen hankesuunnitelman, edellytti, että peruskorjattujen tilojen vuokranmäärityksessä otetaan huomioon hallikaupan jatkuvuuden tavoite.

B

Valtuutettu Pilvi Torstin ym. toivomusponsi, jonka mukaan kaupunginvaltuusto, hyväksyessään Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksen hankesuunnitelman, edellytti, että kiinteistölautakunta käsittelee Hakaniemen hallin sisäisen pääomavuokran määrittelyn uudelleen ja pohtii ratkaisua, jossa vastaavalla tavalla kuin esimerkiksi Finlandiatalon osalta on toimittu sisäistä pääomavuokraa määriteltäessä käytetään yhden prosentin (1%) korkoa kohteen yleisen kulttuurihistoriallisen merkityksen johdosta.

C

Valtuutettu Mari Holopaisen ym. toivomusponsi, jonka mukaan kaupunginvaltuusto, hyväksyessään Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksen hankesuunnitelman, edellytti, että selvitetään mahdollisuudet pidentää Hakaniemen hallin yhteydessä toimivan ulkotorin aukioloaika (nykyisin arkisin 6:30-15:00, lauantaisin klo 6:30-15:00) kuten useilla muillakin Helsingin merkittävillä toreilla. Samalla selvitetään mahdollisuudet iltatoriiin.

Käsittely

Esittelijä muutti esitystään siten, että Pilvi Torstin vastaehdotus lisättiin uudeksi kappaleeksi (kpl 37) esittelijän perusteluihin Ponsi C -otsikon alle.

29.08.2016

Vastaehdotus:

Pilvi Torsti:

Kaupunginhallitus toteaa vielä, että erityisesti koska väistötilojen lopullisia kustannuksia ei vielä tiedetä, neuvottelut siitä, millaisiin vuokriin tukkutorin ja hallikauppiaiden välillä voidaan päätyä varmistuen samalla kauppahallin elinvoima ja jatkuvuus ja toisaalta tukkutorin mahdollisuus osaltaan osallistua peruskorjauksen ja lisärakentamisen kustannuksiin budjettinsa puitteissa, käydään myöhemmin. Siksi Tukkutorin tilakeskukselle maksettavan vuokran perusteisiin ja muodostumiseen samoin kuin tuotto prosenttiin voidaan lopullisesti ottaa kantaa, kun kokonaisratkaisussa vielä auki olevat tekijät saavat ratkaisunsa.

Kannattaja: Laura Rissanen

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Pakarinen Pia, toivomusponsi 1, Kvsto 26.8.2015 asia 10
- 2 Torsti Pilvi, toivomusponsi 2, Kvsto 26.8.2015 asia 10
- 3 Holopainen Mari, toivomusponsi 3, Kvsto 26.8.2015 asia 10
- 4 Teknisen palvelun lautakunnan lausunto 12.11.2015, Pia Pakarinen, Pilvi Torsti
- 5 Tilakeskuksen lausunto toivomusponsista koskien Hakaniemen hallin vuokranmäärittystä
- 6 Elinkeino-osaston kommentit, Pilvi Torsti
- 7 Elinkeino-osaston kommentit, Pia Pakarinen
- 8 Teknisen palvelun lautakunnan lausunto, Mari Holopainen
- 9 Elinkeino-osaston kommentit, Mari Holopainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Pakarinen Pia

Torsti Pilvi

Holopainen Mari

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi saadut selvitykset kaupunginvaltuuston 26.8.2015 (asia 10) hyväksymien seuraavien toivomusponnien johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvitykset ponnien ehdottajille sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

A

Valtuutettu Pia Pakarisen ym. toivomusponsi, jonka mukaan kaupunginvaltuusto, hyväksyessään Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksen hankesuunnitelman, edellytti, että peruskorjattujen tilojen vuokramäärityksessä otetaan huomioon hallikaupan jatkuvuuden tavoite.

B

Valtuutettu Pilvi Torstin ym. toivomusponsi, jonka mukaan kaupunginvaltuusto, hyväksyessään Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksen hankesuunnitelman, edellytti, että kiinteistölautakunta käsittelee Hakaniemen hallin sisäisen pääomavuokran määrittelyn uudelleen ja pohtii ratkaisua, jossa vastaavalla tavalla kuin esimerkiksi Finlandiatalon osalta on toimittu sisäistä pääomavuokraa määriteltäessä käytetään yhden prosentin (1%) korkoa kohteen yleisen kulttuurihistoriallisen merkityksen johdosta.

C

Valtuutettu Mari Holopaisen ym. toivomusponsi, jonka mukaan kaupunginvaltuusto, hyväksyessään Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksen hankesuunnitelman, edellytti, että selvitetään mahdollisuudet pidentää Hakaniemen hallin yhteydessä toimivan ulkotorin aukioloaikaa (nykyisin arkisin 6:30-15:00, lauantaisin klo 6:30-15:00) kuten useilla muillakin Helsingin merkittävillä toreilla. Samalla selvitetään mahdollisuudet iltatoriin.

Esittelijän perustelut

Toivomusponnet

Hyväksyessään 26.8.2015 (asia 10) Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksen hankesuunnitelman kaupunginvaltuusto samalla hyväksyi seuraavat kohdista A, B ja C ilmenevät toivomusponnet:

A

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että peruskorjattujen tilojen vuokramäärityksessä otetaan huomioon hallikaupan jatkuvuuden tavoite. (Pia Pakarinen)

B

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kiinteistölautakunta käsittelee Hakaniemen hallin sisäisen pääomavuokran määrittelyn uudelleen ja pohtii ratkaisua, jossa vastavalla tavalla kuin esimerkiksi Finlandiatalon osalta on toimittu sisäistä pääomavuokraa määriteltäessä käytetään yhden prosentin (1%) korkoa kohteen yleisen kulttuurihistoriallisen merkityksen johdosta. (Pilvi Tors-ti)

C

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet pidentää Hakaniemen hallin yhteydessä toimivan ulkotorin aukioloaikaa (nykyisin arkisin 6:30-15:00, lauantaisin klo 6:30-15:00) kuten useilla muillakin Helsingin merkittävillä toreilla. Samalla selvitetään mahdollisuudet iltatoriin. (Mari Holopainen)

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnien johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi myös muille valtuutetuille.

Selvitykset toivomusponsien johdosta

Ponnet A ja B (hallikaupan jatkuvuuden tavoite vuokramäärityksessä, pääomavuokran tuottotavoitteen laskeminen)

Peruskorjauksen ja laajennuksen hankesuunnitelman vaikutus Hakaniemen hallin vuokraan

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 26.8.2015 (188 §) Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksen ja laajennuksen hankesuunnitelman. Hankkeen rakennuskustannusten enimmäishinnaksi hyväksyttiin 12,5 miljoonaa euroa. Hakaniemen kauppahallin sisäinen vuokra Tukutorille on määritetty kolmen (3) prosentin korolla ja 30 vuoden poistoajalla. Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksessa korjataan rakennus toiminnan asettamien nykyaikaväestöjen tasolle.

Sisäisen vuokrajärjestelmän tavoitteena on tilakustannusten kohdistaminen täysimääräisinä tilojen käyttäjille ja sitä kautta palvelutuotannon kokonaiskustannuksiin.

Rakennuskustannusten perusteella on kaupunginhallituksen hyväksymien tilahankkeiden käsittelyohjeiden mukaisesti määritetty korjatun hallin pääomavuokra 3 %:n korolla. Perittäväksi kaupunkiorganisaation sisäiseksi vuokraksi muodostuu tällöin tukkutorin maksettavaksi yhteensä 27,23 euroa/htm²/kk, josta pääomavuokraa on 20,84 euroa/htm²/kk, tontin vuokra 3,18 euroa/htm²/kk mukaan laskettuna. Kuukausivuokraksi muodostuu näin noin 86 000 euroa vuoden 2015 hintatasossa, ja vuosivuokraksi noin 1 030 000 euroa.

Tukkutorilta ennen peruskorjausta peritty vuokra on ollut noin 34 000 euroa kuukaudessa, joten kunnostaminen nostaa hallista tukkutorilta perittävän vuokran noin 2,5-kertaiseksi.

Väistötilan vaikutus Hakaniemen hallin vuokraan

Peruskorjauksen hankesuunnitelman hyväksymisen jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi 27.6.2016 (656 §)

Hakaniemen hallin väistötilan hankesuunnitelman. Useista vaihtoehdoista toteutettavaksi valikoitui hallikauppioiden ja tukkutorin kannattamana kallein, "Lasihalli Hakaniemen torilla", jonka enimmäiskustannukseksi hyväksyttiin 5,74 miljoonaa euroa ehdolla, että hanke sisällytetään kaupunginhallituksen hyväksymään vuoden 2017 talousarvioehdotuksen raamiin ja talousarvio- sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2017– 2019 mukaisiin talonrakennuksen investointitasojen puitteisiin.

Päätöksen mukaan tukkutori vastaa hankkeesta aiheutuvista tilakustannuksista. Tukkutori neuvottelee erikseen hallikauppiaitten kanssa tehtävistä kustannusarvioon perustuvista vuokratilakustannuksista, ja ottaa ne huomioon vuokrasopimuksista hallimyyjien kanssa neuvotellessaan.

Väistötilan lisävuokra tulee tilahankkeiden käsittelyohjeiden mukaisesti maksettavaksi hallin edellä mainitun perusvuokran lisäksi. Lisäkuukausivuokraksi muodostuisi noin 23 600 euroa ja vuosivuokra kasvaisi vastaavasti noin 284 000 euroa, mikä neliömetreille laskettuna johtaisi 7,51 euron suuruiseen neliömetrivuokraan. Yhteensä peruskorjauksen ja väistötilan kustannukset johtaisivat näin vuokraan 34,74 euroa/htm²/kk, ellei sitten päädyttäisi kustannuksiltaan alhaisempaan väistötilaratkaisuun.

Väistötilan lisävuokra tulee maksettavaksi hallin edellä mainitun perusvuokran lisäksi. Lisäkuukausivuokraksi muodostuisi noin 23 600 euroa ja vuosivuokra kasvaa vastaavasti noin 284 000 eurolla, mikä neliömetreille laskettuna johtaa 7,51 euron suuruiseen neliömetrivuokraan. Yhteensä peruskorjauksen ja väistötilan kustannukset johtavat näin vuokraan 34,74 euroa/htm²/kk.

Tukkutorin kannanotto

Toistaiseksi, ennen peruskorjausta, tukkutori on pystynyt kattamaan vuokra- ja ylläpitokulut vuokratuloillaan, mutta teknisen lautakunnan tukkutorin ponsista antaman lausunnon mukaan uutta peruskorjauksen jälkeistä vuokraa ei pystyttäne kattamaan vuokran korotuksilla hallin toiminnan siitä vakavasti häiriintymättä. Tukkutorin mukaan realistinen arvio vuokratulojen lisäyksestä on 30 %, josta osa saadaan korotettui-
na vuokrina ja osa vuokrattavan tilan lisääntymisen johdosta. Hallin vuokratasoa pyritään pitämään oikeana suhteessa alueen muihin vuokriin ja hallin kaupankäyntiin.

Mikäli Tukkutorin tilakeskukselle maksaman sisäisen pääomavuokran korotus siirretään suoraan hallin kauppiaiden vuokriin, se yli kaksinkertaistaa hallin vuokratason nykyisestä jo ennen väistötilasta aiheutuvaa lisävuokraa.

Helsingin Tukkutori esittää vakavaa ja huolellista harkintaa tilakeskuksen määrittäessä Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksen jälkeen asetettavaa sisäisen pääomavuokran tasoa. Maltillinen ja suunnitelmallinen vuokrankorotus on niin sisäisen pääomavuokran kuin kauppiailta perittävän vuokran suhteen merkittävä tekijä varmistettaessa kauppahallin elinvoimaa ja jatkuvuutta.

Vuokranmäärityksestä poikkeaminen ja kiinteistöviraston kannanotto

Tilahankkeiden käsittelyohjeessa todetaan, että hankesuunnitelmassa voidaan poikkeustapauksissa esittää kulttuurihistoriallisesti arvokkaalle rakennukselle alempi kuin 3 % korko. Alemmasta korosta ei kuitenkaan ole hankesuunnitelmaa hyväksyttäessä päätetty. Tilakeskus toteaa vielä lausunnossaan, ettei Hakaniemen hallin kulttuurihistoriallisesta merkityksestä aiheudu hankkeelle ylimääräisiä kustannuksia, eikä se siksi näe perusteita sisäisen vuokran alentamiselle.

Sisäisellä vuokrajärjestelmän tavoitteena on tilakustannusten kohdistaminen täysimääräisinä tilojen käyttäjille ja sitä kautta palvelutuotannon kokonaiskustannuksiin. Tukkutori tarjoaa palveluitaan ensi sijassa vuokraamalla kiinteistöviraston omistajahallinnossa olevia sisäisesti vuokraamiaan tiloja, kuten kauppahalleja, edelleen myyntipaikoiksi. Hakaniemen kauppahallille asetettu jatkuvuuden tavoite peruskorjattujen tilojen vuokranmäärityksessä kauppiaalle ei kuulu kiinteistölautakunnan tehtäviin.

Yhteenveto

Kaupunginvaltuusto päätti Hakaniemen hallin peruskorjaushankkeesta 26.8.2015 (188 §). Hankkeen rakennuskustannusten enimmäishinnaksi

hyväksyttiin 12,5 miljoonaa euroa. Hakaniemen kauppahallin sisäinen vuokra Tukutorille on määritettiin päätöksen perusteluissa kolmen (3) prosentin korolla ja 30 vuoden poistoajalla.

Peruskorjauksen hankesuunnitelman hyväksymisen jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi 27.6.2016 (656 §) Hakaniemen hallin väistötilan hankesuunnitelman 5,74 miljoonan euron enimmäiskustannuksella.

Kustannusten perusteella tukutorilta perittävä vuokra määritettiin kaupunginhallituksen 14.12.2015 (1208 §) hyväksymien tilahankkeiden käsittelyohjeiden mukaisesti, jolloin vuosivuokra muodostuu 1 030 000 euroksi, ja vastaavaksi kuukausivuokraksi 27,23 euroa/htm²/kk.

Väistötilan lisävuokra tulee tilahankkeiden käsittelyohjeiden mukaisesti maksettavaksi hallin edellä mainitun perusvuokran lisäksi. Vuosivuokra kasvaisi noin 284 000 euroa, mikä neliömetreille laskettuna johtaisi 7,51 euron suuruiseen neliömetrivuokraan. Yhteensä peruskorjauksen ja väistötilan kustannukset johtaisivat näin vuokraan 34,74 euroa/htm²/kk, ellei sitten päästäisi kustannuksiltaan alhaisempaan väistötilaratkaisuun.

Käsittelyohjeiden mukaan sisäisen vuokrajärjestelmän tavoitteena on tilakustannusten kohdistaminen täysimääräisinä tilojen käyttäjille ja sitä kautta palvelutuotannon kokonaiskustannuksiin. Pääomavuokra muodostuu investoinnin korkokustannuksista, 3 %, rakennuksen kulumaa vastaavasta poistosta, 2,33 % sekä maanvuokrasta. Hankesuunnitelmassa voidaan poikkeustapauksissa esittää kulttuurihistoriallisesti arvokkaalle rakennukselle alempi kuin 3 % korko.

Hakaniemen hallin perusparannushankkeesta päätettäessä ei esitetty perittäväksi alempaa kuin 3 %:n korkoa, koska Hakaniemen hallin kulttuurihistoriallisesta merkityksestä ei aiheudu hankkeelle ylimääräisiä kustannuksia.

Teknisen lautakunnan arvion mukaan uutta peruskorjauksen jälkeistä vuokraa ei pystyttäne kattamaan vuokran korotuksilla hallin toiminnan siitä vakavasti häiriintymättä. Tukutorin mukaan realistinen arvio vuokratulojen lisäyksestä on 30 %, josta osa saadaan korotettuina vuokrina ja osa vuokrattavan tilan lisääntymisen johdosta.

Tukutorin tulleeikin pyrkiä perimiensä vuokrien maltilliseen asteittaiseen korotukseen varmistaakseen kauppahallin elinvoiman ja jatkuvuuden, ja ottamaan tämä huomioon budjetin laadinnassaan.

Ponsi C

29.08.2016

Teknisen palvelun lautakunta ja elinkeino-osasto ovat lausuneet ponnen johdosta.

Teknisen palvelun lautakunnan lausunnon mukaan Helsingin Tukkutori on selvittänyt pidennetyn aukiolon mahdollisuutta aikaisemmin viimeksi kesällä 2011, jolloin siitä tehtiin kahden kuukauden mittainen kokeilu. Tulokset pidennetystä aukiolosta eivät tuolloin olleet erityisen kannustaviakun verrattiin syntyneitä kustannuksia torilla käyneeseen asiakasmäärään. Kokeilu päätettiin lopettaa kannattamattomana.

Helsingin Tukkutori haluaa katsoa tilannetta yhteistyössä nykyisten torikauppiaiden kanssa myös sen selvittämiseksi, olisiko toria elävöitettävissä ilta-aikoina. Nykyisillä tiedoilla osa kauppiaista toivoo, osa vastustaa pidennettyä aukioloaika.

Jotta iltatoritoiminta tai pidennetty aukioloaika toimii ja palvelee asiakkaita, tulisi kauppiaiden määrän ja toimialojen tulee olla riittävän kattava palvelutarjonnaltaan. Suunnitelmille tulisi luoda aikataulu ja selkeät tavoitteet, jotta ilta-aikojen aukiolo olisi mahdollista myös hiljaisten talvikuukausien aikana.

Kaupungille aukioloaikojen mahdollisesta pidentämisestä syntyvä suurin ylläpitokustannus syntyisi torialueen siivouksesta ja pesusta, mikä toimintaa kehitettäessä tulee ottaa huomioon. Kustannustasoon on kuitenkin mahdollista vaikuttaa ja muuttuvista pesu- ja siivouskäytännöstä tulee käydä huolelliset neuvottelut siivousta hoitavan Staran kanssa.

Kaupungin elinkeino-osasto kannattaa Hakaniemen hallin yhteydessä toimivan ulkotorin aukioloaikojen pidentämisen ja iltatorimahdollisuuden selvittämistä, mutta toteaa samalla, että asian selvittämisessä on keskeistä kuulla kauppiaiden näkemyksiä sekä mahdollisuuksien mukaan myös torin asiakkaiden mielipiteitä. Aikataulujen pidentämisellä sekä iltatorin käynnistämällä tulisi olla asiakkaiden valinnanvapauden ja tyytyväisyyden lisääntymisen lisäksi positiivisia vaikutuksia myös torikauppiaiden liiketoiminnan kehittämiseen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Pakarinen Pia, toivomusponsi 1, Kvsto 26.8.2015 asia 10
- 2 Torsti Pilvi, toivomusponsi 2, Kvsto 26.8.2015 asia 10
- 3 Holopainen Mari, toivomusponsi 3, Kvsto 26.8.2015 asia 10

- 4 Teknisen palvelun lautakunnan lausunto 12.11.2015, Pia Pakarinen, Pilvi Torsti
5 Tilakeskuksen lausunto toivomusponsista koskien Hakaniemen hallin vuokranmäärittystä
6 Elinkeino-osaston kommentit, Pilvi Torsti
7 Elinkeino-osaston kommentit, Pia Pakarinen
8 Teknisen palvelun lautakunnan lausunto, Mari Holopainen
9 Elinkeino-osaston kommentit, Mari Holopainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Pakarinen Pia

Torsti Pilvi

Holopainen Mari

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto
Kiinteistölautakunta
Teknisen palvelun lautakunta
Tilakeskus
Tukkutori
Elinkeino-osasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.08.2016 § 713

HEL 2015-009694 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

22.08.2016 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Pilvi Torstin ehdotuksesta.

29.08.2016

Kaj/6

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 743

Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle päivystyksen ja erikoissairaanhoidon rakenteiden uudistusta koskevasta laki- ja asetusluonnoksesta

HEL 2016-005995 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon päivystyksen ja erikoissairaanhoidon rakenteiden uudistusta koskevasta terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta sekä kiireellisen hoidon perusteita ja päivystyksen erikoisalakohtaisia edellytyksiä koskevasta valtioneuvoston asetusluonnoksesta:

Lausuntonaan kaupunginhallitus vastaa lausuntopyynnön numeroituihin kysymyksiin.

5. Esityksen tavoitteena on varmistaa palvelujen yhdenvertainen saatavuus, riittävä osaaminen palveluja tarjoavassa ja hoitavassa yksikössä sekä asiakas- ja potilasturvallisuus. Lisäksi uudistuksen tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua. Esityksen mukaan sairaala- ja päivystysverkkoa tiivistettäisiin vastaamaan väestön tarpeeseen valtakunnallisesti koordinoitusti ja yhtenäisin perustein.

Onko uudistus tarpeellinen?

KYLLÄ.

6. Perustelut:

Esityksen yleiset tavoitteet ja muutossuunta ovat kannatettavia. Myös Helsingissä tullaan tarkastelemaan päivystyksen järjestämistä ja tuottamista esitettyjen tavoitteiden mukaisesti yhteispäivystyksenä. Se on tarkoituksenmukaisinta tehdä viimeistään osana sote- ja maakunta- sekä mahdollista pääkaupunkiseudun erillisratkaisua.

Erityisesti vaativan erikoissairaanhoidon ja operatiivisen toiminnan keskittäminen on perusteltua kustannusten kasvun hillitsemiseksi ja hoidon tasalaatuisuuden ja tason turvaamiseksi koko maassa.

Lausuntopyynnön mukaan lähipalvelut on tarkoitus turvata ja niitä tarjottaisiin jatkossa monin eri tavoin siten, että maan eri osissa etäisyydet ja muut alueelliset erityispiirteet huomioidaan. Erityispiirteiden huomioidamisen tulee koskea myös pääkaupunkiseutua. Pelkästään Helsingin

väkiluku on 630 000 ja sen on arvioitu kasvavan 200 000:lla vuoteen 2030 mennessä.

Helsingissä on toteutettu hoidon porrastus kaupungin järjestämän perustason ja HUSin järjestämän vaativan erikoissairaanhoidon kesken. Yhteistyörakenteet ovat toimivat ja pääkaupunkiseudun päivystys muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden. Lisäksi Helsingissä on integroitu terveydenhuolto ja sosiaalihoito sekä päivystyspalveluissa että muissa sosiaali- ja terveystieteissä. Helsingissä sosiaali- ja kriisipäivystys on sekä toiminnallisesti että organisatorisesti kiinteä osa Helsingin kaupungin päivystystoimintaa.

7. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi terveydenhuoltolaissa ensihoitopalvelun järjestämisestä (39 §), ensihoitopalvelun sisällöstä (40 §) ja ensihoitokeskuksesta (46 §).

Ovatko ehdotetut säännökset tarkoituksenmukaisia?

KYLLÄ.

8. Perustelut:

Ensihoitopalvelun suunnittelu ja toteuttaminen on yhteistyötä päivystävien terveydenhuollon toimipisteiden kanssa siten, että yhdessä muiden sosiaali- ja terveydenhuollon kotiin vietävien palvelujen kanssa muodostuu alueellisesti toiminnallinen kokonaisuus. Kotiin vietävien palvelujen lisääntyessä ensihoidon resurssit on turvattava ja huomioitava alueelliset erot kotiin vietävien palvelujen tarpeellisuudessa ja laajuudessa.

Lääketieteellisten hoito-ohjeiden ja muiden ensihoitopalvelujen ohjeiden yhteen sovittaminen erityisvastuualueella on kannatettavaa. Valtakunnallisesti ohjeiden yhteensovittaminen on haastavaa ja eri toiminta-alueiden erityispiirteiden huomioiminen ohjeistuksessa tulee olla mahdollista myös jatkossa. Ohjeiden pitää olla riittävän tarkat ja niissä tulee huomioida potilaan jatkohoidon toteutuminen erityisvastuualueella. Samoin ohjeita pitää pystyä päivittämään nopeasti kansainvälisten hoitosuosituksen, lääkkeiden ja laitteiston muuttuessa. Nykyisin hoito-ohjeita on suunniteltu yhteistyössä vastaanottavien päivystyspoliklinikoiden kanssa ja ensihoidon hoito-ohjeet tukevat potilaan jatkohoitoa sairaalassa. Valtakunnalliset ensihoito-ohjeet edellyttävät myös yhtenäisiä valtakunnallisia päivystyksen hoito-ohjeita. Ensihoitokeskus osallistuu alueelliseen valmius- ja varautumissuunnitteluun.

9. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi terveydenhuoltolaissa erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä (45 §)

Onko ehdotettu säännös tarkoituksenmukainen?

KYLLÄ.

11. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi terveydenhuoltolaissa kii-reellisestä hoidosta (50 §).

Onko ehdotettu säännös tarkoituksenmukainen?

Ei.

12. Perustelut:

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden vastaa perusterveydenhuollon ympärivuorokautisesta päivystyksestä sekä merkittävästä osasta sisätautien ja psykiatrian erikoissairaanhoidon mukaan lukien ympärivuorokautinen päivystys. Päivystyskäyntejä on vuodessa yli 160 000, josta sisätautien erikoissairaanhoidon osuus on 44 000 käyntiä. Päivystystä tukevat sisätautien vuodeosastot tuottavat 60 000 hoitopäivää vuodessa, 13 700 hoitjaksoa vuodessa ja osastoilla keskimääräinen hoitoaika on 4 vuorokautta. Psykiatrian päivystyskäyntejä on noin 8 500 vuodessa.

Helsingin kaupungin päivystys kuuluu koko pääkaupunkiseudun päivystyksen toiminnalliseen kokonaisuuteen. Se ei tiukasti tulkittuna ole esityksen 3 momentissa tarkoitettu perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon ympärivuorokautinen yhteispäivystys, mutta ei myöskään 5 momentissa tarkoitettu kunnan ylläpitämä perusterveydenhuollon ympärivuorokautinen päivystys. Ehdotuksessa rajoitetaan päivystyksen organisoimista tavalla, joka ei ota huomioon pääkaupunkiseudun erityispiirteitä ja volyymeja. Palveluja tulee voida koota väestön palvelutarpeen mukaisesti kokonaisuuksiin. Tämä tulisi huomioida valmisteltavana olevassa lainsäädännössä.

5. momentissa todetaan, että kunta tai sairaanhoitopiiri voi järjestää ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon tai akuuttilääketieteen päivystyksen silloin, kun palvelujen saavutettavuus ja päivystyspisteiden väliset etäisyydet sitä edellyttävät ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö on myöntänyt päivystyksen järjestämiseen luvan eikä väestön tarvitsemia palveluja voida riittävästi turvata ensihoitopalvelun avulla. Perusteisiin tulisi lisätä myös sana "saatavuus". Helsingin väestömäärä tarvitsee suunnilleen nykyisen suuruisen päivystyskapasiteetin eikä ennen sote- ja maakuntauudistusta ole tarkoituksenmukaista ryhtyä suuriin päivystystä koskeviin uudistuksiin.

13. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi terveydenhuoltolaissa sosiaalihuollon tarpeen arvioinnista (53 a §)

Onko ehdotettu säännös tarkoituksenmukainen?

KYLLÄ.

15. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi sosiaalihuoltolaissa sosiaalipäivystyksestä (29 §).

Onko ehdotettu säännös tarkoituksenmukainen?

Ei.

16. Perustelut:

Ehdotuksen mukaan sosiaalipäivystystä on järjestettävä laajan ympäri-
vuorokautisen päivystysyksikön yhteydessä sekä terveydenhuoltolain
perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksen yh-
teydessä.

Huomioitavaa ehdotuksessa on, että pykälän 3 momentissa ei edelly-
tettäisi koko alueen sosiaalipäivystystoiminnan siirtämistä toteutetta-
vaksi terveydenhuollon päivystyksessä, mutta toiminta olisi järjestettä-
vä terveydenhuollon päivystyksen yhteydessä.

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan lain perusteluissa tulisi sel-
västi todeta se, että paikallisesti voidaan sopia, miten sosiaalipäivystys-
tä käytännössä toteutetaan terveydenhuollon päivystysten yhteydessä.

17. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi sosiaalihuoltolaissa sosiaali-
palvelujen järjestämisestä muiden palvelujen yhteydessä (33 a §).

Onko ehdotettu säännös tarkoituksenmukainen?

KYLLÄ.

19. Vapaamuotoisia huomioita esityksestä:

Pääkaupunkiseudun kunnat ovat yhdessä HUSin kanssa valmistelleet
sairaala- ja päivystysrakenteen tiivistämistä sekä laatineet Pääkaupun-
kiseudun sairaala-aluevisio 2030 -raportin. Tässä suunnitelmassa ote-
taan huomioon pääkaupunkiseudun palvelujen volyyymi ja palvelutar-
peet.

Laajoissa päivystyspisteissä hoitoajat ovat lyhyitä ja potilaiden siirtyes-
sä jatkohoitoon hoidot ovat vielä kesken. Tämä asettaa vaatimuksia
myös jatkohoitopaikkojen päivystysjärjestelyille. Perusterveydenhuollon
ja päivystyksen välisestä yhteistyöstä, esimerkiksi yhteisistä sovituisista
hoitoprosesseista, ei ole mainintaa.

Esityksessä ei käsitellä kiireellistä terveysneuvontaa. Kustannusten hallinnan, tasavertaisen hoidon tarpeen arvioinnin ja laadun vuoksi voisi olla tarkoituksenmukaista keskittää kiireellinen terveysneuvonta nykyistä laajempaan kokonaisuuteen.

20. Vapaamuotoiset huomiot liitteenä olevasta luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä:

4 §:ssä todetaan, että laajassa ympärivuorokautisen päivystyksen yksikössä tulee olla edustettuna mm. psykiatrian, sisätautien ja yleislääketieteen tai geriatrian erikoisalajat. Jos asetukset tulevat voimaan ennen sote- ja maakuntalainsäädäntöä, olisi tarkoituksenmukaista, että riittävällä siirtymäajalla samalla paikkakunnalla sijaitsevia kunnan ja sairaanhoitopiirin päivystyksiä tarkastellaan toiminnallisena kokonaisuutena, jossa potilasohjaus ja työnjako on sovittu, sen sijaan että jouduttaisiin lyhyellä valmisteluajalla tekemään huomattavia uudelleen järjestelyjä ennen sote-uudistuksen voimaantuloa. Sama koskee 6 §:ää, jossa säädetään, että perusterveydenhuollon päivystysyksikkö tulee sijoittaa sairaalaan, jossa on virka-aikana käytettävissä muiden erikoisalojen palveluja.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Useiden kansainvälisten selvitysten mukaan keskittäminen parantaa hoidon laatua ja potilasturvallisuutta. Palvelujen laadun yhdenvertaisuus lisääntyy, kun pystytään varmistamaan riittävä osaaminen tietyn sairauden hoidossa tai toimenpiteen tekemisessä tai sosiaalihuollon kiireellisten palvelujen järjestämisessä.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö, STM 19.5.2016
- 2 Luonnos terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta
- 3 Luonnos valtioneuvoston asetukseksi kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä
- 4 Lausuntopyyntökysely

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää (liite 1) 10.9.2016 mennessä mm. kunnilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta (liite 2) sekä luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä (liite 3).

Lausuntopyynnön asiakirjojen mukaan reformiministeriryhmä on linjannut hallitusohjelman ja hallituksen marraskuussa 2015 tekemien linjausten mukaisesti, että sairaalaverkkoa ja yhteispäivystyspalveluja uudistetaan. Vaativin erikoisalapäivystys kootaan 12 sairaalaan, joissa ylläpidetään ympärivuorokautista laajan päivystyksen yksikköä. Muissa keskussairaaloissa järjestetään ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystys, joka sisältää tavallisimmin tarvittavien erikoisalojen päivystyksen ja sosiaalipäivystyksen.

Lähipalvelut on tarkoitus turvata ja niitä tarjottaisiin jatkossa monin eri tavoin siten, että maan eri osissa etäisyydet ja muut alueelliset erityispiirteet huomioidaan. Lähipalveluina annettavaa kiireellistä vastaanottoa toimintaa terveyskeskuksissa vahvistetaan.

Asiakasturvallisuuden sekä sosiaalipalvelujen laadun ja vaikuttavuuden takaamiseksi sosiaalipalveluja voitaisiin keskittää valtakunnallisesti tai alueellisesti järjestettäväksi terveystyöryhmien tai tarpeen mukaan muiden palvelujen yhteydessä. Saumattoman palvelun toteuttamiseksi sekä kiireettömän että kiireellisen hoidon yhteydessä tulee arvioida mahdollinen sosiaalihuollon tarve.

Sosiaalipäivystystä on järjestettävä sekä laajan ympärivuorokautisen terveydenhuollon päivystysyksikön yhteydessä että erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksen yhteydessä. Velvoitetta psykososiaalisen tuen järjestämiseen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyönä osana kiireellistä hoitoa selkeytetään. Kaikissa päivystystä toteuttavissa yksiköissä tulee olla riittävät voimavarat ja osaaminen.

Esityksessä säädetään erikoissairaanhoidon työnjaosta osoittamalla tiettyjä tehtäviä valtakunnallisesti vähempään kuin viiteen yliopistolliseen sairaalan yksikköön sekä alueellisesti viiteen yliopistolliseen sairaalaan

tai vastaavan tasoiseen sairaalaan taikka 12 laajaa päivystystä ylläpitävään sairaalaan. Leikkaustoiminta, joka edellyttää leikkaussaliolosuh- teita ja anestesiaa, tulee koota niihin sairaaloihin, joissa on ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivys- tys.

Ensihoitopalvelussa erityisvastuualueen ensihoitokeskuksen tehtäviä palvelutasopäätöksen laatimisessa, ohjeistuksen yhteensovittamisessa ja valmiussuunnittelussa vahvistetaan.

Uudistukset on tarkoitus toteuttaa keskenään yhteen sovitetusti siten, että ne tukevat myös sote-uudistuksen tavoitteiden toteutumista. Uudis- tusten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2017 ja siirtymäaika on 1–2 vuot- ta.

Esityksen tavoitteena on varmistaa palvelujen yhdenvertainen saata- vuus, riittävä osaaminen palveluja tarjoavassa yksikössä sekä asiakas- ja potilasturvallisuus. Uudistuksen tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua. Esittelijä toteaa, että kustannusvaikutukset ovat sosiaali- ja ter- veysministeriön arvioita todennäköisestä kustannuskehityksestä, jossa on otettu huomioon valtionosuuksien vähenemä. Säästövaikutus hyöty- nä julkiselle taloudelle vuosina 2017 - 2010 olisi 320 milj. euroa. Kus- tannusvaikutuksia ei ole toistaiseksi otettu huomioon valtiontalouden kehyksissä.

Asia on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian talous- ja suunnit- teluosaston sekä turvallisuus- ja valmiusyksikön kanssa. Lausuntoeh- dotus perustuu päätöshistoriassa oleviin sosiaali- ja terveyslautakun- nan sekä pelastuslaitoksen lausuntoihin.

Kaupunginkanslia huolehtii lausuntopyyntöön vastaamisesta sähköi- sesti (lausuntopyyntökysely liitteenä 4) kaupunginhallituksen päätök- senteon jälkeen.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö, STM 19.5.2016
- 2 Luonnos terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta
- 3 Luonnos valtioneuvoston asetukseksi kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä
- 4 Lausuntopyyntökysely

29.08.2016

Stj/1

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Pelastuslaitos
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.08.2016 § 175

HEL 2016-005995 T 03 00 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveysvirasto antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

”Lausuntonaan sosiaali- ja terveyslautakunta vastaa lausuntopyynnön numeroituihin kysymyksiin seuraavasti:

5. Esityksen tavoitteena on varmistaa palvelujen yhdenvertainen saataavuus, riittävä osaaminen palveluja tarjoavassa ja hoitavassa yksikössä ja asiakas- ja potilasturvallisuus. Lisäksi uudistuksen tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua. Esityksen mukaan sairaala- ja päivystysverkkoa tiivistettäisiin vastaamaan väestön tarpeeseen valtakunnallisesti koordinoitusti ja yhtenäisin perustein.

Onko uudistus tarpeellinen?

KYLLÄ.

6. Perustelut:

Esityksen tavoitteet ja muutossuunta ovat yleisesti ottaen kannatettavia. Myös Helsingissä tullaan tarkastelemaan päivystyksen järjestämistä ja tuottamista esitettyjen tavoitteiden mukaisesti yhteispäivystyksenä. Se on tarkoituksenmukaisinta tehdä viimeistään osana sote- ja maakunta- sekä mahdollista pks-erillisratkaisua.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Erityisesti vaativan erikoissairaanhoidon ja operatiivisen toiminnan keskittäminen on perusteltua kustannusten kasvun hillitsemiseksi ja hoidon tasalaatuisuuden ja tason turvaamiseksi koko maassa.

Lausuntopyynnön mukaan lähipalvelut on tarkoitus turvata ja niitä tarjottaisiin jatkossa monin eri tavoin siten, että maan eri osissa etäisyydet ja muut alueelliset erityispiirteet huomioidaan. Erityispiirteiden huomioimisen tulee koskea myös pääkaupunkiseutua. Pelkästään Helsingin väkiluku on 630 000 ja sen on arvioitu kasvavan 200 000:lla vuoteen 2030 mennessä.

Helsingissä on toteutettu hoidon porrastus kaupungin järjestämän perustason ja HUS:n järjestämän vaativan erikoissairaanhoidon kesken. Yhteistyörakenteet ovat toimivat. Lisäksi Helsingissä on integroitu terveydenhuolto ja sosiaalihuolto sekä päivystyspalveluissa että muissa sosiaali- ja terveystyöpalveluissa. Helsingissä sosiaali- ja kriisipäivystys on sekä toiminnallisesti että organisatorisesti kiinteä osa Helsingin kaupungin päivystystoimintaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen kokonaislainsäädännön valmistuttua organisaatiot uudistuvat ja integroituvat. Ennen vuonna 2019 voimaan tulevaa sote- ja aluehallintouudistusta ei ole tarkoituksenmukaista ryhtyä laajoihin organisatorisiin muutoksiin, vaan päivystyksen rakennetta uudistettaessa pääkaupunkiseudun päivystystä on käsiteltävä ennen kaikkea toiminnallisena kokonaisuutena organisaatorajat ylittäen, jotta siirtymävaiheen aikana palveluketjut eivät pirstoudu, asiakaslähtöisyys ei vähene ja kustannukset eivät kasva.

7. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi terveydenhuoltolaissa ensihoitopalvelun järjestämisestä (39§), ensihoitopalvelun sisällöstä (40§) ja ensihoitokeskuksesta (46§).

Ovatko ehdotetut säännökset tarkoituksenmukaisia?

KYLLÄ.

9. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi terveydenhuoltolaissa erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä (45§)

Onko ehdotettu säännös tarkoituksenmukainen?

KYLLÄ.

11. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi terveydenhuoltolaissa kiireellisestä hoidosta (50§).

Onko ehdotettu säännös tarkoituksenmukainen?

Ei.

12. Perustelut:

Vaativan erikoissairaanhoidon ja operatiivisen toiminnan keskittäminen on perusteltua kustannusten kasvun hillitsemiseksi ja hoidon tasalaatuisuuden ja tason turvaamiseksi koko maassa. Sen sijaan perustason erikoissairaanhoidon konservatiivisten erikoisalojen, kuten sisätautien ja psykiatrian, toimintojen keskittämisvaatimus jää esityksessä jossain määrin epäselväksi eikä huomioi pääkaupunkiseudun erityispiirteitä.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysvirastossa ei ole päivystyksellistä operatiivista toimintaa. Sen sijaan konservatiivisen erikoissairaanhoidon volyymi on suuri. Helsingin päivystys vastaa potilasvolyyminä tarkasteltuna keskussairaالاتasoa. Päivystyskäyntejä on vuodessa yli 160 000, josta sisätautien erikoissairaanhoidon osuus on 44 000 käyntiä ja pientraumakirurgian osuus 40 000 käyntiä. Päivystystä tukevat sisätautien vuodeosastot tuottavat 60 000 hoitopäivää vuodessa, 13 700 hoitajaksoa vuodessa ja osastoilla keskimääräinen hoitoaika on 4 vuorokautta. Toisena konservatiivisena erikoisalana psykiatrian päivystys on etulinjassa integroituneena yhteispäivystyksessä tuottaen n. 8 500 päivystyskäyntiä vuodessa.

Pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa yhteispäivystyksen määritelmä on epäselvä. Yhteispäivystykseksi olisi voitava tulkita Helsingin päivystys, jossa yleislääketieteen lisäksi on sisätautien, anestesiologian ja psykiatrian toimintaa sekä kattavat ympärivuorokautiset kuvantamis- ja laboratoriopalvelut. Helsingin kaupungin päivystys kuuluu koko pääkaupunkiseudun päivystyksen toiminnalliseen kokonaisuuteen eikä uudelleen organisointi ole tarkoituksenmukaista ennen uusia sote- ja maakuntarakenteita.

Pykälän 5. momentissa todetaan, että kunta tai sairaanhoitopiiri voi järjestää ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon tai akuuttilääketieteen päivystyksen silloin, kun palvelujen saavutettavuus ja päivystyspisteiden väliset etäisyydet sitä edellyttävät ja sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt päivystyksen järjestämiseen luvan eikä väestön tarvitsemia palveluja voida riittävästi turvata ensihoitopalvelun avulla. Perusteisiin tulisi lisätä myös sana "saatavuus". Helsingin väestömäärä tarvitsee suunnilleen nykyisen suuruisen päivystyskapasiteetin eikä ennen sote- ja maakuntauudistusta ole tarkoituksenmukaista ryhtyä suuriin päivystystä koskeviin uudistuksiin.

13. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi terveydenhuoltolaissa sosiaalihuollon tarpeen arvioinnista (53 a §)

Onko ehdotettu säännös tarkoituksenmukainen?

KYLLÄ.

15. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi sosiaalihuoltolaissa sosiaalipäivystyksestä (29§).

Onko ehdotettu säännös tarkoituksenmukainen?

Ei.

16. Perustelut:

Lakiluonnoksessa esitetään ympärivuorokautista laajan päivystyksen yksikköä, jossa olisi terveydenhuollon erikoisalojen päivystys ja sosiaalipäivystys. Esityksen tavoitteena on sosiaalihuollon päivystyspalvelujen vahvistaminen terveydenhuollon päivystystoiminnan yhteydessä. Lisäksi ehdotuksen tavoitteena on edistää sosiaalihuollon yhdenvertaista saatavuutta ja saavutettavuutta terveydenhuollon rinnalla, vahvistaa asiakaslähtöisyyttä ja kokonaisvaltaisuutta asiakkaan tarpeisiin vastaamisessa sekä turvata tuen saantia ihmisten omassa arkiympäristöissä.

Ehdotuksen mukaan sosiaalipäivystystä on järjestettävä laajan ympärivuorokautisen päivystysyksikön yhteydessä sekä terveydenhuoltolain perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksen yhteydessä.

Hallinnollisesti Helsingin kaupungin alueella sosiaalipäivystys ja kriisipäivystys on organisoitu kuuluvaksi kaupungin päivystyssairaaloihin. Helsingin sosiaali- ja kriisipäivystyksen nykyinen toimintamuoto vastaa hallituksen esitystä.

Huomioitavaa hallituksen esityksessä on, että pykälän 3 momentissa ei edellytettäisi koko alueen sosiaalipäivystystoiminnan siirtämistä toteutettavaksi terveydenhuollon päivystyksessä, mutta toiminta olisi järjestettävä terveydenhuollon päivystyksen yhteydessä.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan lain perusteluissa tulisi selvästi todeta se, että paikallisesti voidaan sopia, miten sosiaalipäivystystä käytännössä toteutetaan terveydenhuollon päivystysten yhteydessä.

17. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi sosiaalihuoltolaissa sosiaalipalvelujen järjestämisestä muiden palvelujen yhteydessä (33 a §).

Onko ehdotettu säännös tarkoituksenmukainen?

KYLLÄ.

19. Vapaamuotoisia huomioita esityksestä:

Esityksessä on tuotu hyvin esille yliopistotason ja vaativan keskitetyn päivystyksen vaateet. Keskussairaala-alueairaالاتasolla on kuitenkin paljon palveluja, joiden järjestämisestä ei ole esityksessä mainittu. Näitä ovat esimerkiksi muun kuin vaativan erikoissairaanhoidon päivystyksen järjestäminen, jatkohoitopaikkojen päivystysjärjestelyt ja ensihoidon mahdollinen rooli päivystysjärjestelyissä sairaalan ulkopuolella. Laajoissa päivystyspisteissä hoitoajat ovat lyhyitä ja potilaiden siirtymässä jatkohoitoon hoidot ovat vielä kesken. Tämä asettaa vaatimuksia myös jatkohoitopaikkojen päivystysjärjestelyille. Perusterveydenhuollon ja päivystyksen välisestä yhteistyöstä, esimerkiksi yhteisistä sovituista hoitoprosesseista, ei ole mainintaa.

Vanhusväestön kasvu ja yhä huonokuntoisempien vanhusten kotihoito asettaa haasteita myös päivystysjärjestelyille. Esityksessä ei anneta vastauksia tai ehdotuksia siihen, miten päivystystoimintojen yhteydessä vastataan kasvavaan kotihoidon ja erilaisten palveluasumisen asiakkaiden kiireelliseen hoidon tarpeeseen. Erityisesti geriatriset potilaat, moniongelmaiset, mielenterveys- ja päihdepotilaat tarvitsevat integroitua, hoitoketjultaan sujuvia ja riittäviä päivystyspalveluja. Päivystyksen ja perusterveydenhuollon rajapinta on merkittävä sekä päivystyksen toiminnan sujumisen ja kustannusten hallinnan kannalta että asiakkaiden jatkohoidon laadun turvaamiseksi.

Esityksessä ei käsitellä kiireellistä terveysneuvontaa. Kustannusten hallinnan, tasavertaisen hoidon tarpeen arvioinnin ja laadun takia voisi olla tarkoituksenmukaista keskittää kiireellinen terveysneuvonta vähintään samalla SOTE-alueella.

Tällä esityksellä päivystystoiminnan muutosta kiirehditään jo ennen vuoden 2019 SOTE- ja aluehallintouudistusta. Sote-uudistuksen ollessa kesken ei ainakaan nyt ehdotetulla aikataululla tulisi viedä keskitettyyn laajaan päivystykseen niitä palveluja, joita tarvitaan paljon ja joissa yhteistyö perustason toimijoiden kanssa on oleellista sujuvien palveluketjujen turvaamiseksi. Päivystyksen ja koko muun sosiaali- ja terveydenhuollon muutosten eriaikaisuus tuottaisi vuosille 2017–2018 sekavan tilanteen. Ehdotettu 1–2 vuoden siirtymäaika on liian lyhyt, jos laki tulisi voimaan jo 1.1.2017.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan päivystysten rakenteita koskevan lainsäädännön tulisi astua voimaan samanaikaisesti sote- ja maakuntalainsäädännön kanssa.

20. Vapamuotoiset huomiot liitteenä olevasta luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä:

2§:n 2. momentissa todetaan, että ympärivuorokautinen päivystys on järjestettävä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksenä, ellei saavutettavuus- ja potilasturvallisuusnäkökohdista muuta johdu. Edellytyksiin tulisi lisätä yhdeksi perusteeksi saatavuus, mihin osittain viittaa samassa momentissa maininta väestön palvelutarpeita hyvin vastaavista käytännöistä.

4 §:ssä todetaan, että laajassa ympärivuorokautisen päivystyksen yksikössä tulee olla edustettuna mm. psykiatrian, sisätautien ja yleislääketieteen tai geriatrian erikoisalajat. Jos asetus tulee voimaan ennen sote- ja maakuntalainsäädäntöä, olisi tarkoituksenmukaista, että tällöin samalla paikkakunnalla sijaitsevia kunnan ja sairaanhoitopiirin päivystyksiä tarkastellaan toiminnallisena kokonaisuutena, jossa potilasohjaus ja työnjako on sovittu, sen sijaan että jouduttaisiin lyhyellä valmisteluajalla tekemään huomattavia uudelleen järjestelyjä ennen sote-uudistuksen voimaansaattamista. Sama koskee 6 §:ää, jossa säädetään, että perusterveydenhuollon päivystyksikkö tulee sijoittaa sairaalaan, jossa on virka-aikana käytettävissä muiden erikoisalojen palveluita.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Useiden kansainvälisten selvitysten mukaan keskittäminen parantaa hoidon laatua ja potilasturvallisuutta. Palvelujen laadun yhdenvertaisuus lisääntyy, kun pystytään varmistamaan riittävä osaaminen tietyn sairauden hoidossa tai toimenpiteen tekemisessä tai sosiaalihuollon kiereiden palvelujen järjestämisessä."

Käsittely

16.08.2016 Ehdotuksen mukaan

Hallintoylilääkäri Jukka Pellinen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

Pelastuslaitos Pelastuskomentaja 01.07.2016 § 64

HEL 2016-005995 T 03 00 00

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Helsingin kaupungilta lausuntoa hallituksen esityksestä terveydenhuoltolain muuttamisesta.

Helsingin kaupungin pelastuslaitos lausuu ensihoitoa koskeviin kohtiin:

Päätöksen perustelut

Kommentit esityksestä terveydenhuoltolain muuttamisesta

39 § Ensihoitopalvelun järjestäminen

Pelastuslaitos kannattaa esitystä, että ensihoitopalvelun suunnittelu ja toteuttaminen on toteutettava yhteistyössä päivystävien terveydenhuollon toimipisteiden kanssa siten, että yhdessä muiden sosiaali- ja terveydenhuollon kotiin vietävien palveluiden kanssa muodostavat alueellisesti toiminnallisen kokonaisuuden. Kotiinvietävien palveluiden lisääntyessä on ensihoidon resurssit turvattava ja huomioita alueelliset erot kotiinvietävien palveluiden tarpeellisuudessa ja laajuudessa.

40 § Ensihoitopalvelun sisältö

Pelastuslaitos kannattaa esitystä, että kohtaan listään äkillisesti sairastuneen tai loukkaantuneen potilaan hoidon tarpeen arviointi.

46 § Ensihoitokeskus

Pelastuslaitos kannattaa esitystä lääketieteellisten hoito-ohjeiden ja muiden ensihoitopalvelun ohjeiden yhteen sovittamista erityisvastuualueella. Valtakunnallisesti ohjeiden yhteensovittaminen on haastavaa ja eri toiminta-alueiden erityispiirteiden huomioiminen ohjeistuksessa tulee olla mahdollista myös jatkossa. Ohjeiden pitää olla riittävän tarkat ja niissä pitää huomioida potilaan jatkohoidon toteutuminen erityisvastuualueella. Samoin ohjeita pitää pystyä päivittämään nopeasti kansainvälisten hoitosuosituksen, lääkkeiden tai laitteiston muuttuessa. Nykyisin hoito-ohjeita on suunniteltu yhteistyössä vastaanottavien päivystyspoliklinikoiden kanssa ja ensihoidon hoito-ohjeet tukevat potilaan jatkohoitoa sairaalassa. Valtakunnallisten ensihoidon hoito-ohjeiden edellytyksenä olisi yhtenäiset valtakunnalliset hoito-ohjeet myös päivystyksessä.

Lisätiedot

Kari Porthan, ensihoitopäällikkö, puhelin: 310 30170
kari.porthan(a)hel.fi

29.08.2016

Stj/2

§ 744

Valtuutettu Tuomas Rantasen toivomusponsi aravavuokralalon rakentamisesta ikääntyneille

HEL 2015-013254 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 25.11.2015 hyväksymän toivomusponnen (Rantanen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Tuomas, toivomusponsi, Kvsto 25.11.2015 asia 19

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Päätöksessään valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi 25.11.2015 kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

"Valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet rakentaa pilottina sellainen kaupungin ikääntyville suunnattu yhteisöllinen aravavuokralalo, jonne voisi siirtyä nykyään kaupungin vuokra-asunnoissa asuvia ja

kotipalveluja tarvitsevia vanhuksia. Tarkoituksena olisi sekä tutkia ikääntyneiden asumisen laadun parantamista että tuottaa tuetun asumisen keskittämisen kautta kustannustehokkaampia asumisratkaisuja. Samalla taloon siirtyvien ikääntyneiden vanhat asunnot voidaan ohjata uusille käyttäjille, mikä auttaa osaltaan kaupungin vuokra-asuntojonon purkamisessa.” (Tuomas Rantanen).

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnien johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä toteaa, että ponnesta on saatu lausunnot asuntolautakunnalta sekä sosiaali- ja terveyslautakunnalta. Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto poikkeaa osittain lautakunnan esittelijän ehdotuksesta.

Asuntolautakunta toteaa lausunnossaan, että Herttoniemeen on vuonna 2015 valmistunut Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ikääntyvien asuntokohde, jonka ikärajana oli 55 vuotta. Kohteen asunnoista pääosa välitettiin asunnon vaihtajille, joista valtaosa asui Herttoniemen alueella ja tarvitsi esteetöntä asuntoa. Kohteeseen muuttaneet asunnon vaihtajat vapauttivat heille epäsovivan asunnon muille asunnon tarvitsijoille. Kaupungin tavanomaisessa vuokra-asuntokannassa on eri puolilla Helsinkiä noin tuhat ikääntyville tarkoitettua asuntoa, joihin valtaosaan ikäraja on 60 vuotta.

Asuntolautakunnan näkemyksen mukaan tuen ja palvelujen järjestäminen yhteisölliseen senioritaloon on mahdollista toteuttaa helpommin ja kustannustehokkaammin kuin yksittäisiin, hajallaan sijaitseviin asuntoihin. Arava- ja korkotuki vuokra-asuntojen hakumenettelystä annetun asetuksen (182/2003) mukaan näiden asuntojen tulee olla julkisesti ja yleisesti haettavina. Rajattua hakua voidaan käyttää kun ryhmä on riittävän laaja ja se on perusteltua ottaen huomioon asuntojen omistussuhteet ja käyttötarkoitus. Kotipalvelun käyttö ja tarve asukasvalintakriteerinä voi olla yksi tarveharkinnan elementeistä. Nykyisen lainsäädännön mukaan kotipalvelut eivät todennäköisesti voi olla ainoa tai ensisijainen asukasvalintaperuste.

Asuntolautakunta toteaa edelleen, että Herttoniemen ikääntyvien asuntokohteessa on tavallista enemmän yhteistiloja. Asuntolautakunnan näkemyksen mukaan yhteisöllisyyttä voidaan tukea tiloihin ja toiminnallisuuteen liittyvillä arkkitehtonisilla ratkaisuilla. Yhteisöllisyyden ylläpito on yleensä toimivampaa, jos asuinyhteisö muodostuu omaehtoisesti ja päättää itse uusista jäsenistään ja arjen pelisäännöistä. ARA-vuokratalojen asukasvalintaa ei voi rajata yhteisön ehtojen mukaisesti. Yhteisöl-

lisen asumismuodon tarjonnan lisääminen monipuolista asumisvaihtoehtoja ja sitä kautta myös parantaisi ikääntyneiden asumisen laatua. Asuntolautakunnan näkemyksen mukaan aidon yhteisöllisyyden kehittäminen ja palvelutarvitsijoiden keskittäminen samassa talossa edellyttää lainsäädännön kehittämistä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa lausunnossaan, että yhteisöllisten asumisratkaisujen kehittäminen yhdeksi asumisen vaihtoehdoksi myös ikääntyneille on tärkeää. Asumisen eri vaihtoehtojen järjestäminen ei ole ensisijaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta tuo lausunnossaan esille, että tutkimuksien mukaan useimmat vanhat ihmiset haluavat asua omassa kodissaan. Ageing in place-ajattelun pääperiaatteena on, että ihminen voi vanheta omassa kotiympäristössään. Tämä käsittää laajasti ottaen ympäristön, asunnon, sosiaalisen ympäristön ja lähipalvelut sekä niiden toiminnallisuuden ja esteettömyyden. Nykyään tavoitteena on, että ikääntyneen ei tarvitsisi muuttaa omasta kodistaan, ja kotona asumista voidaan tarvittaessa tukea eri keinoin. Tuen ja palvelujen järjestäminen voi joiltakin osin olla helpompaa ja kustannustehokkaampaa yhteisöllisiin asuntokohteisiin. Yhteisöllisessä asumisessa tulisi keskeisintä kuitenkin olla yhteisön itsensä tarjoama tuki asukkailleen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta tuo esille, että helsinkiläiset ovat toteuttaneet omatoimisesti yhteisöllisiä asumishankkeita ja myös kaupungin vuokra-asuntoja voi hakea yhteisölliseen asumiseen. Lautakunnan näkemyksen mukaan esitetty ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen kehittäminen on toimiva ratkaisu nimenomaan sellaisille ikääntyneille, joilla on siihen itsellään motivaatiota ja sosiaalisia valmiuksia. Näissä tapauksissa yhteisöllinen tuki voi parantaa paljonkin viimeisten vuosien elämän laatua. Tuetun asumisen keskittämisen kautta saavutettava aikahyöty voidaan käyttää tukipalveluiden laadun parantamiseen, kotikäynneillä jää enemmän aikaa asiakkaiden kanssa toimimiseen. Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että yhteisöllisyys tukee terveyttä ja hyvinvointia, ja sitä tulee edistää normaaliasumisen yhteydessä.

Esittelijä toteaa, että Stadin ikäohjelman 2015–2016 yksi toimenpidekokonaisuus on lähtökohtaisesti asumista. Sen tavoitteena on ikääntyneiden asumisen parantaminen ja kotona asumisen mahdollisuuksien lisääminen. Lähtökohtaisesti asumista -työryhmässä on paneuduttu ikäihmisten asumisen tilanteeseen, kerätty tietoa ja kartoitettu hyviä kokemuksia. Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan 2016 on kirjattu tavoite monipuolisten asumisvaihtoehtojen toteuttamisesta Helsinkiin.

Esittelijä viittaa edellä esitettyyn ja toteaa, että kaupungilla on eri puolilla Helsinkiä ikäihmisille suunnattuja asuntokohteita. Ikäihmisille suunnattuja

nattuja valtion tukemia vuokra-asuntoja tullaan toteuttamaan tarpeen mukaan. Valtion tukemassa vuokratuotannossa kotipalvelun asiakkuutta ei voida käyttää ensisijaisena asukasvalintaperusteena. Lähtökohtana on, että ikääntyville voidaan tarjota omalla asuinalueellaan soveltuvia ja monipuolisia asumisvaihtoehtoja ja tukea kotona asumista palveluilla. Tutkimukset ja kokemukset osoittavat että ikäihmiset eivät halua muuttaa kauaksi tutusta ympäristöstä ja haluavat asua kotonaan mahdollisimman pitkään, johon perustuu asumista tukevien palvelujen tuominen kotiin.

Esittelijä toteaa edelleen, että yhteisöllisiin asumisratkaisuihin suhtaudutaan positiivisesti. Kuten edellä on todettu, ne toimivat parhaiten, kun yhteisö rakentuu itse ja saa laatia omat sääntönsä. Asuinalueiden yhteistilat mahdollistavat monenlaisen yhteisöllisyyden rakentumisen. On mahdollista, että keskittäminen saattaisi tuottaa jonkin verran kustannussäästöjä, mutta se edellyttäisi, että palvelun tarvitsijoita olisi koko talon verran. Asunnon vaihtaminen perustuu aina asukkaan omaan haluun. Ottaen huomioon tutkimukset ja kokemukset, yhdeltä alueelta voisi olla haastavaa löytää yhteisöllisyydestä kiinnostuneita kotihoidon asiakkaita niin paljon kuin tarvittaisiin. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista jatkaa monipuolisten asumisvaihtoehtojen toteuttamista ikäihmisille kaikkiin hallintamuotoihin.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Tuomas, toivomusponsi, Kvsto 25.11.2015 asia 19

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1

Tiedoksi

Asuntolautakunta
Kaupunginvaltuusto
Sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 17.05.2016 § 117

HEL 2015-013254 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

"Yhteisöllisten asumisratkaisujen kehittäminen yhdeksi asumisen vaihtoehdoksi myös ikääntyneille on tärkeää. Asumisen eri vaihtoehtojen järjestäminen ei ole ensisijaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa, vaikka myös asuminen huomioidaan sosiaali- ja terveyspalvelujen ohjauksessa ja neuvonnassa.

Yksi Stadin ikäohjelman 2015–2016 toimeenpanosuunnitelman viidestä toimenpidekokonaisuudesta on nimeltään lähtöä asumista, ja sen tavoitteena on ikääntyneiden asumisen parantaminen ja kotona asumisen mahdollisuuksien lisääminen. Oma koti ja asuinympäristö ovat keskeisiä elämisen puitteita. Ikääntyneiden asumisen kehittämissuunnitelman tavoitteet vuosille 2013–2017 on sisällytetty Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan, jonka koordinoinnista vastaa kaupunginkanslian johdolla poikkihallinnollinen asumisen ja maankäytön sihteeristö. Uusi päivitetty asumisen- ja maankäytön toteutusohjelma käsitellään kaupunginvaltuustossa kevätkaudella 2016.

Lukuisat tutkimukset osoittavat useimpien vanhojen ihmisten haluavan asua omassa kodissaan. Asuinpaikan pysyvyys vahvistaa itsenäistä elämää, riippumattomuutta ja sosiaalisen tuen saamisen mahdollisuuksia silloinkin, kun oma toimintakyky heikkenee. Asuinpaikan pysyvyys on puolestaan vastakkainen näkökulma sille, että on tarve muuttaa hoivan ja palvelujen saamisen vuoksi erityisasumiseen esim. palvelutaloon. Kodin ja paikan jatkuvuus on keskeistä. Ageing in place -ajattelun pääperiaatteena on, että ihminen voi vanheta omassa kotiympäristössään, joka laajasti ottaen käsittää ympäristön, asunnon, sosiaalisen ympäristön ja lähipalvelut sekä niiden toiminnallisuuden että esteettömyyden. Tärkeää on huolehtia fyysisen asuinympäristön rinnalla vanhenevan ihmisen toiminnallisesta ja psykososiaalisesta ympäristöstä. Tämä tarkoittaa erilaisten yhteisöllisten toimintamuotojen kehittämistä normaaliasumisen yhteyteen.

Tavoitteena on, että ikääntyneenkään ei tarvitsisi muuttaa omasta kodistaan, ja kotona asumista voidaan tarvittaessa tukea eri keinoin. Tuen ja palvelujen järjestäminen voi joiltakin osin olla helpompaa ja kustannustehokkaampaa yhteisölliseen asumiseen. Keskeisintä yhteisöllisessä asumisessa tulisi kuitenkin olla yhteisön itsensä tarjoama tuki asukkailleen.

Helsingiläiset ovat toteuttaneet omatoimisesti yhteisöllisiä asumishankkeita kuten Loppukiri, Aikalisä ja Kotisatama. Myös Settlementiasuntojen asuntohankkeiden toiminta-ajatus perustuu yhteisölliseen asumiseen. Lisäksi kaupungin vuokra-asuntoja voi hakea yhteisölliseen asumiseen. Jätkäsaaren Maltaan yhteisöasumisessa asukkaat ovat eri-ikäisiä, jolloin asukkaat voivat tukea toisiaan eri tavoilla, mikä vahvistaa yhteisöä.

Suomessa on määrätietoisesti purettu moniportaista palvelujärjestelmää, jossa ikääntyneet joutuivat muuttamaan useastikin toimintakyvyn muuttuessa ja palvelutarpeiden kasvaessa. Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että esitetty ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen kehittäminen on toimiva ratkaisu nimenomaan sellaisille ikääntyneille, joilla on siihen itsellään motivaatiota ja sosiaalisia valmiuksia. Tällaisissa tapauksissa yhteisöllinen tuki voi parantaa paljonkin viimeisten vuosien elämän laatua. Varsinkin muistisairaiden lisääntyessä tarvitaan monimuotoista asumista. Toisaalta tuetun asumisen keskittämisen kautta saavutettava aikahyöty voidaan käyttää tukipalvelujen laadun parantamiseen, koska kotikäynneille jää enemmän aikaa asiakkaiden kanssa toimimiseen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Omassa kodissa asumisella sekä asuinpaikan pysyvyydellä on positiivisia vaikutuksia ikääntyneiden terveyteen ja hyvinvointiin. Yhteisöllisyys tukee terveyttä ja hyvinvointia, ja sitä tulee edistää normaaliasumisen yhteydessä."

Käsittely

17.05.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Laura Nordström: Korvataan kappale 7 seuraavalla: "Suomessa on määrätietoisesti purettu moniportaista palvelujärjestelmää, jossa ikääntyneet joutuivat muuttamaan useastikin toimintakyvyn muuttuessa ja palvelutarpeiden kasvaessa. Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että esitetty ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen kehittäminen on toimiva ratkaisu nimenomaan sellaisille ikääntyneille, joilla on siihen itsellään motivaatiota ja sosiaalisia valmiuksia. Tällaisissa tapauksissa yhteisöllis-

nen tuki voi parantaa paljonkin viimeisten vuosien elämän laatua. Varsinkin muistisairaiden lisääntyessä tarvitaan monimuotoista asumista. Toisaalta tuetun asumisen keskittämisen kautta saavutettava aikahyöty voidaan käyttää tukipalvelujen laadun parantamiseen, koska kotikäynneille jää enemmän aikaa asiakkaiden kanssa toimimiseen.”

Kannattaja: Rene Hursti

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Korvataan kappale 7 seuraavalla: ”Suomessa on määrätteisesti purettu moniportaista palvelujärjestelmää, jossa ikääntyneet joutuivat muuttamaan useastikin toimintakyvyn muuttuessa ja palvelutarpeiden kasvaessa. Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että esitetty ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen kehittäminen on toimiva ratkaisu nimenomaan sellaisille ikääntyneille, joilla on siihen itsellään motivaatiota ja sosiaalisia valmiuksia. Tällaisissa tapauksissa yhteisöllinen tuki voi parantaa paljonkin viimeisten vuosien elämän laatua. Varsinkin muistisairaiden lisääntyessä tarvitaan monimuotoista asumista. Toisaalta tuetun asumisen keskittämisen kautta saavutettava aikahyöty voidaan käyttää tukipalvelujen laadun parantamiseen, koska kotikäynneille jää enemmän aikaa asiakkaiden kanssa toimimiseen.”

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 13

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Kimmo Parhiala, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti jäsen Laura Nordströmin vastaehdotuksen.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

29.08.2016

Stj/2

Tuulikki Siltari, arviointitoiminnan johtaja, puhelin: 310 69984
tuulikki.siltari(a)hel.fi

Asuntolautakunta 28.04.2016 § 32

HEL 2015-013254 T 00 00 03

Lausunto

Asuntolautakunta antoi kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Tuomas Rantasen aloitteesta seuraavan lausunnon:

Kaupungin vuokra-asunnoista noin tuhat on varattu vanhuksille

Kaupungin tavanomaisessa vuokra-asuntokannassa on noin tuhat vanhusväestölle tarkoitettua asuntoa, joiden asukkaiden tulee olla yli 60-vuotiaita. Kohteita on Haagassa, Herttoniemessä (ikäraja poikkeuksellisesti 55 vuotta), Koskelassa, Kulosaassa, Länsi-Pasilassa, Maunulassa, Mellunmäessä, Munkkiniemessä, Roihuvuoressa, Savelassa ja Suutarilassa. Lisäksi tavallisen asuntokannan yhteydessä on yksittäisiä, vanhuksille tarkoitettuja asuntoja.

Senioriasumiskonsepti on tullut markkinoille

Senioriasumisella tarkoitetaan yksityistä omistus- tai vuokrasuhteeseen perustuvaa asumista tavanomaisessa asunnossa, joka on tarkoitettu tietyn iän saavuttaneelle henkilölle; Suomessa ikärajana on usein ollut 55 vuotta. Senioriasunnoissa ajatuksena on, että ikääntyvä muuttaa jo aktiivi-iässä senioriasuntoon ja ennakoi näin tulevaisuuden asumistarpeitaan. Asunnot ja yhteiset tilat on pyritty rakentamaan esteettömiksi ja talot pyritään sijoittamaan palveluiden ja palvelukeskusten läheisyyteen.

Asuntotuotantotoimisto on rakennuttanut senioreille suunnattuja kohteita Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle ja Helsingin Asumisoikeus Oy:lle. Lisäksi kaupunki on luovuttanut tontteja senioriryhmille ryhmärakentamiseen mm. Arabianrannan, Jätkäsaaren ja Kalasataman alueilta.

Abraham Wetterintien seniorikohde valmistui viime vuonna

Elokuussa valmistui Abraham Wetterin tie 18:aan Helsingin kaupungin asunnot Oy:n seniorikohde, joka on tarkoitettu yli 55-vuotiaille asukkaille. Asuntolautakunnan päätöksen mukaan suurin osa asunnoista, kaksi kolmasosaa (37 asuntoa) välitettiin asunnonvaihtajille, joista valtaosa asui Herttoniemen alueella ja tarvitsi esteetöntä asuntoa. Abraham Wetterin tien vuokratalossa on esteettömät kulkumahdollisuudet, mutta ei palveluja. Talossa on kuitenkin tavallista enemmän yhteistiloja, mm.

C-portaassa on asukkaiden yhteistiloja, joita he ovat voineet itse sisustaa.

Yhteisöllisen aravavuokratalon rakentamisen edellytykset

Vuokratalon uudisrakentamista varten on mahdollista saada Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) myöntämää korkotukilainaa. Korkotukijärjestelmässä laina otetaan rahalaitoksesta ja valtio maksaa osan korosta korkotukena. Korkotukilainalla on valtion täytetäkaus.

Erityisryhmien asuntojen tuotantoa tuetaan myös ARA:n investointiavustuksella, joka voidaan liittää korkotukilainaan. Investointiavustuksen piiriin kuuluvat mm. vammaiset henkilöt, muistisairaajat ja huonokuntoiset vanhukset, asunnottomat, pakolaiset, opiskelijat sekä mielenterveys- ja päihdeongelmaiset. Investointiavustusten piiristä on rajattu pois normaalit opiskelija- nuoriso- ja senioriasunnot. Ilmeisesti suhteelliset hyväkuntoiset, itsenäisesti asuvat ja pelkästään kotipalvelua tarvitsevat vanhukset eivät ryhmänä kuuluisi investointiavustuksen piiriin.

Kotipalvelujen käyttö ja yhteisöllisyys asukasvalintakriteereinä

Laitospaikkoja pyritään vähentämään tarjoamalla sosiaali- ja terveyspalveluja kotiin. Yhteisöllisen aravavuokratalon toteuttaminen tukee tätä pyrkimystä. Tuen ja palvelujen järjestäminen yhteisölliseen senioritaloon on mahdollista toteuttaa helpommin ja kustannustehokkaammin kuin yksittäisiin, hajallaan sijaitseviin asuntoihin.

Arava- ja korkotuki vuokra-asuntojen hakumenettelystä annetun asetuksen (182/2003) mukaan ARA- vuokra-asuntojen on oltava julkisesti ja yleisesti haettavina. Rajattua hakua vain tietyille ryhmille voidaan käyttää kuitenkin silloin, kun ryhmä on riittävän laaja ja se on perusteltua ottaen huomioon asuntojen omistussuhteet ja käyttötarkoitus.

Kotipalvelun käyttö ja tarve asukasvalintakriteerinä voi olla yksi tarveharkinnan elementeistä, mutta nykyisen lainsäädännön mukaan se tuskin voi olla ainoa tai ensisijainen asukasvalintaperuste. Yhteisöllisyyttä voidaan toteuttaa monella eri tavalla. Taloon voidaan toteuttaa tiloihin ja toiminnallisuuteen liittyviä arkkitehtonisia ratkaisuja, jotka tukevat yhteisöllisyyttä. Usein yhteisöllisyyttä ylläpidetään siten, että asuinyhteisö muodostuu omaehtoisesti ja myös itse päättää uusista jäsenistään ja arjen pelisäännöistä. Aravatalon asukasvalintaa ei voi helposti rajata yhteisön ehtojen mukaisesti.

Yhteisöllisen vuokratalon pilotti

Ikääntyneet eivät muodosta homogeenista, yhtenäistä väestöryhmää, vaan heillä on erilaisia arvoja ja asenteita, erilaiset sosioekonomiset

taustat ja asumisen toiveet ja tarpeet. Ikääntyneiden väestöosan kasvu ja mieltymyksien eriytyminen ovat haaste yhteiskunta- ja asuntopoliitikalle, joiden yhdeksi keskeiseksi tehtäväksi on asetettu tukea eri tavoin sitä, että ikääntyneet ihmiset voivat asua kodeissaan mahdollisimman pitkään. Yhteisöllisen asumismuodon tarjonnan lisääminen lisääisi asumisvaihtoehtoja ja sitä kautta myös parantaisi ikääntyneiden asumisen laatua toivotulla tavalla.

Kaupunki on jo tuottanut seniorikohteen, joka on esteetön ja tarkoitettu vanhusväestölle ja erityisesti asunnonvaihtajille, jotka ovat samalla vapauttaneet heille epäsopivan asunnon muille käyttäjille. Aidon yhteisöllisyyden kehittäminen ja palvelutarvitsijoiden keskittäminen samassa talossa edellyttää kuitenkin lainsäädännön kehittämistä ja vähintään myötämielistä tulkintaa Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksesta. Asunto-osasto selvittää asiaa valtion viranomaisten kanssa, ja käynnistää samalla keskustelun Helsingin kaupungin asunnot Oy:n kanssa.

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Leijo

Lisätiedot

Marjaana Santala, lakimies, puhelin: 310 34108
marjaana.santala(a)hel.fi
Markku Leijo, osastopäällikkö, puhelin: 310 34159
markku.leijo(a)hel.fi

29.08.2016

Kaj/7

§ 745

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 34 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

rakennuslautakunta 23.8.2016

asuntotuotantotoimisto

- toimitusjohtaja

24. ja 26.8.2016

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

29.08.2016

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744 ja 745 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 729 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusanajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

29.08.2016

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)

(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)

(09) 310 13703 (Sivistystoimi)

(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

29.08.2016

Kaupunginhallitus

Tatu Rauhamäki
puheenjohtaja

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Marcus Rantala

Sanna Vesikansa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaa-
mossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 06.09.2016.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566